

Årsregnskap og årsberetning 2023

Innholdsfortegnelse

Del I Årsberetning

Innholdsfortegnelse	1
Kommentarer til årsregnskapet	3
Driftsregnskap	26
Styring og kontroll – etisk standard	39
Vedtaksoppfølging	43
Medarbeidere og organisasjon	44
Planstatus i forhold til Planstrategi 2020-2023.....	53
Rapportering på bærekraft og samfunnsutvikling.....	56

Del II Årsregnskap

Rana kommunes årsregnskap	74
Økonomiske oversikter	75
Avdelingsregnskap	83
Noter	88

Del I

Årsberetning

Kommentarer til årsregnskapet

Rana kommunes årsregnskap for 2023 viser at det meste har gått som planlagt og budsjettet i et år med usikkerhet og uro i verden. Høy inflasjon, økte renter og økt bosetting av flyktninger, har medført økte kostnader for kommunen. Netto driftsresultat for 2023 endte på minus 283,1 mill. kr, tilsvarende minus 11,2 prosent. Dette er 21,2 mill. kr og ca. 1,0 prosent bedre enn budsjettet. Med et mindreforbruk i drifta på 10,9 mill. kr, viser resultatet at vi har god kontroll på økonomien.

Rana kommune er i god posisjon til å kunne tilpasse tjenestene våre til endret demografi og rammebetingelser i årene som kommer, og det tenkes og gjøres mye nytt og kreativt for å oppnå det vi har satt som mål. Handlingsrommet vi har skapt gjør at vi fortsatt kan levere gode tjenester innenfor de ulike sektorene, og samtidig satse på samfunnsutvikling.

Et solid regnskapsresultat på tross av utbetaling av 450 mill. kr til Avinor

Rana kommune har forpliktet seg til å bidra til store samfunnsutviklingsprosjekt, som ny flyplass og dypvannskai. I juni i fjor ble det foretatt utbetaling av tilskudd til Avinor på 450 mill. kr for byggingen av ny flyplass. Tilskuddet er finansiert ved bruk av disposisjonsfond og medfører at netto driftsresultat for 2023 ble negativt, men det er likevel god grunn til å si seg fornøyd med resultatet.

Netto driftsresultat (NDR) viser hva kommunen sitter igjen med etter at alle driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Et positivt NDR kan disponeres som egenkapital til investeringer eller avsetninger til fond. Rana kommune har som mål å ha et NDR på 3 prosent av driftsinntektene for å møte fremtidige utfordringer i kommunen. Driftsresultat for 2023 endte på minus 11,2 prosent, som var 1,0 prosent bedre enn budsjettet.

Driftsmarginene oppleves fortsatt som gode, selv om driftsresultatet er negativt. Dersom tilskuddet til Avinor på 450 mill. kr holdes utenom, ville vi hatt et positivt resultat tilsvarende 167 mill. kr, og et NDR på 6,6 prosent – langt høyere enn vedtatt måltall på 3,0 prosent.

Kommunens likviditet er god og disposisjonsfondet er på 569 mill. kr per 31.12.2023 og utgjør 22,4 prosent av driftsinntektene i 2023. Samtidig er kommunens økende gjeldsgrad en utfordring og langt høyere enn måltallet for økonomisk bærekraft. Det blir dermed viktig fremover å hindre en videre økning i gjeldsgraden, samtidig som vi må håndtere et stort vedlikeholdsetterslep på kommunal infrastruktur. Dette krever riktige prioriteringer og et moderat investeringsnivå i årene som kommer.

Investeringsutgiftene i 2023 var på 293 mill. kr totalt inkludert tilskudd til kirkelig fellesråd og egenkapitaltilskudd til KLP. Dette er rundt 50 mill. kr mer enn i 2022. De største investeringsprosjektene er 131 mill. kr til vann og avløpsanlegg, nye gymsaler på Båsmo og Selfors til 77 mill. kr og oppstart av renovering av Moheia Bad.

Rana kommunes årsregnskap er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk før strykninger på 10,9 mill. kr. I henhold til forskriftens § 4-3, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig

ved å stryke bruk av disposisjonsfond. Bruk av disposisjonsfond er redusert med tilsvarende beløp i henhold til regnskapsforskriften, og medfører at regnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udekket beløp før strykninger på 2,2 mill. kr. I henhold til forskriftens § 4-5 skal det udekkete beløpet reduseres så mye som mulig ved å stryke avsetninger til ubundet investeringsfond. Avsetning til ubundet investeringsfond er redusert med 2,2 mill. kr, slik at investeringsregnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Konsolidert årsregnskap

Kommunens samlede virksomhet - konsernregnskapet, består av Rana kommunes særregnskap, samt de to kommunale foretakene Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF. Årsregnskapet for 2023 er en del av Rana kommunes årsberetning og viser økonomiske oversikter på konsernnivå for drift, investeringer og balanse.

I sak 116/2023 18.desember 2023, vedtok kommunestyret at Rana Byggdrift KF opphører som eget foretak fra 1.januar 2024. Foretaket tilbakeføres til basisorganisasjonen Rana kommune og legges organisatorisk under teknisk sektor. Rana Byggdrift KF fikk et merforbruk i 2023 på 1,0 mill. kr etter strykninger på 3,4 mill. kr. Samlet akkumulert udekket merforbruk i drift- og investeringsregnskapet utgjør 4,4 mill. kr, og må dekkes inn av Rana kommune i 2024.

Driftsregnskapet til Mo i Rana Havn KF, er avsluttet i balanse, etter at netto driftsresultat på 1,0 mill. kr er avsatt til disposisjonsfond.

Om årsberetningen og årsregnskapet

Dokumentet utarbeides i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Årsberetningen redegjør for kommunens økonomiske utvikling og handleevne over tid. Vesentlige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet redegjøres for, samt vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Videre redegjør årsberetningen for internkontrolltiltak, organisasjon og medarbeidere, likestillingstiltak, virksomhetens måloppnåelse og planstatus i forhold til vedtatt planstrategi. I tillegg gis det en helhetlig redegjørelse for hvordan det går med samfunn og befolkning, vurdert opp mot langsiktige utfordringer, vedtatt retning og prioriterte samfunns- og bærekraftsmål i kommunens planer.

Arbeidet med avslutning av årsregnskapet for 2023 har fulgt faste aktiviteter og rutiner i samarbeid med kommunens leverandør av revisjonstjenester, Deloitte. Det er også utarbeidet konsolidert regnskap som består av Rana kommune, Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF.

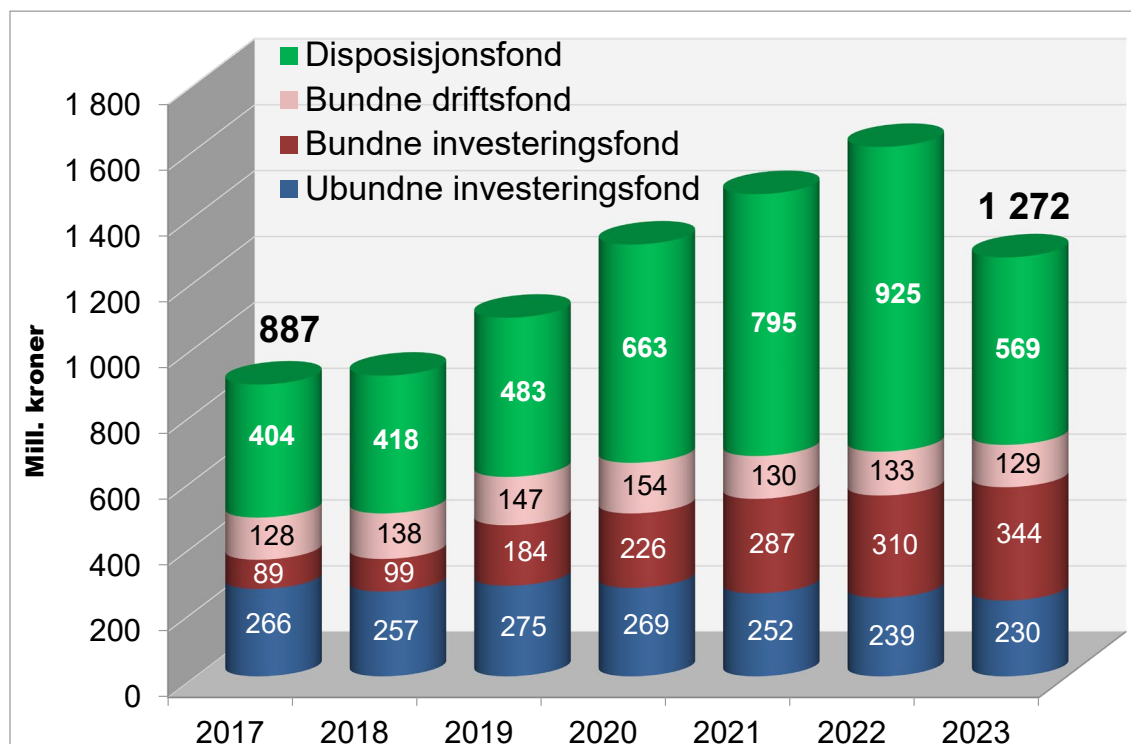
Kommunens årsregnskap, KOSTRA skjema og tjenesteproduksjonsdata er rapportert til statistisk sentralbyrå (SSB/KOSTRA) innen fristen 22.februar. Årsregnskapet med noter og dokumentasjon er overlevert til revisjonen innen fristen 22.februar.

Årsregnskapet med noter og årsberetning skal revideres og kontrollutvalget skal gi sin uttalelse før det skal behandles i formannskap og kommunestyre innen utgangen av juni.

Fondsbeholdning

Kommunens totale fondsbeholdning ble redusert fra 1 607,4 mill. kr til 1 272,0 mill. kr, en reduksjon på 335,4 mill. kr målt i 2023 kroner. Disposisjonsfondet ble redusert med 356,3 mill. kr mens bundne driftsfond ble redusert med 4,4 mill. kr. Bundne investeringsfond økte med 33,5 mill. kr., mens ubundne investeringsfond ble redusert med 8,3 mill. kr. Note 13 viser detaljert bruk og avsetning av alle fond.

Figur 1. Utvikling fondsmidler i 2023 kroner

Handlingsregel for bærekraft

Rana kommunes handlingsregler for økonomisk bærekraft vises i tabellen under, med mål for budsjett 2023 og indikatorer for regnskap 2023.

Tabell 1. Handlingsregel for bærekraft 2023

	Mål bærekraft	Regnskap 2023	Avvik	Avvik i mill. kr
Netto driftsresultat	3,0 %	-11,2 %	-14,2 %	-359,2
Disposisjonsfond	8,0 %	22,4 %	14,4 %	366,1
Netto lånegjeld	75,0 %	96,9 %	-21,9 %	-555,6
Samlet bærekraftavvik				-548,8

Økonomisk bærekraft handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Ressursene må brukes på en slik måte at dagens økonomiske utvikling ikke går på bekostning av fremtidig økonomisk utvikling. Modellen for økonomisk bærekraft setter krav til langsiktighet i den økonomiske styringen av kommunen. Modellen er et viktig hjelpemiddel til kommunikasjon og

beslutningsgrunnlag for utvikling i kommuneøkonomien. Handlefrihet og robusthet er bærende elementer i modellen. Kommuneøkonomien skal kunne håndtere uforutsette hendelser uten at dette får umiddelbare konsekvenser for tjenestetilbudet.

Gjeldsgraden er over måltallet for økonomisk bærekraft. Lav egenfinansiering av investeringer, medfører økt bruk av lån og økt gjeldsgrad, og er ikke bærekraftig på sikt. Bærekraftavviket som økende gjeldsnivå representerer er bekymringsfullt, og stiller krav til at kommunen planlegger for gjenopprettelse av økonomisk bærekraftig gjeldsbalanse fremover.

I perioden 2024-2027 er det vedtatt en investeringsramme på ca. 1,16 mrd. kr og økt egenfinansiering av investeringene. Planlagt låneopptak og økte avdrag i perioden vil redusere gjeldsgraden med rundt 5,0 prosent, men vil ikke bidra til at handlingsregelen for bærekraftig gjeldsnivå på 75 prosent nås.

Disposisjonsfondet er over måltallet for økonomisk bærekraft etter utbetaling av 450 mill. kr til ny flyplass. Per 31.12.2023 er disposisjonsfondet på 569,1 mill. kr, tilsvarende 22,4 prosent av driftsinntektene. Fondet ble redusert med 316,5 mill. kr i 2023, som tilskrives 165,3 mill. kr i budsjetterte avsetninger og 492,7 mill. kr i budsjettert bruk av disposisjonsfond. Budsjettert bruk av disposisjonsfond på 10,9 mill. kr ble strøket i henhold til forskriften.

Samlet har Rana kommune et negativt bærekraftavvik på 548,8 mill. kr i 2023. Hvis vi trekker fra utbetaling av 450 mill. kr til ny flyplass, blir bærekraftavviket negativt med om lag 98,8 mill. kr. Utbetaling på 476 mill. kr til ny dypvannskai i 2024, styrker ubalansen ytterligere. Det er derfor behov for å fortsette å styre økonomien nøkternt, med tanke på å reetablere en bærekraftig kommuneøkonomi fremover.

Kommentarer til hovedoversikten

Hovedoversikten viser avvik mellom budsjett og regnskap på hovedpostnivå. Dette har i noen grad sammenheng med at endringer som skjer i løpet av året, ikke i tilstrekkelig grad fanges opp og budsjett reguleres i sektorene. Det har også sammenheng med prinsippet om rammestyring, som retter sektorenes fokus mot nettoforbruket.

Tabell 2. Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022	Avvik 2023
Sum driftsinntekter	2 537 598	2 516 122	2 361 166	2 446 975	21 476
Sum driftsutgifter	2 831 907	2 816 631	2 250 024	2 260 104	15 275
Brutto driftsresultat	-294 309	-300 509	111 142	186 872	6 200
Netto finansutgifter	-112 564	-118 268	-156 519	-78 933	5 704
Motpost avskrivninger	123 789	114 544	114 544	109 598	9 245
Netto driftsresultat	-283 083	-304 233	69 167	217 537	21 150
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	32 019	31 964	46 364	34 505	55
Avsetninger til bundne driftsfond	29 392	18 388	16 188	34 020	11 004
Bruk av bundne driftsfond	-28 022	-27 212	-17 968	-23 500	-810
Avsetninger til disposisjonsfond	165 328	165 328	34 083	172 512	0
Bruk av disposisjonsfond	-481 800	-492 701	-9 500	0	10 901
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer	-283 083	-304 233	69 167	217 537	21 150
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-	-	-	-	-

Kommunestyret vedtar budsjettet på netto nivå. Det er denne rammen sektorene styres etter og måles mot. Når budsjetttrammene og budsjettpremissene for rammeområdene er satt i budsjettvedtaket, må budsjettet detaljeres, slik at det gir presis styringsinformasjon.

Kommunens driftsinntekter var 2 538 mill. kr mot regulert budsjett på 2 516 mill. kr, 21 mill. kr høyere enn regulert budsjettet.

De største avvikene på inntektssiden er knyttet til følgende forhold:

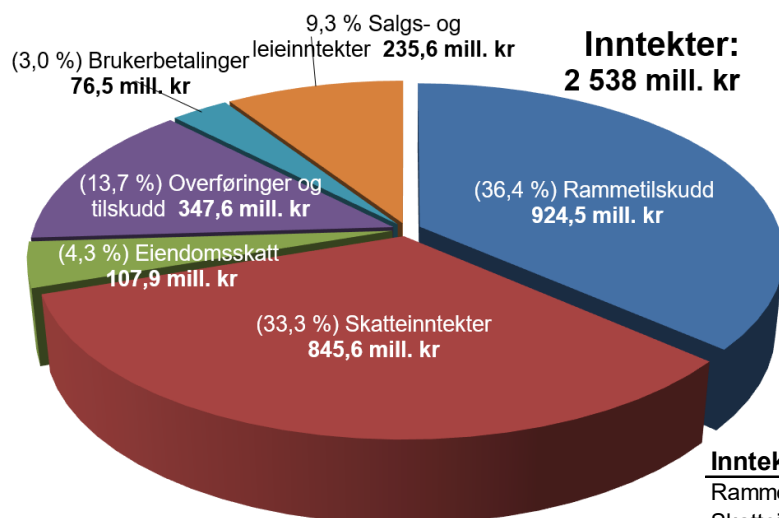
- Høyere rammetilskudd (inntektsutjevning) 2,8 mill. kr
- Høyere sykelønnsrefusjon 4 mill. kr
- Høyere merverdiavgiftskompensasjon 7 mill. kr
- Høyere overføringer fra andre 6,2 mill. kr
- Lavere innteks- og formuesskatt -4,9 mill. kr

Inntektsutjevningen ble høyere enn forventet, som følge av lav skatteinngang lokalt. Høyt sykefravær gjennom året, har medført en høyere refusjonsinntekt enn forventet. Overføringer og refusjoner er inntekter som i stor grad er knyttet til ulike prosjekter ute i sektorene, samt videreformidling av spillemidler fra fylket. Høyere inntekter enn budsjettet har motpost i form av høyere utgifter enn budsjettet.

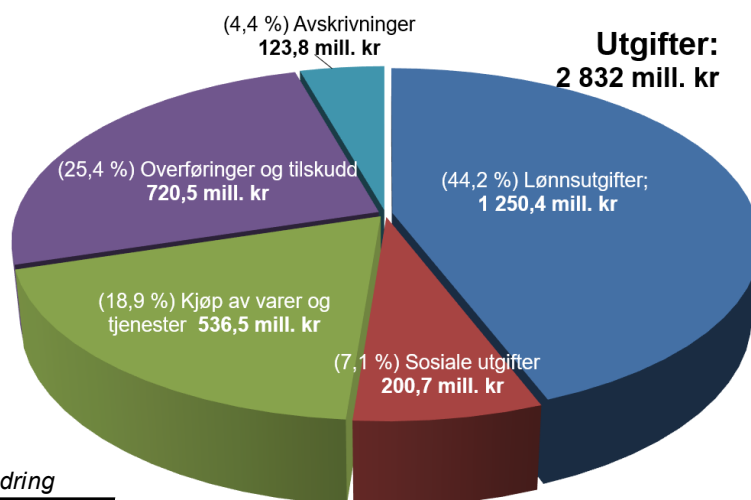
Kommunens driftsutgifter var 2 832 mill. kr mot regulert budsjett på 2 816,6 mill. kr, 15,3 mill. kr høyere enn regulert budsjett. Avviket er i hovedsak knyttet til mindreforbruk på lønn og sosiale utgifter og merforbruk på kjøp av varer og tjenester, samt avskrivninger.

Høyere driftsinntekter kombinert med noe lavere driftsutgifter, medfører at brutto driftsresultat ble minus 294,3 mill. kr mot regulert budsjett på minus 300,5 mill. kr. Dette er 6,2 mill. kr høyere enn budsjettet.

Figur 2. Fordeling inntekter og utgifter

Inntekter	2023	2022	Endring	
Rammetilskudd	924,5	859,4	65,1	7,6 %
Skatteinntekter	845,6	872,4	-26,9	-3,1 %
Eiendomsskatt	107,9	89,3	18,6	20,8 %
Overføringer og tilskudd	347,6	345,3	2,3	0,7 %
Brukerbetalinger	76,5	76,0	0,5	0,6 %
Salgs- og leieinntekter	235,6	204,5	31,1	15,2 %
Sum inntekter	2 537,6	2 447,0	90,6	3,7 %

Utgifter	2023	2022	Endring	
Lønnsutgifter	1 250,4	1 197,8	52,6	4,4 %
Sosiale utgifter	200,7	200,0	0,7	0,3 %
Kjøp av varer og tjenester	536,5	495,2	41,3	8,3 %
Overføringer og tilskudd	720,5	257,5	463,1	179,8 %
Avskrivninger	123,8	109,6	14,2	12,9 %
Sum utgifter	2 831,9	2 260,1	571,8	25,3 %

Lønnsutgiftene økte med 52,6 mill. kr, sammenlignet med 2022, sosiale utgifter økte også med 0,7 mill. kr. Kjøp av varer og tjenester økte med 41,3 mill. kr og overføringer og tilskudd ble også

høyere med 463,1 mill. kr. Avskrivningene økte med 14,2 mill. kr. Økte utgifter forklares i hovedsak med utbetaling til flyplass på 450 mill. kr.

Netto finansutgifter ble 112,6 mill. kr mot regulert budsjett på 118,3 mill. kr, et avvik på 5,7 mill. kr. Avviket skyldes i hovedsak lavere renteutgifter enn budsjettet.

Netto driftsresultat ble på minus 283 mill. kr mot regulert budsjett på minus 304 mill. kr, et avvik på 21 mill. kr.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 4-1 - § 4-4 regulerer hvilke strykingsregler som gjelder ved avslutning av årsregnskapet. Budsjettavviket i 2023 før strykninger var 10,9 mill. kr. Som ble strøket mot bruk av disposisjonsfond.

Frie inntekter - rammetilskudd og inntekts- og formuesskatt

Samlet økte de frie inntektene fra 1 718 mill. kr til 1 754,2 mill. kr, en økning på 36,2 mill. kr fra 2022. Dette var 1,5 mill. kr lavere enn regulert budsjett, og er i hovedsak knyttet til lavere skatteinntekter.

Inntekts- og formuesskatt inkludert naturressursskatt ble redusert fra 858,7 mill. kr til 829,7 mill. kr, en reduksjon på 29 mill. kr fra 2022. Dette er 4,3 mill. kr lavere enn regulert budsjett. Naturressursskatten utgjorde 30,1 mill. kr i 2023, mot 28,8 mill. kr i 2022.

Inntektsutjevningen ble 110,2 mill. kr. Dette er 30,6 mill. kr lavere enn i 2022, da vi fikk 140,8 mill. kr i inntektsutjevning, men samtidig 1,6 mill. kr høyere enn regulert budsjett.

Rammetilskuddet økte fra 718,5 mill. kr i 2022 til 814,3 mill. kr i 2023, en økning på 95,8 mill. kr. Inntektsført rammetilskudd ble 1,2 mill. kr høyere enn regulert budsjett. Dette er knyttet til økt overføring i desember, til vaksinasjon – Covid-19.

Eiendomsskatt

Inntekter fra eiendomsskatt økte fra 89,3 mill. kr til 107,9 mill. kr. Eiendomsskatt fra kraftanlegg er redusert med 3,0 mill. kr, mens eiendomsskatt fra annen næringseiendom har økt med 2,8 mill. kr. Eiendomsskatt fra boliger og fritidsboliger har økt med 18,8 mill. kr, økningen skyldes overgang fra kommunale takster fra 2010 til formuesgrunnlag fra Skatteetaten som verdigrunnlag ved utskriving av eiendomsskatt

Inntekter fra kraftverk

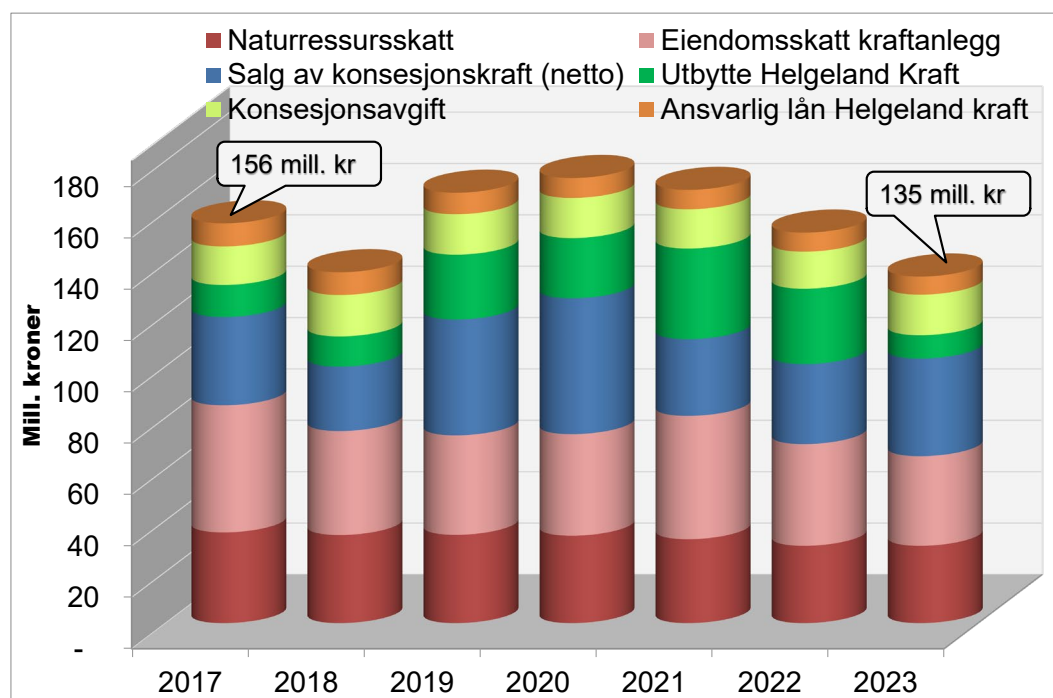
Rana kommune har årlige merinntekter knyttet til inntekter fra kraft. Dette er inntekter fra eiendomsskatt fra kraftverk, salg av konsesjonskraft, naturressursskatt, konsesjonsavgift samt renter og utbytte fra eierskap. Det er imidlertid et press både fra kraftbransjen og sentrale myndigheter på kommunenes mulighet til å disponere disse inntektene selv.

Prisjustert til 2023 kroner, er kraftrelaterte inntekter redusert med 20,7 mill. kr i forhold til 2017.

Totalt hadde Rana kommune 134,9 mill. kr i inntekter fra kraft i 2023, noe som er 17,1 mill. kr mindre enn i 2022, når vi tar hensyn til prisstigning. Nivået på inntektene varierer fra år til år, men har vært nedadgående de siste tre årene. Lavere utbytte fra Helgeland Kraft er hovedårsaken til lavere inntekt i 2023. I tillegg ble eiendomsskatten noe lavere enn i 2022. Varierende kraftpris påvirker både utbytte fra Helgeland Kraft og inntekter fra salg av konsesjonskraften.

(Alle tall i mill. kroner)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum inntekter (2023 kroner)	155,7	136,6	167,6	173,3	168,7	152,0	134,9
Endring fra 2017		-19,1	11,9	17,6	13,0	-3,6	-20,7

Figur 3. Kraftrelaterte inntekter i 2023 kroner

Naturressursskatt

Kommunen mottok 30,1 mill. kr i naturressursskatt i 2023, en økning på 1,3 mill. kr fra 2022 på 28,8 mill. kr. Skatten pålegges det enkelte kraftverk og beregnes på grunnlag av gjennomsnittet av de siste sju års produksjon, og utbetales med 1,1 øre/kWh til kommunene. Naturressursskatten inngår som andel av kommunens skatteinntekter og er en del av de frie inntektene i inntekts-systemet. Siden Rana kommune har lavere samlet skatteinngang enn landet og delvis får kompensert dette gjennom inntektsutjevningen, medfører dette at naturressursskatten ikke utgjør en ekstra inntekt for kommunen.

Eiendomsskatt fra kraftanlegg

Av kommunens totale inntekter fra eiendomsskatt på 107,9 mill. kr, utgjorde skatten fra kraftanleggene 34,9 mill. kr, en reduksjon på 3,0 mill. kr fra 37,9 mill. kr i 2022.

Inntekter fra salg av konsesjonskraft

Kommunen kan ta ut 184,9 GWh som konsesjonskraft. Eiere av større vannkraftverk plikter å levere en andel konsesjonskraft til kommunene som er berørt av kraftutbyggingen til selvkost. For konsesjoner gitt før 10. april 1959 fastsettes prisen basert på en selvkostberegning for det aktuelle kraftverket. For konsesjoner gitt etter 10. april 1959 gjelder "OED-prisen", som fastsettes av Olje- og energidepartementet. Konsesjonene i Rana kommune er alle gitt etter 10. april 1959. OED-prisen i 2023 var 11,77 øre per KWh. I tillegg betaler kommunen konsesjonærenes kostnader til innmating og energiavgift for konsesjonskraften.

Rana kommune hadde fram til salget av konsesjonskraften for 2021 videresolgt kraften i markedet på fastpriskontrakter for budsjettåret. De store variasjonene i kraftprisen mellom nord og sør har medført at det i anbudsrundene de to siste årene er etterspurt tilbud både på salg til fastpris og spot. Ved salget høsten 2022 ble det inngått kontrakt med salg til fastpris på 42 øre per KWh i første kvartal, og mulighet til å velge mellom fastpris og spot resten av året. I rådmannens forslag til budsjett for 2023 var det lagt til grunn en pris på 28,5 øre per kWh i gjennomsnitt.

Den store prisforskjellen mellom Nord- og Sør-Norge vedvarte utover året og det var få aktører som var villige til å stille fastpris. Det ble derfor valgt å ligge på spot resten av året. Spotprisen var nede i 9,9 øre per kWh i gjennomsnitt i september, men steg utover høsten til 62,8 øre i november og til 69 øre i desember.

Med bakgrunn i prisøkningen i november ble budsjettert inntekt regulert opp med 15 mill. kr, fra et gjennomsnitt på 28,5 øre per KWh, tilsvarende 36,6 øre per KWh. Med økt pris i desember ble gjennomsnittsprisen for året 36,8 øre, og ga kommunen en inntekt på 69,9 mill. kr. Med en OED-pris på 11,77 øre per kWh, samt innmating og energiavgift for kraften, ble netto inntekt nær 38 mill. kr. Dette 13,1 mill. kr høyere enn opprinnelig budsjett, men 1,9 mill. kr lavere enn regulert budsjett.

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter er en årlig avgift som konsesjonærene betaler for påførte skader i distriktene hvor den utnyttede vannressursen befinner seg. Avgiftssatsen er fastsatt i konsesjonsvilkårene og blir indeksjustert hvert femte år. Konsesjonsavgiftene tas opp til ny deling hvert tiende år, og det er NVE som regner ut mengde og fordeling. Rana mottok 15,8 mill. kr i konsesjonsavgift fra Statkraft, Helgeland Kraft og Mo Industripark i 2023. Dette er 2,0 mill. kr mer enn i 2022. Inntekten avsettes til næringsfondet.

Ansvarlig lån Helgeland kraft AS

Rana kommune mottok renter og avdrag på ansvarlig lån til Helgeland Kraft AS med 7 mill. kr i 2023. Renter og avdrag fra ansvarlige lån til kraftselskapet inntektsføres i investeringsregnskapet og avsettes til ubundet investeringsfond. Restlån per 31.12.2023 er 18,1 mill. kr.

Utbytte fra Helgeland Kraft AS

Rana kommune mottok 9,1 mill. kr i ordinært utbytte på sin eierandel i Helgeland Kraft AS i 2023, 19 mill. kr mindre enn i 2022.

Øvrig utbytte

Rana kommune mottok 15,5 mill. kr i utbytte på sin eierandel i Helgeland Invest AS, mot 9,3 mill. kr i 2022. I tillegg mottok kommunen i 2023 0,7 mill.kr i kundeutbytte fra 2022 fra Gjensidige Forsikring.

Lån og tilskudd

Startlån, landbrukslån og sosiale lån administreres av Intrum etter inngått forvaltningsavtale.

Startlån og tilskudd

Det ble utbetalt 2,9 mill. kr i tilskudd i 2023. Kommunen betalte 16 mill. kr i renter på opptatte lån i Husbanken og mottok 25,5 mill. kr i renter på utlånte midler og renter på midler i bank.

Utlån av startlån regnskapsføres i investeringsregnskapet. Det ble lånt ut 113,2 mill. kr i 2023 mot 96, mill. kr i 2022. Det var ingen tap på utlån i 2023. Kommunen mottok 47,8 mill. kr i avdrag i 2023 mot 47,7 mill. kr i 2022. Mottatte avdrag fra låntakerne kan bare finansiere avdrag på innlån eller nye utlån. Avdragsutgiftene til Husbanken var 19,3 mill. kr i 2023. Avsatte mottatte avdrag fra utlån, utgjør 47,9 mill. kr i 2023.

Utlån fra landbruksfondet

Det ble utbetalt 0,5 mill. kr i lån fra landbruksfondet i 2023. I 2021 var utlånet på 1 mill. kr. Det er inntektsført 1 mill. kr i mottatte avdrag og 0,4 mill. kr i renteinntekter fra utlån. Alle inn- og utbetalinger avsettes og finansieres til/fra fondet. Landbruksfondet ble redusert med 0,6 mill. kr i 2022 og var på 6,2 mill. kr per 31.12.2023.

Sosiale lån

I 2024 ble det utbetalt 0,3 mill. kr i sosiale lån, mot 0,3 mill. kr i 2023. Lånene utgiftsføres fortløpende i driftsregnskapet til NAV kommune.

Utlån til Stakobygget AS

Kommunen mottok 24,2 mill. kr i renter og avdrag fra utlån til Stakobygget AS. Rentene på 4,3 mill. kr inntektsføres i driftsregnskapet, mens mottatte avdrag på 10,9 mill. kr inntektsføres i investeringsregnskapet. 6 mill. kr av mottatte avdrag er en ekstraordinær avdragsbetaling fra selskapet. Utlånet til selskapet er finansiert av innlån, og mottatte avdrag avsettes til bundet investeringsfond. Midlene kan bare benyttes til å finansiere nedbetaling av kommunens innlån. Restlån per 31.12.2023 er 161,1 mill. kr av opprinnelig utlån på 266,4 mill. kr.

Pensjon og sosiale utgifter

De sosiale utgiftene består av pensjon, kollektive forsikringer og arbeidsgiveravgift. Samlet ble de sosiale utgiftene 200,7 mill. kr. Dette er i henhold til budsjett og på samme nivå som i 2022. Herav utgjorde pensjonskostnadene 127,3 mill. kr, arbeidsgiveravgift 69,9 mill. kr, mens kollektive gruppelivsforsikringer utgjorde 3,5 mill. kr.

Som følge av høyere lønnsvekst enn først anslått, ble reguleringspremiesatsene høyere enn opprinnelig lagt til grunn. Premieinnbetalingen til pensjonsleverandørene økte, men dette motregnes ved at inntektsført premieavvik øker tilsvarende. Samlet inntektsført premieavvik ble 119 mill. kr. Dette er 65,8 mill. kr høyere enn i 2022. Høyere premieavvik medfører økte utgifter kommende år, når premieavviket amortiseres over en sjuårs periode.

Totalt brukte Rana 102,3 mill. kr av kommunens premiefond i pensjonsordningen for å delfinansiere premieinnbetalingene i 2023. Dette påvirker kommunens likviditet positivt og fører til lavere premieavvik og lavere kostnader påfølgende år. Totalt ble premiefondet tilført 21,6 mill. kr i løpet av året. Saldo ved utgangen av året var på 248,4 mill. kr. Midlene på premiefondet kan kun benyttes til å betale kommunens pensjonspremie.

KLP har varslet at kommunenes premiefond vil tilføres hele 21,4 mrd. kr i 2024, som følge av god avkastning i 2023. I tillegg vil 6,4 mrd. kr bli tilført kundenes bufferfond i KLP. Avkastningen hos KLP endte på 6,4 prosent. Det er i stor grad aksjeporteføljen som har bidratt til den høye avkastningen og er en viktig bidragsyter for lavere pensjonskostnader for kommunesektoren. KLP anslår at Rana kommunes premiefond vil tilføres i overkant av 100 mill. kr i 2024. Dette er langt høyere enn antatt og gir et betydelig bidrag til å redusere premieinnbetalingene fremover.

Realkapital

Fra og med 2021 ble ansvar for vedlikehold av bygningsmassen skilt ut i et kommunalt foretak, Rana Byggdrift KF. Foretakets formål var å redusere kommunens areal og øke den økonomiske innsatsen på drifts- og vedlikeholdsoppgaver knyttet til kommunale bygg. Foretaket skulle medvirke til god formues bevaring og verdibevarende vedlikehold.

I evalueringsrapport fra BDO av 15. november 2023 går det fram at selskapet i perioden fra 2021 til 2022 fikk redusert eid og leid eiendomsmasse fra 195 500 til 179 928 m². Av dette utgjorde ca. 13 000 m² areal som var vedtatt redusert før opprettelsen av selskapet, knyttet til endring av skolestruktur, innenfor kulturformål og salg av gamle Selfors sykehjem. Rapporten konkluderer imidlertid med at reduksjonene i liten grad har bidratt til mer planlagt vedlikehold av resterende bygg.

Vedlikeholdsetterslepet innenfor byggsektoren er stort, tidligere anslått til 1,6 mrd. Ved tilbakeføring av byggdrift til teknisk sektor, skal det arbeides med både å få utarbeidet oppdaterte oversikter og verifisert tidligere planer for vedlikehold. Vedlikeholdsetterslepet innenfor vann og avløpssektoren er i 2022 beregnet til 2,2 mrd.

Langsiktig verdibevarende vedlikehold

Vedlikeholdstakt innenfor byggsektoren er betydelig lavere enn faglige anbefalinger for langsiktig verdibevaring. Sammenlignet med vann- og avløpsområdet, hvor det i snitt har vært investert ca. 100 mill. per år de siste årene, ser vi at langsiktig planlegging, god oversikt og jevne og høye bevilgninger får ned etterslepet. Byggsektoren viser fare for økt vedlikeholdsetterslep. Etterslepet i veisektoren er på 0,3 mrd. Det har vært en viss økning siste år på grunn av utsatt vedlikehold, for å dekke opp overforbruk innen vintervedlikehold, som vises i figur 6.

Vedlikeholdsfond

I 2021 vedtok kommunestyret å opprette et vedlikeholdsfond. Salgsgevinsten knyttet til salg av eiendom og merinntekter på finansområdet i form av økt eiendomsskatt og salg av konsesjonskraft ut over vedtatt budsjett, kan avsettes til vedlikeholdsfondet.

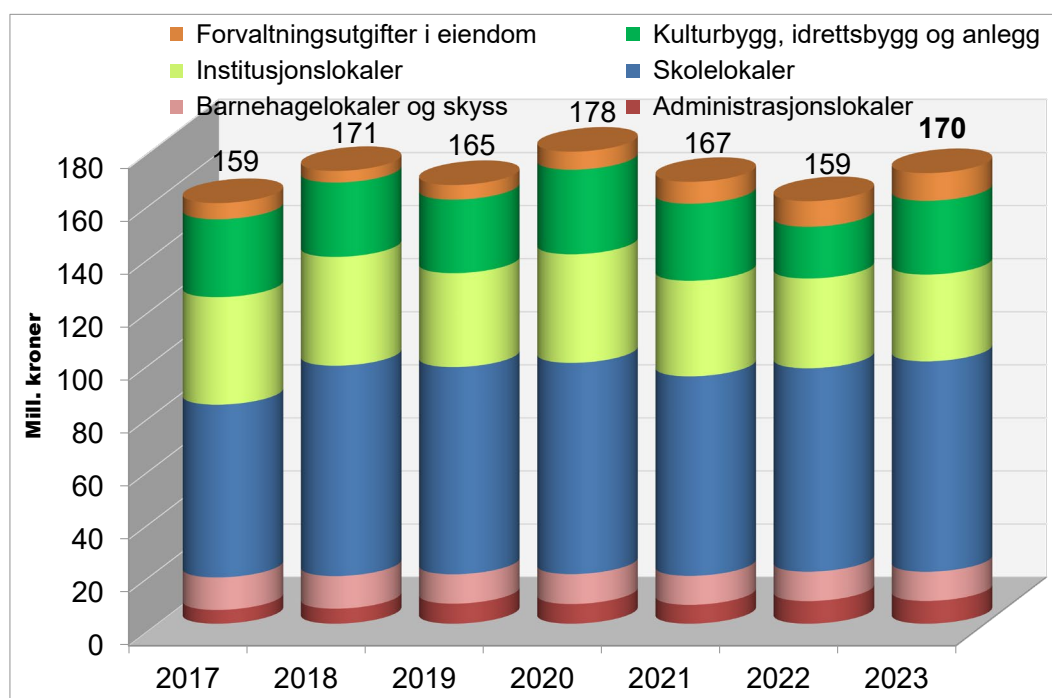
Vedlikeholdsfondet skal bidra til verdibevarende vedlikehold av kommunens bygg, veier og anlegg, for å sikre en fremtidsrettet infrastruktur jamfør satsingsområde i kommuneplanens samfunnsdel.

Ved behandling av årsregnskapet for 2022, ble det avsatt 20 mill. kr til vedlikeholdsfondet, fordelt på 10 mill. kr hver til områdene bygg og vei. I tillegg bevilges det årlig 8 mill. kr over driftsbudsjettet øremerket oppgradering innen samferdsel, som referert nedenfor.

I løpet av 1. kvartal 2024 skal det foreligge planer for gjennomføring av vedlikehold med bevilgninger fra vedlikeholdsfondet.

Eiendomsforvaltning kommunale formålsbygg

Figur 4. Netto driftsutgifter til formålsbygg i 2023 kroner, konsern

I 2023 brukte Rana kommune inkludert Rana Byggdrift KF 170 mill. kr i netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning på utvalgte kommunale eide- og leide formålsbygg. Dette er 11 mill. kr mer enn i 2022, prisjustert til 2023 kroner.

Netto driftsutgifter på hovedpostnivå i 2023 kroner (2022 i parentes):

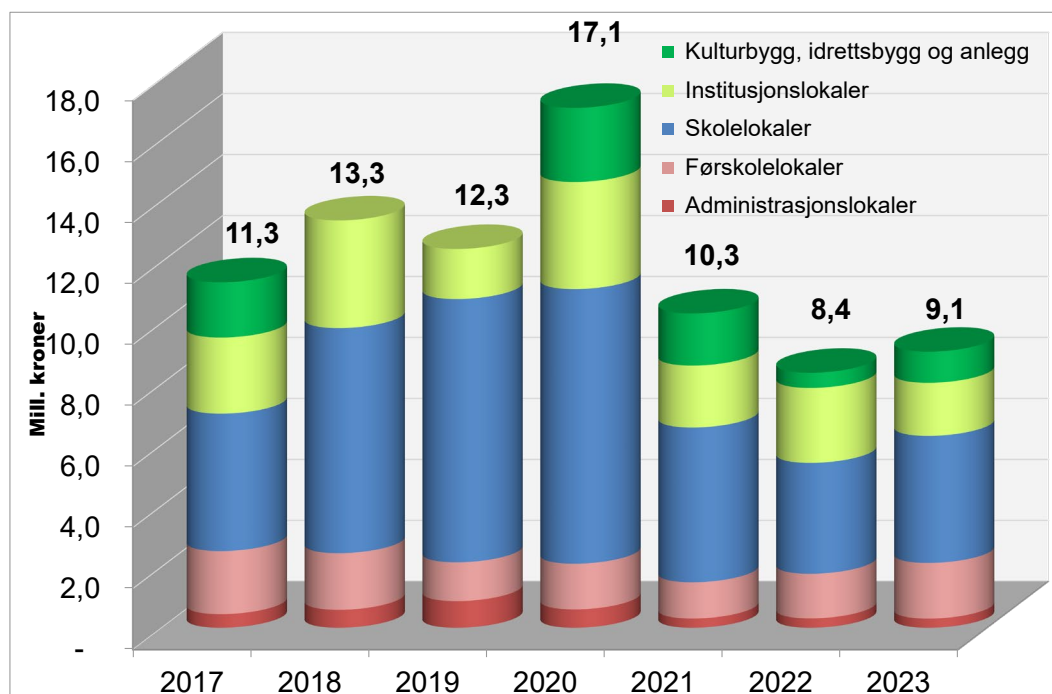
- Lønn og sosiale utgifter: 59,8 mill. kr (53,9 mill. kr)
- Kjøp av varer og tjenester og overføringer og tilskudd: 46,4 mill. kr (55,6 mill. kr)
- Avskrivninger: 68,0 mill. kr (60,1 mill. kr)
- Salgs- og leieinntekter: - 4,4 mill. kr (- 10,3 mill. kr)

Direkte vedlikeholdsutgifter eide formålsbygg

I 2023 ble det brukt 9,1 mill. kr i direkte utgifter til vedlikehold av eide formålsbygg, en økning på 0,7 mill. kr fra 2022. Fra 2021 ble ansvar for vedlikehold av bygningsmassen skilt ut i et eget foretak, Rana Byggdrift KF. Foretaket har fått ansvar for å redusere antall kvadratmeter kommunen eier og leier, og styrke vedlikehold av kommunens bygningsmasse. Eiendomsforvaltningen ble også styrket i perioden 2019 – 2020, med en årlig budsjettbevilgning på 4,5 mill. kr i til styrking av realkapital bygg.

Figuren under viser direkte driftsutgifter til vedlikehold av formålsbygg (kjøp av varer og tjenester fra eksterne) på konsernnivå, det vil si samlet ressursbruk inkludert Rana Byggdrift KF.

Figur 5. Netto vedlikeholdsutgifter formålsbygg i 2023 kroner, konsern

Oversikten viser ikke kostnader til sanering av bygg. Avskrivninger, forbruksmateriell eller lønns-utgifter med videre, er ikke med i oversikten. I 2020 fikk Rana kommune en særskilt engangsbevilgning fra staten på 11,8 mill. kr i forbindelse med koronapandemien. Bevilgningen var øremerket vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av kommunal infrastruktur. 7,3 mill. kr av bevilgningen ble brukt til formålet i 2020, mens resten av bevilgningen ble brukt i 2021 til ferdigstillelse av iverksatte tiltak.

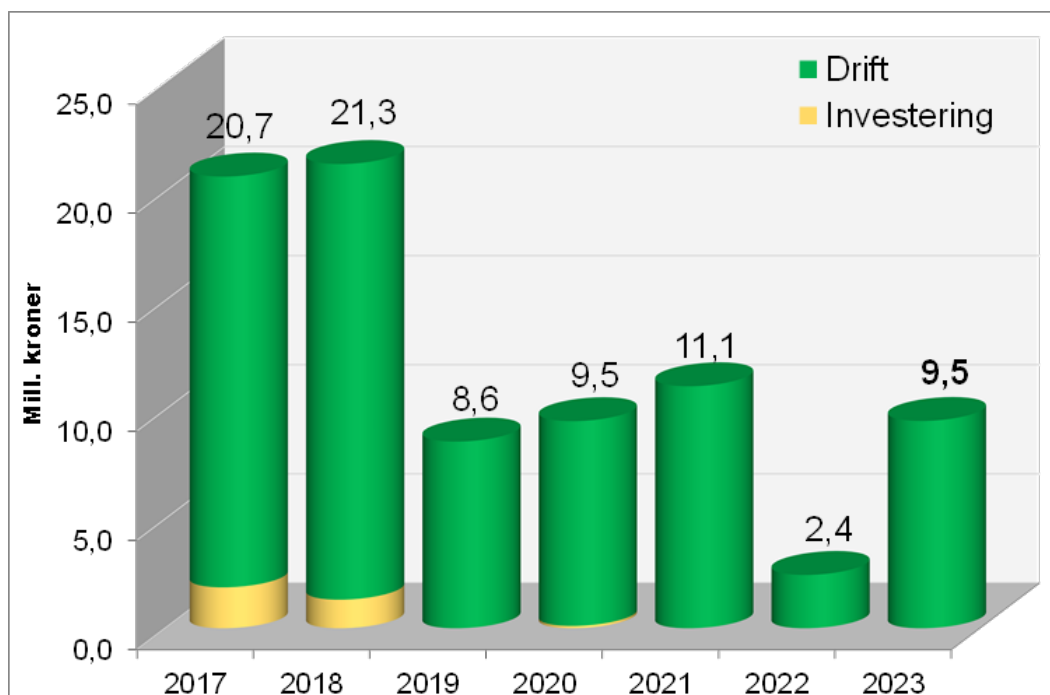
Veivedlikehold

Figuren under viser kommunens brutto utgifter til kjøp av tjenester fra Veidekke AS (tidligere Asfaltverket AS) til slitedekkelegging.

Totalt er det lagt slitedekke i kommunen for 83 mill. kr de siste sju årene, prisjustert til 2023 nivå. Dette tilsvarer et gjennomsnitt på 9,7 mill. kr per år. Det er i hovedsak lagt nytt slitedekke på asfalterte kommunale veier. Totalt ble det lagt slitedekke for 9,5 mill. kr i 2023 inkl. mva.

I 2017 vedtok kommunestyret en engangsbevilgning på 20 mill. kr til slitedekkelegging finansiert av tidligere mindreforbruk i tekniske tjenester, samt bruk av disposisjonsfond. Dette tilsvarer brutto kostnader på 25,0 mill. kr inkl. mva., som ble brukt i 2017 og 2018. I tillegg er det vedtatt en årlig budsjettstyrking på 8,0 mill. kr til realkapital vei.

Figur 6. Brutto utgifter til slitedekkelegging i 2023 kroner

Investeringer

Det ble investert for til sammen 292,6 mill. kr i 2023, inkludert tilskudd til andres investeringer og kjøp av aksjer og andeler, mot 241,5 mill. kr i 2022. Av dette utgjorde investeringer i anleggsmidler 257,2 mill. kr mot 232,1 i 2022.

Tabell 3. Hovedoversikt investeringer

<i>Bevilgningsoversikt - investeringer (regnskap)</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Regnskap 2022</i>
Investeringer i varige driftsmidler	257 195	260 848	305 125	232 137
Tilskudd til andres investeringer	29 357	29 350	479 350	3 800
Investeringer i aksjer og andeler, utlån og avdrag på lån	6 051	5 765	5 765	5 599
Sum investeringsutgifter	292 603	295 963	790 240	241 536
Bruk av lån eksklusive videreutlån	-208 647	-208 647	-233 071	-136 881
Øvrige investeringsinntekter	-54 892	-62 602	-42 270	-76 366
Netto utgifter til videreutlån	-45 877	-39 928	-12 928	-35 880
Overføringer fra drift og netto avsetninger	16 813	15 214	-501 971	7 591
Sum finansiering	-292 603	-295 963	-790 240	-241 536
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Det ble lånt ut 113,2 mill. kr i 2023, gjennom ordningen med startlån, mot 83,5 mill. kr i 2022. Avsetning til ubundne investeringsfond utgjorde 28,8 mill. kr, og til bundne investeringsfond 66,2 mill. kr. Utgifter til kjøp av aksjer og andeler utgjorde 6,1 mill. kr som er kommunens egenkapital-innskudd i pensjonsordningen til KLP.

Avdragsutgiftene utgiftsført i investeringsregnskapet utgjorde 19,3 mill. kr. Dette er avdrag på innlån fra Husbanken. Utbetalte avdrag på innlån fra Husbanken blir finansiert av avsetninger av mottatte avdrag fra låntakere i ordningen. Ekstraordinære avdrag på øvrige innlån og alle avdrag på innlån av startlån i Husbanken utgiftsføres i investeringsregnskapet. Ordinære avdrag utgiftsføres i driftsregnskapet.

Det er regnskapsført 48,9 mill. kr i salgsinntekter, refusjoner, tilskudd og kapitalinntekter i investeringsregnskapet i 2023. Kommunen mottok refusjon av betalt merverdiavgift med 23,6 mill. kr. Tilskudd fra andre utgjorde 18,2 mill. kr. Herav utgjør mottatte spillemidler 13,2 mill. kr og refusjoner 4,0 mill. kr. Salg av varige driftsmidler utgjorde 7 mill. kr. Renteinntekter inntektsført i investeringsregnskapet utgjorde 1,0 mill. kr i 2023.

Totalt finansieringsbehov etter fratrekk av inntektene i 2023 utgjorde totalt 400 mill. kr mot 295,8 mill. kr i 2023. Dette ble finansiert ved bruk av lånemidler med 321,8 mill. kr mot 220,4 mill. kr i 2022, 46,2 mill. kr i bruk av fondsmidler og 32 mill. kr overført fra drift. Kommunen mottok 64,7 mill. kr i avdrag på utlån. Bortsett fra mottatte avdrag på ansvarlig lån i Helgeland Kraft AS (HK), er ikke avdragene kommunen mottar på videreutlån, finansiert av innlån, frie inntekter i investeringsregnskapet. Mottatte avdrag fra videreutlån kan bare benyttes til å nedbetale kommunens innlån. Kommunen mottok 6 mill. kr i avdrag på ansvarlig lån i HK, 10,9 mill. kr fra utlån til Stakobygget AS og 47,8 mill. kr fra utlån til Startlån.

Bruk av fondsmidler til finansieringen med 46,2 mill. kr i 2023 var henholdsvis fra ubundne investeringsfond med 26,9 mill. kr, og fra bundne investeringsfond med 19,3 mill. kr. Det ble overført 32 mill. kr fra driften til finansiering av investeringene i 2023 mot 34,5 mill. kr i 2022.

De største enkeltprosjektene i 2023 var gymsalinvesteringer med 77,3 mill. kr.

Innenfor vann og avløp ble det utgiftsført 132,6 mill. kr i investeringsregnskapet, mens investeringer til øvrig infrastruktur var på 33,7 mill. kr. Dette omfatter kommunale veier med 11,0 mill. kr, der de største prosjektene var ny Andfjell bru – 4,4 mill. kr og investering i kjøretøy kommunale veier på 5,2 mill. kr. Oppgradering av Havmannaksen utgjorde 7,6 mill. kr. Renovering av Moheia Bad utgjorde 12,7 mill. kr. Utgifter til utbygging av internt nettverk utgjorde 2,1 mill. kr. Investeringer i modulbygg utgjorde 2,1 mill. kr.

Vesentlige avvik mellom vedtatt budsjett og fremdrift

Nye gymsaler – Selfors og Båsmo barneskoler

Totalt budsjett for begge prosjektene ble oppjustert fra 93,2 mill. kr til 137,5 mill. kr, jf. sak 24/22. I tillegg kommer utgifter til riving på Selfors med 3 mill. kr, og på Båsmo med 8 mill. kr. I rapport per 1. tertial ble det også rapportert om ekstra utgifter på grunn av håndtering av forurensninger i forbindelse med begge prosjektene.

Gymsalen på Selfors har en total budsjettramme på 71,8 mill. kr inkludert riving av eksisterende gymsal (68,8+3). Forbruk per 31.12.2023 er 78,9 mill. kr. Håndtering av forurensing i grunnen har medført ekstra kostnader på 4,6 mill. kr. Påløpte utgifter i 2023 er 32,7 mill. kr mot regulert budsjett på 32,1 mill. kr. Det gjenstår arbeid med sertifisering og revisorarbeid i forbindelse med miljøsertifisering i 2024, beregnet til ca. 0,2 mill. kr. Total kostnad for gymsalen er dermed forventet å bli ca. 79,1 mill. kr.

For gymsalen på Båsmo er total budsjettramme 76,8 mill. kr inkludert riving av gammel gymsal. Totalt forbruk per 31.12.23 er 75,9 mill. kr. Håndteringen av forurensing i grunnen har medført en merkostnad på ca. 1,5 mill. kr. Budsjettet for 2023 er på 43,8 mill. kr, mens regnskapet viser et forbruk på 44,6 mill. kr. Det gjenstår sertifisering og revisorarbeid i forbindelse med miljøsertifisering i 2024. Det forventes at det påløper kostnader på ca. 1 mill. kr i 2024. Sluttsum for bygging av ny gymsal inkludert riving ved Båsmo barneskole forventes å bli ca. 76,9 mill. kr.

Renovering Moheia bad

Det vises til vedtak i sak 53/23 i formannskapet, der totalkostnaden for renoveringen av badet er oppjustert fra 54 til 86 mill. kr. Det meste av utgiftene vil påløpe i 2024 og er innarbeidet i budsjett og økonomiplan for 2024-2027. Opprinnelig vedtatt bevilgning i 2023 på 50 mill. kr ble redusert til 19 mill. kr. På grunn av noe forsinket oppstart ble det kun påløpt 12,7 mill. kr per 31.12.2023. Planlagt ferdigstillelse var satt til skolestart i 2024, men på grunn av en del uforutsette tilstander i bygget som har konsekvens for fremdriften, vil ferdigstillelse bli noe forsinket.

Rehab VA Skipper Nilsens gate og Øvrebakken

Prosjektet omfatter rehabilitering av vann- og avløpsledninger, ca. 875 meter. Begge gatene ble lyst ut samlet på tilbudskonkurranse i mars i 2023, og innkomne tilbud viste at entrepris-kostnadene ble vesentlig høyere enn kostnadskalkylen på 31 mill. kr. Det ble besluttet at prosjektet skulle gjennomføres og andre rehabiliteringsprosjekter ble skjøvet ut i tid. Tidsplan er fra mai 2023 til november 2024. Prosjektet har nå en totalramme på 53,5 mill. Kr. Totalt påløpt per 31.12.2023 er 16,6 mill. kr.

Rehab VA Per Persaveien

Prosjektet omfatter rehabilitering av vann- og avløpsledninger, ca. 244 meter. Prosjektet ble lyst ut på anbudskonkurranse i slutten av mars 2023. Innkomne anbud viste at entrepris-kostnadene ble høyere enn kostnadskalkylen på 7,5 mill. kr, men det ble besluttet at prosjektet skulle gjennomføres. Prosjektet har nå en totalramme på 12,9 mill. kr. Totalt påløpt pr. 31.12.2023 er 7,5 mill. kr. Anlegget er forsinket og forventes overtatt 1. tertial 2024.

Rehabilitering VA AP10, Engveien del 1 og Krokveien

Totalt budsjett er på 46,6 mill. kr. Prosjektet ble noe forsinket overtatt i november 2023. Det pågår en tvistesak på prosjektet og en del endringsmeldinger som ikke er omforent, er tatt med i total-regnskapet per 31.12.2023, men ikke utbetalt. Dette forklarer avvik på 12 mill. kr mot regulert budsjett for 2023. Totalt forbruk på prosjektet per 31.12.2023 er 52,7 mill. kr, inkludert ikke omforente kostnader på ca. 14 mill. kr.

Avløpsløsning Rana (MjøRA2)

Prosjektet omfatter nytt avløpsrenseanlegg med transportnett for avløp med en totalramme på 160 mill. kr. Prosjektet startet i 2021 og vil pågå til 2025. Forbruk per 31.12.2023 er 35,7 mill. kr. Det er noe forsinkelser på prosjektet som medførte et mindreforbruk på ca. 10 mill. kr i forhold til budsjett 2023 på 45 mill.

Sluttregnskap og sluttrapport investeringsprosjekter

I henhold til investeringsreglementet, skal det utarbeides sluttrapport med byggeregnskap for investeringsprosjekter. Rapport og sluttregnskapet skal legges frem snarest og senest ett år etter at overtakelsesforretningen har funnet sted, eller når ansvar og risiko er overført.

Sluttregnskapet inngår som del av årsberetning, tertialrapportering eller i egen sak.

Tabell 4. Sluttregnskap investeringsprosjekter

Prosjekt	Slutt regnskap	Opprinnelig bevilgning	Tilleggs bevilgning	Samlet bevilgning
Sum	117 967	101 200	25 500	126 700
Lokaler omsorg, helse og sosial				
Modulbygg – bostedsløse	2 074	1 200	900	2 100
Sum lokaler omsorg, helse og sosial	2 074	1 200	900	2 100
Investeringer i infrastruktur				
Havmannaksen/jernbaneparken	19 420	20 000	0	20 000
Ny bru Andfjellet	33 504	16 700	17 000	33 700
Rør gjennom Harestien/Svingen	1 300	1 500	0	1 500
Sum infrastrukturinvesteringer	54 225	38 200	17 000	55 200
Prosjekter innen vann og avløp (VA)				
Rehabilitering VA Storgata øst og Svenskveien øst	28 768	22 400	5 600	28 000
Rehabilitering VA Svalbardgata øst og vest	11 810	17 200	0	17 200
Rehab. VA Hasselbomsvei	11 107	13 000	0	13 000
Rehab. VA Petter Dass gt./Thomas Von Westens gt.	4 088	3 400	2 000	5 400
P30 Høydebasseng Skillevollen	5 896	5 800	0	5 800
Sum prosjekter VA	61 669	61 800	7 600	69 400

Havmannaksen - jernbaneparken

Prosjektet ble nedskalert fra en totalramme på 40 mill. kr til 20 mill. kr etter at næringslivet ikke ville bidra til utbyggingen. Prosjektet ble gjennomført med opparbeidelse av parkanlegg i 2022 og bygging av scene ble ferdigstilt i 2023. Budsjett for 2023 var på 7,5 mill. kr Prosjektet er avsluttet og påløpte kostnader per 31.12.2023 er 19,4 mill. kr.

Ny bru Andfjellet

Det er bygd ny bru på Andfjellet etter at stormen Sally tok den gamle. Total budsjetttramme for prosjektet er 33,7 mill. kr. Anlegget ble gjennomført og overtatt i 2022 med merknadsarbeider i 2023. Budsjett for 2023 var på 4,5 mill. kr mot påløpte kostnader på 4,37 mill. kr, mens totale kostnader for prosjektet per 31.12.2023 er 33,5 mill. kr.

Rør gjennom Harestien/Svingen

Det ble bevilget 1,5 mill. kr til prosjektet. Prosjektet ble påbegynt i 2022 og ble gjennomført i 2023. Totalt påløpte kostnader per. 31.12.2023 er 1,3 mill. kr.

Modulbygg – bostedsløse

Rana kommune har inngått leieavtale for leie av modulbygg til utleie til bostedsløse. Byggene er tilkoblet vann, avløp og strømforsyning med et totalt budsjett på 2,1 mill. kr. Prosjektet er avsluttet i 2023 innenfor vedtatt budsjett.

Rehabilitering VA Storgata øst og Svenskveien øst

Total budsjetttramme for prosjektet er på 28 mill. kr. Det er overskridelser på prosjektet, blant annet på grunn av økning i masser i prosjektet. Anlegget er overtatt i desember 2023. Påløpte

kostnader i 2023 er 16,3 mill. kr, mot budsjettet 14 mill. kr, og total kostnad for prosjektet er kr 28,8 mill. kr.

Rehabilitering VA Svalbardgata øst og vest

Totalt budsjett for prosjektet er på 17,2 mill. kr. Prosjektet ble overtatt i desember 2023, og total kostnad for prosjektet er 11,8 mill. kr.

Rehab. VA Hasselbomsvei

Prosjektet med en totalramme på 13 mill. kr ble overtatt ved årsskiftet 2022/2023. Totale påløpte kostnader per 31.12.2023 er 11,1 mill. kr.

Rehab. VA Petter Dass gt./Thomas Von Westens gt.

Prosjektet med en totalramme på 5,4 mill. kr ble overtatt i februar 2023. Totalt påløpte utgifter per 31.12.2023 er 4,1 mill. kr.

P30 Høydebasseng Skillevollen

Prosjektet med en totalramme på 5,9 mill. kr ble overtatt i 2022. Totale påløpte utgifter per 31.12.2023 er 5,9 mill. kr.

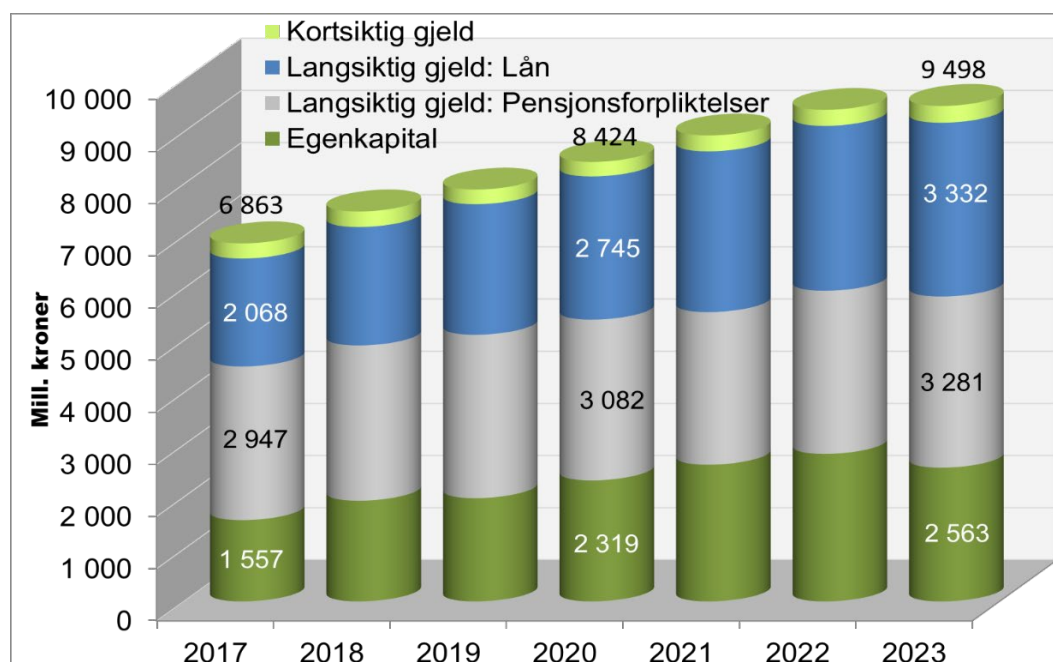
Balansen

Balansen gir en oversikt over kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital. Kommunens eiendeler økte med 75,5 mill. kr i 2023. Herav utgjorde økning i anleggsmidler 347,8 mill. kr, og reduksjon i omløpsmidler med 272,3 mill. kr. Egenkapitalen reduserte med 263,7 mill. kr, mens kortsiktig gjeld økte med 15,8 mill. kr. Langsiktig gjeld økte med 323,4 mill. kr, herav økning i lån 170,2 mill. kr og pensjonsforpliktelsene med en økning på 153,2 mill. kr.

Tabell 5. Oversikt balansen

	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023
Eiendeler							
Anleggsmidler	5 844 388	6 287 128	6 553 349	6 941 091	7 239 161	7 481 658	7 829 483
Omløpsmidler	1 018 450	1 237 696	1 340 814	1 483 126	1 691 876	1 940 509	1 668 188
Sum eiendeler	6 862 838	7 524 824	7 894 163	8 424 217	8 931 037	9 422 167	9 497 671
Egenkapital og gjeld							
Egenkapital	1 557 137	1 929 594	1 978 583	2 319 320	2 619 269	2 826 298	2 562 637
Langsiktig gjeld	5 015 291	5 296 863	5 635 557	5 827 064	6 008 214	6 289 559	6 612 949
Herav:							
- Pensjonsforpliktelser	2 946 908	2 976 540	3 132 709	3 081 669	2 926 491	3 128 103	3 281 277
- Lån	2 068 383	2 270 323	2 502 847	2 745 396	3 081 723	3 161 456	3 331 672
Kortsiktig gjeld	290 410	298 367	280 023	277 832	303 554	306 309	322 085
Sum EK og gjeld	6 862 838	7 524 824	7 894 163	8 424 217	8 931 037	9 422 167	9 497 671

Figur 7. Utvikling egenkapital og gjeld

Egenkapital og gjeld har økt fra 6,9 mrd. kr i 2017 til 9,5 mrd. kr i 2023. Økningen er i hovedsak knyttet til økning i langsiktig gjeld (lån), som har økt fra 2,1 mrd. kr i 2017 til 3,3 mrd. kr i 2023. Kommunens pensjonsforpliktelser har økt i perioden, fra 2,9 til 3,3 mrd. kr. Egenkapitalen består av fondsmidler og kapitalkonto og har økt betydelig i perioden, fra 1,6 mrd. kr i 2017 til 2,6 mrd. kr i 2023. Økt egenkapital er knyttet til at kapitalkontoen og økte fondsmidlene. Kapitalkontoen har økt fra 0,8 mrd. kr i 2017 til 1,3 mrd. kr i 2023, mens fondsmidlene har økt fra 0,6 mrd. kr til over 1,5 mrd. kr.

Nøkkeltall

Tabell 6. Utvalgte nøkkeltall

Utvalgte finansielle nøkkeltall	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,7 %	4,2 %	3,9 %	5,0 %	3,9 %	7,6 %	-11,6 %
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,7 %	5,4 %	4,9 %	6,8 %	5,4 %	8,9 %	-11,2 %
Arbeidskapital (1000 kroner)	728 040	939 329	1 060 161	1 205 293	1 388 322	1 634 200	1 346 103
Likviditetsgrad 1	2,6	3,3	4,0	4,5	5,0	5,8	4,4
Likviditetsgrad 2	2,1	2,7	3,2	3,9	4,3	5,0	3,8
Gjeldsgrad	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2	1,4
Egenkapitalprosent	22,8 %	25,6 %	25,1 %	27,5 %	29,3 %	30,0 %	27,0 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	69,1 %	71,9 %	77,1 %	82,9 %	92,7 %	94,4 %	96,9 %
Netto lånegjeld i kr pr innbygger	55 741	58 723	66 434	73 191	84 787	89 549	94 593
Netto finans og avdrag i prosent av bto. driftsinnt.	3,3 %	2,3 %	2,6 %	2,8 %	2,9 %	3,2 %	4,4 %
Renter og avdragsutgifter i prosent av bto. driftsinnt.	5,2 %	5,1 %	5,0 %	4,9 %	4,3 %	6,5 %	8,8 %

Brutto driftsresultat (BDR)

Brutto driftsresultat viser resultat av ordinær virksomhet inkludert avskrivninger. Resultatet uttrykker kommunens evne til å betjene sin gjeld, finansiere investeringer og avsette midler til fond. Brutto driftsresultat i andel av brutto driftsinntekter er på -11,6 prosent i 2023 mot 7,6 prosent i 2022. Redusert brutto driftsresultat forklares i hovedsak med engangsutbetaling av 450 mill. kr. til ny flyplass.

Netto driftsresultat (NDR)

NDR viser resultatet etter at renter, avdrag og utlån er belastet regnskapet. Kommunene har i de senere år arbeidet målrettet for å etablere større grad av handlefrihet. Den viktigste indikatoren på handlingsrommet i kommunal økonomi er netto driftsresultat som angir overskuddet som er disponibelt som egenkapital til investeringer og avsetninger.

Rana kommune har en målsetning om et netto driftsresultat på 3,0 prosent, som tilsvarer 76,7 mill. kr av driftsinntektene i 2023. Regnskapet for 2023 ga et NDR på -283,1 mill. kr, tilsvarende minus 11,2 prosent av driftsinntektene.

Arbeidskapital

Arbeidskapitalen er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Den uttrykker evnen til å betjene kortsiktig gjeld. Kommunens arbeidskapital ble redusert med 273,2 mill. kr i 2023. For nærmere detaljer vises det til note 1 endring i arbeidskapital.

Likviditet

Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld benevnes ved likviditetsgrader, og sier noe om evnen til å dekke betalingsforpliktelsene etter hvert som disse forfaller.

Likviditetsgrad 1 (langsiktig likviditet) forteller om forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Likviditetsgrad 1 har gått ned fra 5,8 i 2022 til 4,4 i 2023. Det gjøres oppmerksom på at omløpsmidlene er korrigert for balanseført premieavvik som ikke er likvide midler.

Likviditetsgrad 2 (kortsiktig likviditet) forteller om forholdet mellom de mest likvide midlene og kortsiktig gjeld. De mest likvide omløpsmidlene er bankinnskudd, kontanter og lignende. Likviditetsgrad 2 har gått ned fra 5,0 i 2022 til 3,8 i 2023.

Soliditet (gjeldsgrad og egenkapitalprosent)

Soliditet angir evnen til å tåle tap. Gjeldsgraden og egenkapitalprosenten gir informasjon om dette. Egenkapitalprosent sier noe om hvor stor andel av kommunens eiendeler som er finansiert med egenkapital. Ved utgangen av 2023 var 27 prosent av eiendelene finansiert med egenkapital, mot 30 prosent i 2022. Gjeldsgraden viser forholdet mellom gjeld og egenkapital. En gjeldsgrad på 1 vil si at kommunen har like stor gjeld som egenkapital. Jo mindre dette forholdstallet er, jo mer solid er kommunen. Gjeldsgraden korrigert for pensjonsforpliktelser var på 1,4 i 2023 mot 1,2 i 2022.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Investeringsnivået og opptak av lån må innrettes slik at lånegjelden ikke er større enn at utgifter til renter og avdrag kan dekkes gjennom løpende inntekter. Det er derfor viktig å ha kontroll på utviklingen av gjeldsnivået. En økning i lånegjelden indikerer at kommunen må bruke en større andel av inntektene til å dekke renter og avdrag. Det historisk lave rentenivået de siste årene har bidratt til at kommunen har unngått at renter og avdrag har spist en større andel av inntektene, men i 2023 er vi tilbake mer på et normalnivå. Renter og avdrag er mer enn doblet, sammenlignet med 2021 nivå, fra 103 mill. kr i 2021 til 224 mill. kr i 2023.

Indikatoren viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår startlån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet. Netto lånegjeld var 2,5 mrd. kr ved utgangen av 2023 mot 2,3 mrd. kr i 2022 og utgjorde 96,9 prosent av brutto driftsinntekter, mot 94,4 prosent i 2022. Netto lånegjeld har økt med 2,5 prosentpoeng på ett år og er 21,9 prosentpoeng høyere enn måltallet for økonomisk bærekraft på 75 prosent.

Netto lånegjeld per innbygger

Netto lånegjeld var i 2023 94 593 kr per innbygger mot 89 549 kr per innbygger i 2022. I 2017 var netto lånegjeld 55 741 kr per innbygger. Netto lånegjeld per innbygger har økt med 69,7 prosent fra 2017.

Netto finans- og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter

Netto finans- og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter, viser hvor stor andel av brutto driftsinntekter som er bundet opp i tilbakebetaling av lån. Netto finans- og avdrag sin andel av driftsinntekter, var i 2023 4,4 prosent mot 3,2 prosent i 2022.

Utbytte og eieruttak omfattes også av definisjonen. Det er derfor også greit å følge utvikling av renter og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter.

Renter og avdragsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter

Rente- og avdragsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter var 8,8 prosent i 2023 mot 6,5 prosent i 2022.

Status omstilling og økonomisk handlingsrom

I etterkant av Terra tapet i 2007, startet en betydelig omstillingsjobb i Rana kommune. I tillegg til Terra tapet, var ressursbruken i Rana langt høyere sett i forhold til sammenlignbare kommuner. Det har dermed vært helt nødvendig å tilpasse driftsnivået til reduserte driftsrammer.

Økt eksternt engasjement i form av økte tilskudd til private, bidrag til ny flyplass og dypvannskap, samt høyt investeringsnivå over tid, har forsterket omstillingsbehovet i Rana kommune.

Tabell 7. Omstilling 2013-2023

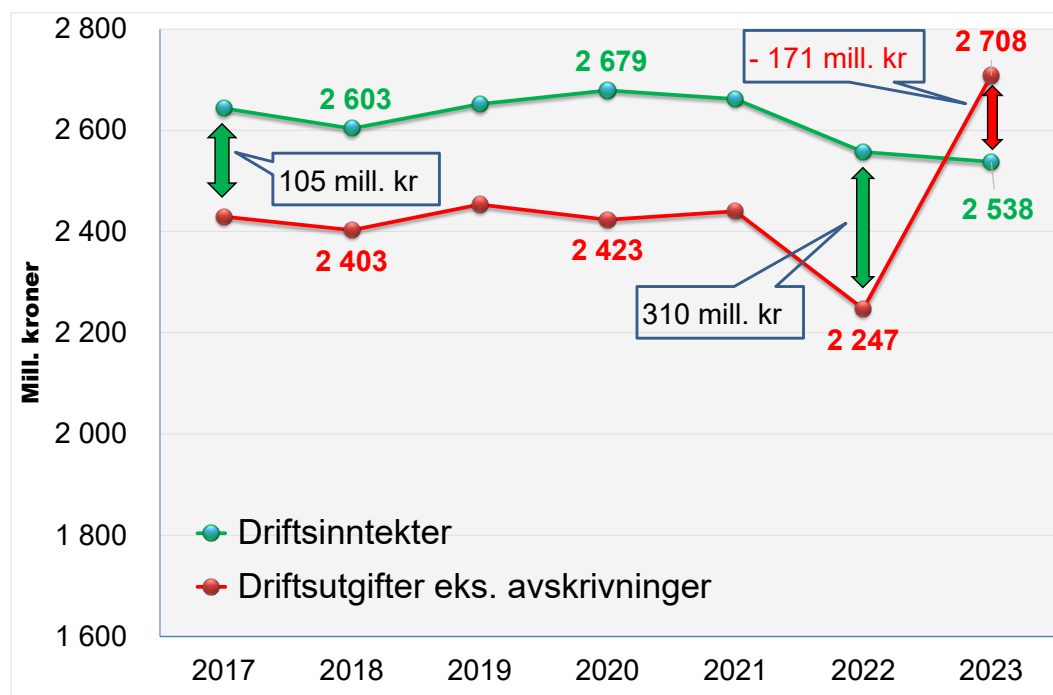
Måloppnåelse	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Omstillingsmål akkumulert	48	89	118	163	208	223	243	263	292	307	327
Avvik omstillingsmål (res. drift)	-12	-15	-10	26	8	5	-7	47	26	32	13
Akkumulert måloppnåelse	36	74	108	189	216	228	236	310	318	339	340

Omstillingsmålet i 2023 var på 20 mill. kr isolert sett og akkumulert i perioden 2013 - 2023 på 327mill. kr. Måloppnåelsen i hele perioden var på 340 mill. kr, 13 mill. kr over målkravet. Dette viser at Rana kommune fortsatt har god kontroll på drifta og at tjenesteproduksjonen har tilpasset seg reduserte driftsrammer, og leverer over målkravet.

Økonomisk handlingsrom

Kommunen har de siste årene tilnærmet seg en ressursbruk på tjenesteproduksjonen på nivå med sammenlignbare kommuner. God evne til å omstille, positive resultater og mer effektiv tjenesteproduksjon, har bidratt til økt handlingsrom i kommunen.

Figur 8. Økonomisk handlingsrom i 2023 kroner

Figuren over viser kommunens driftsutgifter eksklusive avskrivninger og totale driftsinntekter. Differansen mellom disse, skal dekke finansutgifter, egenkapital til investeringer og avsetning til fond.

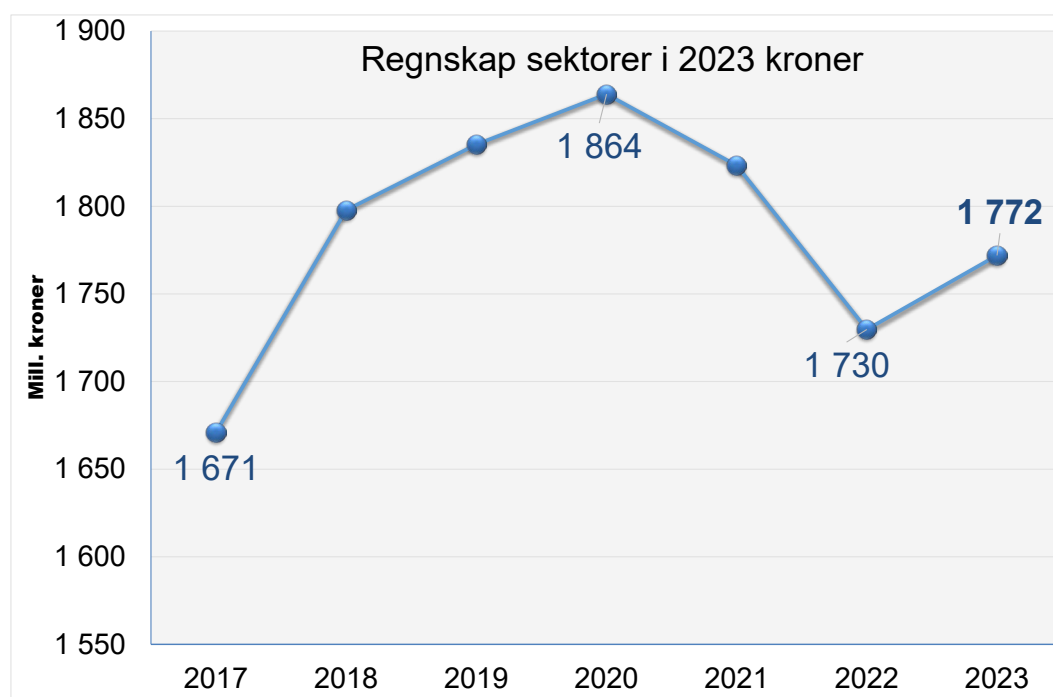
Utbetalingen på 450 mill. kr til flyplassprosjektet, er ført som driftsutgifter i kommuneregnskapet i 2023. Dette er finansiert ved bruk av ubundne driftsfond (disposisjonsfond) i henhold til plan. Dersom vi korrigerer for utbetalingen på 450 mill. kr, er driftsinntektene høyere enn driftsutgiftene, og korrigert handlingsrom er på 279 mill. kr.

Dette er disponert til netto finansutgifter på 112,6 mill. kr og korrigert netto driftsresultat på 166,9 mill. kr. Disposisjonsfondet er tilført 165,3 mill. kr mens 32 mill. kr ble overført som egenkapital til investeringer. Bundne driftsfond økte med 29,4 mill. kr.

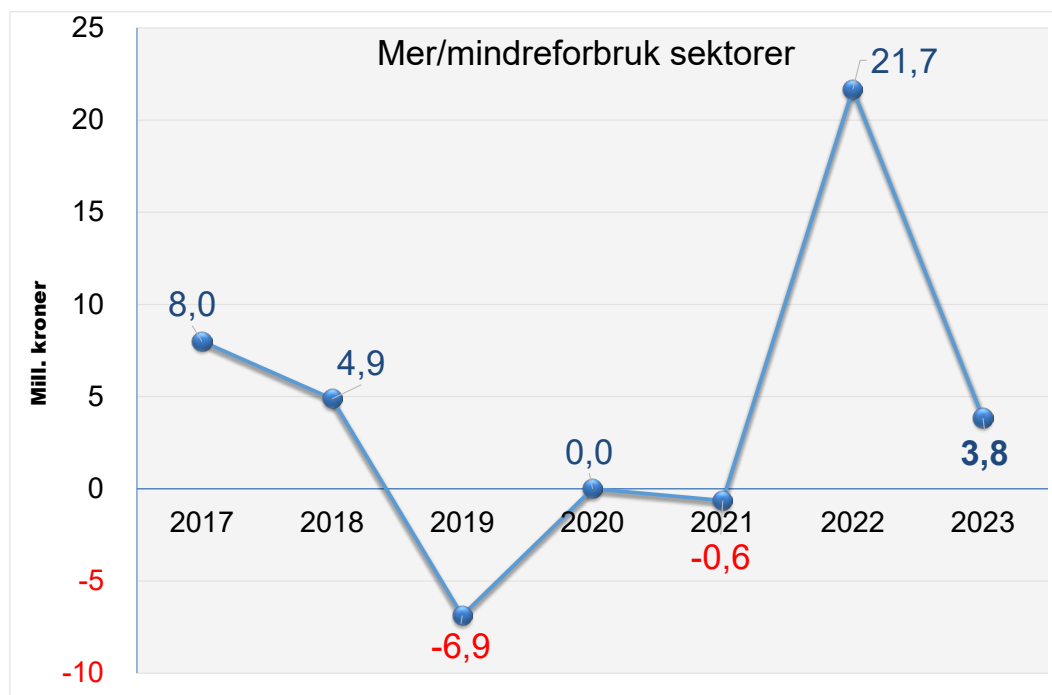
Driftsregnskap

Driftsregnskapet inkludert fellesområde drift, viser netto driftsutgifter på 1 775 mill. kr. Dette er en økning på 42,3 mill. kr (2,4 prosent) når regnskapet 2022 prisjusteres til 2023 nivå.

Figur 9. Realendring driftsregnskap 2017-2023

Ressursbruken ble redusert fra 2020 til 2022, men økte i 2023. Hovedårsaken er økt ressursbruk innenfor oppvekst og kultur og NAV kommune, samt tekniske tjenester. Disse områdene økte ressursbruken ut over lønns- og prisveksten i kommunal sektor. Tilskuddet på 450 mill. kr til Avinor, er ikke inkludert i disse tallene.

Figur 10. Mer/mindre forbruk virksomheter 2017-2023

Når vi korrigerer for overskuddsmidler på 9,2 mill. kr fra 2022 som ble regulert inn i budsjett-rammene for 2023, hadde drifta et mindreforbruk på 3,8 mill. kr i 2023. I 2022 hadde drifta et mindreforbruk på 21,7 mill. kr, når det ble korrigert for overskuddsmidler fra året før.

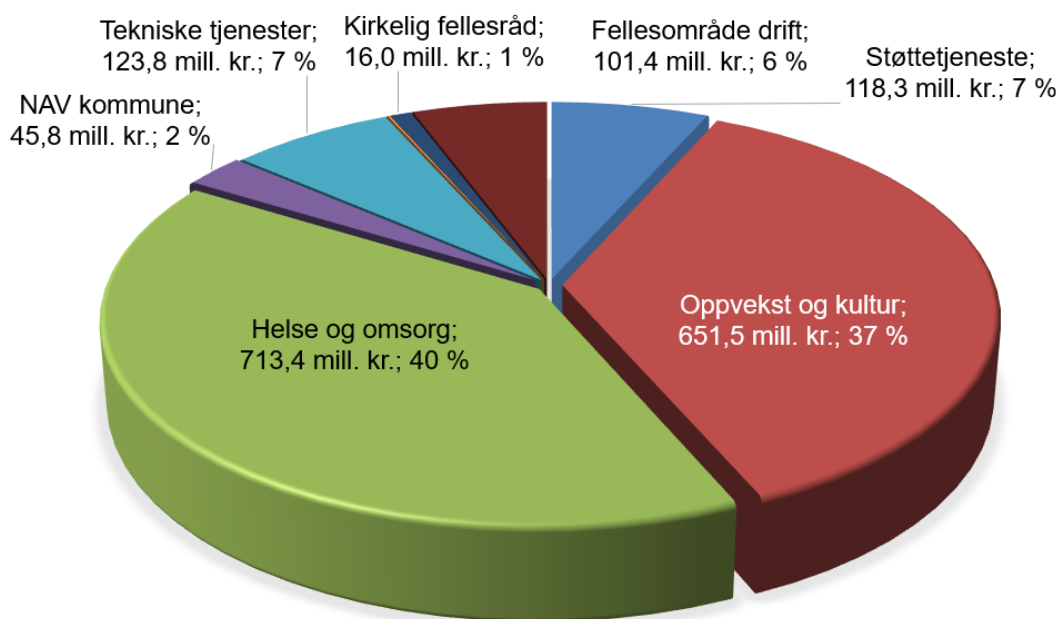
Tabell 8. Regnskap sektorer

	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Forbruk i prosent	Avvik i kroner	Regnskap 2022	Endring i prosent
Støttetjeneste	118 325	128 745	91,9 %	10 420	106 760	10,8 %
Oppvekst og kultur	651 548	645 181	101,0 %	-6 367	599 653	8,7 %
Helse og omsorg	713 377	708 344	100,7 %	-5 033	675 913	5,5 %
NAV kommune	45 820	46 869	97,8 %	1 049	36 975	23,9 %
Tekniske tjenester	123 786	126 656	97,7 %	2 870	112 211	10,3 %
Selvkostområder	1 710	0		-1 710	275	
Kirkelig fellesråd	16 025	16 025	100,0 %	0	16 068	-0,3 %
Fellesområde drift	101 372	113 163	89,6 %	11 791	107 364	-5,6 %
Sum sektorer	1 771 964	1 784 983	99,3 %	13 020	1 655 219	7,1 %

Sektorene samlet leverer et positivt avvik på 13,0 mill. kr. Helse og omsorg, oppvekst og kultur og selvkostområdet har høyere ressursbruk enn regulert budsjett. Støttetjenesten, NAV kommune, tekniske tjenester og fellesområde drift har lavere ressursbruk enn regulert budsjett 2023.

Samlet fikk sektorene overført 9,2 mill. kr av mindreforbruket eller overskuddet fra 2022. Beløpet er regulert inn i budsjetttrammene. Dersom vi korrigerer for dette, var forbruket 3,8 mill. kr lavere enn budsjettet. Økonomistyringen og budsjett disiplinen oppleves fortsatt som god.

Figur 11. Andel driftsregnskap 2023

Det vises til kapitlet om organisasjon og medarbeidere for kommentarer om årsverk og sykefravær.

Over- og underskudd overføres

I Rana kommunes økonomireglement gjelder prinsippet om at over- eller underskudd på inntil tre prosent av sektorenes budsjetttramme som hovedregel overføres til senere år. Kommunedirektøren saksbehandler resultatet etter fastsatte prinsipper og legger fram plan for anvendelse av overskudd og dekning av underskudd.

Overskudd skal primært benyttes til tiltak som styrker den langsiktige driften. I kommunestyrets vedtak for disponering av overskuddet fra 2022, ble det vedtatt at overskuddet fra samtlige sektorer skal gå til omorganiserings- og omstillingsprosesser. De fleste sektorene har benyttet overskuddet i henhold til vedtaket. Økonomiske utfordringer tidlig på året, førte til at oppvekst og kultur, samt tekniske tjenester ikke har benyttet hele overskuddet i henhold til formålet.

Støttetjenesten

Tilbakeført overskudd på 3,2 mill. kr fra 2022 har finansiert nødvendige sikkerhetstiltak som to faktor autentisering og ressurser knyttet til utviklingsprosjektene ikt sourcing og dokumenthåndtering- connect flow. Anskaffelse og implementering av nytt ERP system er forskjøvet til våren 2024.

Oppvekst og kultur

Overskuddet på 4,1 mill. kr fra 2022 skulle benyttes til arbeidet med Tidlig inn Rana, men ble ikke benyttet i til dette formålet. Overskuddet er holdt tilbake, da rapporter tidlig i regnskapsåret 2023 viste negativ tendens.

Helse og omsorg

Underskuddet på 6,1 mill. kr fra 2022 ble vedtatt regulert inn med 3,1 mill. kr i 2023 og 3,0 mill. kr i budsjettet for 2024. I 2023 er dette i sin helhet inndeckt gjennom arbeidet med omorganiserings- og omstillingsprosesser i avdelingen. Her nevnes spesielt synergieffekter knyttet til tjenestevridning og omorganisering innen de enkelte tjenestoområdene i helse og omsorgs-avdelingen.

NAV kommune

Overskuddet på 1,3 mill. kr fra 2022 ble brukt til kompetanseheving og finansiering av prosjektstillinger med mål om å redusere sosialhjelpsbehovet spesielt knyttet til utgifter til ukrainske flyktninger. Dette for å redusere utenforskap og øke inkludering, som vil bidra til selvhjelp og redusere behov for økonomisk sosialhjelp.

Tekniske tjenester

Overskuddet på 3,5 mill. kr i 2022 ble overført til 2023. På grunn av stort merforbruk i 1. tertial 2023 innenfor bydrift, ble overskuddet holdt tilbake for å sikre balanse totalt sett for sektoren. Det ble ikke iverksatt større omorganisering eller omstillingsprosesser i 2023, da det ble prioritert å få kartlagt utfordringer og muligheter i de enkelte avdelinger.

Sektor kommentarer

Støttetjeneste

Regulert budsjett for 2023 utgjorde 128,7 mill. kr, mens regnskap for 2023 viser 118,3 mill. kr, et mindreforbruk på 10,4 mill. kr. Sektoren omfatter kommunedirektør og støttetjenester med avdelingene økonomi, IKT, juridisk, HR og organisasjon. Foruten sektordriften disponeres budsjettet til fellesutgifter, kontingenter, tilskuddsordninger, samt politisk styring og kontroll.

Sektoren har håndtert rammereduksjoner på 1,0 mill. kr i 2023 og leverer et mindreforbruk fordelt med 5,5 mill. kr for kommunedirektøren og 4,9 mill. kr for støttetjenesten. Tilbakeført overskudd på 3,2 mill. kr fra 2022, lavere utgifter enn budsjettet til lærlinger og vakante stillinger forklarer mindreforbruket innenfor støttetjenesten. For kommunedirektørens del er forklaringen ubrukt reservert tilleggsbevilgning. Det er brukt 1 mill. kroner mer til folkevalgte organ i 2023 enn 2022.

Overskuddsmidler fra 2023 rettes mot sikkerhet – og planlagte utviklingsprosjekt.

I 2023 har vi avvirket valg, levert stabile tjenester og gjennomført prioriterte utviklingsløp. Nye arbeidsformer har bidratt til effektivisering og økt kompetansedeling.

System og strategier innenfor de administrative fagområdene utvikles løpende for å sikre ønsket utvikling. Metode for støtte og veiledning av ledere i sykefraværarbeid har gitt effekt og videreføres i 2024. Målet om lærlingedekning er ikke nådd på grunn av for få søkere. Vedtatt rekrutteringsstrategi er under implementering.

Føringer i boligstrategien er fulgt opp gjennom målrettet bruk av Husbankens virkemiddelordninger, startlån og bostøtte. I samarbeid med helse og omsorgssektoren er det finansiert en toårig prosjektstilling som skal bidra til å realisere vedtatt strategi.

Innovasjon, kvalitetsforbedring og digitalisering er strategiske satsingsområder. Arbeidet med å etablere en fremtidsrettet og robust IT tjeneste er godt i gang. Vi er i prosess med overgang til skyløsninger og etablering av nye digitale løsninger og teknologi som vil effektivisere arbeids hverdagen og forenkle møte med innbyggere og næringsliv.

Det er jobbet aktivt med å videreutvikle og implementere plan og styringssystemet, internkontroll og bærekraftsmål. Rapportering på ikke økonomiske mål inngår nå som del av årsberetningen. Innenfor internkontrollområdet er det prioritet å bygge kompetanse på risikostyring og gjennomføring av risikovurderinger som del av ordinær drift. I 2024 prioriteres det å øke antall kvalitetsmeldinger i Støttetjenesten.

Som følge av økt trusselbilde har vi hatt høyt fokus på informasjonssikkerhet og beredskap i 2023.

Oppvekst og kultur

Regulert budsjett for 2023 utgjorde 645,2 mill. kr, mens regnskapet viser 651,5 mill. kr. Det gir et merforbruk på 6,3 mill. kr. I 2022 leverte sektoren et mindreforbruk på 4,1 mill. kr, som i sin helhet er tatt inn i 2023 resultatet.

Stab inkludert PPT leverte i pluss, mens skole, barnehage, barn og familieavdeling og kulturavdelingen gikk med merforbruk. Plan for håndtering av overført merforbruk, vil bli lagt frem til politisk behandling i juni.

Stab inkludert PPT ender med et resultat på 5,3 mill. kr. i pluss.

Merforbruket i skole på 4,8 mill. kr skyldes mindre inntekter enn budsjettet, samt økte lønnsutgifter som følge av økt bemanning.

Barnehage brukte 5,9 mill. kr. mer enn budsjettet. Dette er i sin helhet knyttet til styrket tilbud til førskolebarn, som ble 7,6 mill. høyere enn budsjettet. Mindreforbruk på ordinær barnehagedrift på 1,7 mill. kr bidrar til å redusere totalt merforbruk og skyldes i hovedsak sykelønnsrefusjon og mangel på vikarer. Barnehageavdelingen har for tiden utfordringer knyttet til rekruttering.

Barne- og familieavdelingen leverer et samlet merforbruk på 0,8 mill. kr. Merforbruket er i hovedsak knyttet til barnevernstjenesten, som leverer et merforbruk på 3,4 mill. kr. Tjenesten ligger lavere enn sammenlignbare kommuner i kostragruppe 9 for 2022. De andre tjenestene i avdelingen leverer opp mot balanse, foruten helsestasjons- og skolehelsetjenesten som har et mindreforbruk på 2,7 mill. kr som er med på å redusere merforbruket for avdelingen. Mindreforbruket skyldes sykefravær og mangel på vikarer og er ikke en ønsket situasjon, da det gir økt belastning på ansatte og redusert tilgjengelighet av helsesykepleiere i skolen, på helsestasjonen og i jordmortjenesten

Kulturavdelingen har et samlet merforbruk på i underkant av 0,2 mill. kr. Biblioteket og kino leverer i balanse. De har også hatt økt sykelønnsrefusjon og reduserte lønnsutgifter. Kulturskolen har leverer et merforbruk på 0,3 mill. kr som skyldes manglende brukerbetalinger og for høyt budsjetterte refusjoner.

Helse og omsorg

Regulert budsjett for 2023 var 708 mill. kr, mens regnskapet viser 713 mill. kr, et merforbruk på 5 mill. kr i 2022. Til sammenligning var det i 2022 et merforbruk på 11 mill. kr.

Kommunaldirektørens område endte med 30 mill. kr i mindreforbruk, relatert til økte inntekter tilskudd ressurskrevende tjenester, egenandeler i institusjonstjenesten samt demografimidler knyttet til veksten i eldre. Mindreforbruket har en stor motpost i merforbruket til institusjonene og hjemmetjenesten. Tildelingskontoret fikk 1,6 mill. kr i mindreforbruk og psykisk helse og sosialtjenester oppnådde 3,4 mill. kr i mindreforbruk.

Legetjeneste og samfunnsmedisin endte med 14,5 mill. kr i merforbruk. Det negative regnskapsresultatet er i hovedsak knyttet til driften av legetjenestene, hvor det fortsatt leies inn fra byrå for manglende fastleger og sykepleiere i legevakt. Totalt ble det leid inn vikarleger fra byrå i 2023 for 23 mill. Det er gjort store tiltak i tjenesten for å unngå ytterligere negative resultat og samtidig sikre tjenesten, og vi begynner å se effekten av dette. Økonomisk vil dette etter all sannsynlighet gi seg utslag først i 2024, men det vil kunne ta år før vi kan si vi har full kontroll på fastlege-situasjonen.

På slutten av 2023 har vi påbegynt implementering av ny plan for legetjenester som er målrettet mot faglig og organisatorisk utvikling av denne tjenesten og der igjennom å sikre økonomisk bærekraft.

Andre deler av tjenestene som har merforbruk er institusjon med 14,7 mill. kr og miljøterapeutisk avdeling (MTA) med 2,7 mill. Hjemmetjenesten endte med 8,4 mill. kr i merforbruk. Det er i disse avdelingene det nå fokuseres mest på omstillingstiltak og hvor tiltakene krever strukturendringer som tar tid. Det er også her vi bruker motposten på kommunaldirektørområdet for å utjevne de økonomiske konsekvensene av at vi vrir tjenestene mot mer hjemmebasert, samtidig som vi omstrukturerer institusjonstjenesten for framtiden. Hjemmetjenesten og institusjonstjenesten merker økningen i antall eldre innbyggere og tiltakene som settes i verk er viktige både på kort og lang sikt. Gjennom 2024 og 2025 vil endringene i tjenester og organisering gi grunnlag for å endre fordelingsnøkkel mellom fagavdelingene i sektoren.

Sektoren har i 2023 jobbet med å få på plass en ny strategi for framtidige helse- og omsorgstjenester, samtidig som løpende drift har gått sin gang og det er fokus på kontinuerlig forbedring. Strategien ble besluttet i oktober 2023, og sektoren er nå i gang med de langsiktige tiltakene. Omstilling og nytenking er avgjørende for å kunne levere gode tjenester innenfor tilgjengelige rammer og bemanning også i framtiden.

På grunn av høyt merforbruk per august 2023, ble det satt i gang forsterkede tiltak for å sikre driften og redusere risikoen for ytterligere merforbruk i 2023. Tiltakene har virket, og sektoren har oppnådd et tilfredsstillende resultat på under 8 promille av nettobudsjettet. Det har vært jobbet godt i sektoren for å få til dette, men sektoren står fortsatt overfor de største og langsiktige omstillingene. Fra 2024 jobbes det systematisk med gjennomføring av tiltak fra strategien, hvorav de store strukturelle grepene er de viktigste og mest krevende.

NAV kommune

Regulert budsjett for 2023 utgjorde 46,9 mill. kr, mens regnskap for 2023 viser 45,8 mill. kr, ett mindreforbruk på 1 mill. kr i 2023. Rammereduksjonen i 2023 var på 0,8 mill. kr. Regnskapet i 2022 var 36,9 som ga ett mindreforbruk på 7,9 mill. i forhold til budsjett.

Vi har hatt en netto utgiftsøkning på 8,8 mill. kr fra 2022 til 2023.

Dette skyldes:

- Fortsatt høye kostnader til midlertidig bolig bostedsløse, utgjorde 3,5 mill. kr i 2023. Vi har ikke tilgjengelig nok antall kommunale boliger, og må fortsatt inngå avtaler med privat aktør for å sikre ett tilbud til disse. Utviklingen er bekymringsfull og fører til økte sosialhjelps-kostnader på dette området.
- Økt bosetting av flyktninger gir økte kostnader. Utgiftene økte med 5,1 mill. kr til 12,3 mill. kr i 2023. Økningen er i hovedsak relatert til økt bosetting av ukrainske flyktninger. Dette fortsetter inn i 2024. Vi ser at de er lengre unna arbeidslivet enn det som man antok og at de trenger lengre tid i introduksjonsprogram før de er klare for arbeid. Høye boligkostnader gjør at de fortsatt vil ha behov for supplerende sosialhjelp etter at de har kommet i jobb.

Antall ungdommer (18-30 år) med sosialhjelp går noe ned. Utgiftene til denne gruppen er likevel stabil på grunn av generell prisstigning. Vi ser at økt fokus og ressurser på ungdommer gjør at flere har kortere behov for hjelp enn tidligere. Ungdommer er en sterkt prioritert gruppe i NAV og det benyttes flere statlige tiltak på denne gruppen.

Utgifter til barnefamilier har økt i 2023, og fortsetter i 2024. Statsforvalteren og NAV Stat har økt oppmerksomhet på dette området.

Tidlig og tett oppfølging av flyktninger gjør at vi i samarbeid med flyktningetjenesten og Rana voksenopplæring på sikt får flere over i arbeid, og dermed redusert behov for sosialhjelp.

Tekniske tjenester

Regulert budsjett i 2023 utgjorde 126,7 mill. kr, mens regnskapet viser 123,8 mill. kr, et mindreforbruk på 2,9 mill. kr. Regnskapet i 2022 ga et mindre forbruk på 5,7 mill. kr. Av dette ble 3,5 mill. kr regulert inn i 2023 budsjettet. Rammereduksjonen i 2023 var på 3,8 mill. kr.

Tekniske tjenester har ansvaret for kommunens infrastruktur (bygg, veier, anlegg, park og idrett, samt vann og avløp) og kommunale investeringer (prosjektstyring). Sektoren ivaretar også

områder innen samfunnsplanlegging (arealplan, regulering, kart, byggesak, eiendom, miljø og landbruk), forebygging og beredskap (brann og redning).

Hovedutfordringer for tekniske tjenester er klimaendringer, vedlikeholdsetterslep, økende innbyggerkrav og forventninger til samfunnsutviklerrollen. Utfordring ift. vekst er dempet pga. frysing av Freyr Giga Artic prosjekt.

De store infrastrukturprosjektene i Rana har tatt betydelig kapasitet i tekniske tjenester også i 2023: flyplass og dypvannskai. Det er ikke noen avklaring på konseptvalgutredning fra staten for å se overordnet transport i sammenheng, men det er startet et samarbeide mellom Statens Vegvesen, Nordland Fylkeskommune og Rana kommune for å se på status og mulige tiltak i vegnett og transportsystem i et tre-trinns analysearbeid.

Fylkeskommunen er ikke kommet lengre på en løsning for FV810 Bustneslia.

Etablering av utescene i jernbaneparken ble ferdigstilt i 2023.

Gymsaler ved Selfors og Båsmo barneskole ble ferdigstilt i 2023. Arbeidet med utbedring av vann- og avløpsanlegg i henhold til langtidsplan har pågått i 2023 og fortsetter inn i 2024. Arbeid med nedlegging av kloakkanlegg ved Moskjæran, overføring til Mjølan og utvidelse her har pågått i 2023 og fortsetter i 2024. Anlegget forberedes for nye EU-krav.

Renovering av Moheia Bad startet opp i 2023 og vil fortsette i 2024 med ferdigstillelse rundt årsskiftet 2024/2025.

Helt på tampen av 2023 vedtok kommunestyret å tilbakeføre Byggdrift til teknisk sektor og ny organisering var operativ fra 1.1.2024.

Det har i 2023 vært gjennomført flere dialogmøter med næringsliv og andre interessenter for å forankre sektorens arbeid. Bl.a. dialogmøter rundt strategi- og planprosesser, kollektivtilbud og den årlige byggesaksdagen. På alle arenaer har det vært bred deltakelse som skaper god forankring.

Teknisk sektor har vedtatt en strategi knyttet til sterkere integrering av sektoren gjennom bruk av tilgjengelig teknologi. Plan for gjennomføring ble klar i løpet av høsten 2023 og konseptfase er planlagt gjennomført i løpet av 1. halvår 2024 med finansiering fra innovasjonsfondet.

Måloppnåelse sektorer 2023

Målene som sektorene rapporterer på, er fra vedtatt årsbudsjett for 2023.

Støttetjenesten

Mål 2023	Kommentar	Status
Økonomi		
Drifte lavere enn KOSTRA-gruppe 9		10,5 mill. kr lavere ●
Medarbeidere og organisasjon		
Redusere sykefraværet til 5 %	Sykefraværet redusert med 2,1 % fra 2022. Jobbes aktivt i tråd med vedtatt sykefraværstrategi.	5,30 % ●
Gjennomføre ledersamtaler og ha på plass lederavtaler til alle ledere		100 % ●
Gjennomføre medarbeidersamtaler med alle ansatte		100 % ●
Bruk av kompetanseutvikling (10 faktor) - 4,3	Ny medarbeider-undersøkelse i 2024, det jobbes med tiltak som del av oppfølging etter siste undersøkelse	Uendret - 4 ●
Mestringsklima (KS 10-Faktor) - 4,2	Ny kartlegging i 2024	Uendret - 4,1 ●
Tjenester		
Tildele startlån barnefamilier 65%	Søkernes behov og søkermasse vurderes helhetlig, startlån tildeles fortløpende så lenge det finnes midler	60 % ●
Øke andel av digitale søknader for bostøtte til 95%		Uendret - 90% ●
Øke bruken av KS-svarUT - 90 000 digitale forsendelser	Økning	70 511 ●
99% av alle fakturaer skal være digitale		98 % ●
Nullvisjon KOFA-saker		0 ●
Samfunn		
2 lærlinger pr. 1000 innbygger		52 lærlinger ●
Øke andel innbyggere med digital postkasse til 60%	Rana kommune skal i 2024 delta i prosjektet Digitahjelpen gjennom Digitale Helgeland, som har til formål å løfte den digitale kompetansen blant innbyggerne	48 % ●

Oppvekst og kultur

Mål 2023	Kommentar	Status
Økonomi		
NDR lik null		-6,4 mill. kr. ●
Medarbeidere og organisasjon		
Sykefravær <7%	Nedgang på 0,75 % fra 2022	7,9 % ●
Antall lederavtaler 100%		100 % ●
Gjennomføre medarbeidersamtale med alle ansatte		Tilnærmet 100 % ●
Bruk av kompetanse og relevant kompetanseutvikling (KS 10-faktor)	Ikke målt i 2023, ny måling i 2024	●
Mestringstro og indre motivasjon (KS 10-faktor)	Ikke målt i 2023, ny måling i 2024	●
Tjenester og samfunn		
Skole		
Elevscore trivsel 7.-10.-trinn, snitt siste 5 år 7.trinn: 89% 10.trinn: 80%	Viser at trivselsscore på 7.trinn har en svak nedgang, mens trivsel på 10. øker, som gir en samlet bedring	7. trinn: 85 % ● 10. trinn: 80 % ● ●
Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning på 1.-7.-trinn med 95%	Nedgang mot året før, trend i landet for øvrig	92,6 % ●
Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning på 8.-10.-trinn med 97%	Positiv utvikling og bedre enn landsgjennomsnittet	93,8 % ●
Antall elever som gis spesialundervisning på 8.-10. trinn	Positiv utvikling og bedre enn landsgjennomsnittet	5,6 % ●
Grunnskolepoeng 10.trinn, siste året	Nedgang mot året før, under landsgjennomsnitt	42,2 ●
<i>Nasjonale prøver - andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste 4 år:</i>		
5. trinn - 24,5 %	Stabilt, men bedre enn landsgjennomsnittet	25,1 % ●
8. trinn - 10,5 %	Svak negativ utvikling og svakere enn landsgjennomsnitt	11,9 % ●
9. trinn - 6,5 %	Svak positiv utvikling, men svakere enn landsgjennomsnitt	7,1 % ●
Øke antall elever som fullfører og består VGS innen 5 år, 74 %	Positiv utvikling, men under landsgjennomsnitt	76,2 % ●
Barnehage		
Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i kommunale barnehager tilnærmet 6,0	Stabilt	5,9 ●
Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen uten dispensasjoner	Nedgang	77,8 % ●
Andelen ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning over landsgjennomsnitt	Nedgang, men fortsatt over landsgjennomsnitt	50,5 % ●
Andel minoritetsspråklige barn som går i barnehage opp mot 80 %	Nedgang	75,2 % ●
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	Nedgang, skyldes ikke-løpende opptak, men høy deltakelse og over landsgjennomsnitt	98,9 % ●

Mål 2023	Kommentar	Status
Kultur		
Besøk i folkebiblioteket per innbygger på landsgjennomsnitt eller over	Positiv utvikling, men under landsgjennomsnitt	3,02 ●
2 utlån alle medier per innbygger	Positiv utvikling	1,8 ●
1 kinobesøk over landsgjennomsnitt per innbygger	Positiv utvikling, ligger godt over landsgjennomsnitt	1,6 ●
Andel av elever som går på kulturskolen over 11 %	Positiv utvikling, men under landsgjennomsnitt	10,0 % ●
Antall timer per elev i kulturskolen over landsgjennomsnitt	Positiv utvikling, over landsgjennomsnitt	21,8 ●
Fritidsklubb - årlige besøk per 1000 innbygger (6-20) over 700	Positiv utvikling, men under landsgjennomsnitt	490 ●
Andel av kulturutgiftene som går til frivillige over 15 %/landsgjennomsnitt	Betydelig økning, godt over landsgjennomsnitt	17,7 % ●
Barn- og familieavdelingen		
Øke antall hjemmebesøk av jordmor og helsesykepleier	Alle har fått utført samtale, men grunnet kapasitet er noen besøk utført på helsestasjonen	100 % ●
Andel barn i barnevernet korrigert for behovet	<i>Utgår da det ikke måles Bufdir sin kommunemonitor</i>	
Barn med barnevernstiltak mellom 0-17 år	<i>Erstatter mål ovenfor, grunnet endring i Bufdir sin kommunemonitor</i>	4,4 ●
Barn med undersøkelse mellom 0-17 år	Erstatter mål ovenfor, grunnet endring i Bufdir sin kommunemonitor	4,4 ●
Undersøkelser ikke gjennomført innen frist 0 %	Tjenesten har klart å opprettholde fokuset på fristene. Det foreligger kun tall fra 2022. For 2023 vil det også være en lav prosent.	1% ●
Antall barn i institusjon i løpet av året	I løpet av året var det plassert 6 antall barn på institusjon med ulik plasseringstid. Ved årslutt var det 0 barn. Dette punktet markeres grønt da man raskt har fått avklart situasjonen og jobbet dem hjem igjen.	6 ●
Antall barn i fosterhjem reduseres over tid under snitt for fylket = 1,3	Positiv utvikling, nedgang siste årene.	1,5 ●
Andel barn under omsorg med omsorgsplan = 100 %	Fortsatt noen barn som mangler plan, dette er et lavt antall. Antallet planer har økt fra i fjor	92,50 % ●
Antall deltakere over i arbeid eller utdanning minimum 65 % (landsgjennomsnitt) etter endt introduksjonsprogram	Økning fra forrige år. Resterende er henvist til NAV eller i arbeidsmarkedstiltak.	69 % ●

Helse og omsorg

Mål 2023	Kommentar	Status	
Økonomi			
Redusere overforbruk legetjenester	Tiltak: innføre Tromsømodellen	Tromsømodellen er innført, merforbruket er ikke redusert siden 2022	●
Lage en strategi for framtidige helse- og omsorgstjenester	Tiltak: Ta utgangspunkt i Agenda Kaupang's utredningarbeid. Viktig med økonomioppfølging for å overholde rammene mens strategien lages.	Strategis for framtidige helse- og omsorgstjenester besluttet 25.10.23 og implementeringsplan lagt.	●
Medarbeidere og organisasjon			
Lage strategi for å sikre rekruttering til tjenestene	Tiltak: utvikle strategi i samarbeid med HR	Strategi er på plass, tiltakspakker jobbes videre med i 2024.	●
Heltidskultur - gjennomsnittlig stillingsstørrelse mer enn 80%		81,5 %	●
Tjenester			
Redusert antall betalingsdøgn til sykehuset - maks ett døgn på sykehus etter status utskrivningsklar	Tiltak: forsterke jobben med innsatsteam	Redusert til 380 betalingsdøgn.	●
Utnytte muligheter i ny avtale velferdsteknologi	Tiltak: Få på plass ny avtale om velferdsteknologi som ivaretar framtidige behov	Ny avtale utsatt til 2024, men vi får ut nødvendig teknologi i dagens avtale.	●
Tilpasse tjenestenetrappen for helse og omsorg		Korrigert trapp OK	●
Bedre informasjon ut til innbyggerne/befolkningen	Tiltak: Utarbeide og implementere kommunikasjonsplan knyttet til strategiarbeidet	Plan utarbeidet og følges opp	●
Redusert dekningsgrad sykehjemsplasser.	Dekningsgrad må ned mot 10-12% i løpet av noen år for å sikre ressurser til oppgavene. Det er foreløpig ikke satt konkret mål. Tiltak: Holde noen sykehjemsplasser vakante og vri tjenestene mot mer hjemmebasert.	14,3 %	●
Etablere arena for innhenting av bruker- og pårørendeerfaringer	Sikre tilstrekkelig system og rutiner for innhenting og av bruker og pårørerfaringer	Arbeid satt i gang	●
Samfunn			
Få på plass midlertidige botilbud som egner seg for brukergruppen bostedsløse		Etablert 4 enheter Langneset og pusset opp 10 andre	●
Skape et aldersvennlig samfunn	Samarbeide på tvers av sektorene, konkrete mål utvikles i strategiarbeidet.	Arbeid satt i gang. Langsiktig.	●

NAV kommune

Mål 2023	Kommentar	Status
Medarbeidere og organisasjon		
Beholde kompetente og motiverte medarbeidere og rekruttere riktig kompetanse		Lav turnover og gode søkere til stillinger ●
Tjenester og samfunn		
Redusere antall brukere med behov for økonomisk sosialhjelp herunder fokus på barnefamilier		49 færre brukere ●
Øke andel brukere med overgang til arbeid, utdanning eller arbeidsrettet aktivitet		31 færre ungdommer med sosialhjelp som hovedinntektskilde ●

Tekniske tjenester

Mål 2023	Kommentar	Status
Økonomi		
NDR ≥ 0		2,87 mill ●
Medarbeidere og organisasjon		
Sykefravær < 7%		4,4 % ●
100% lederavtaler og ledersamtaler		100 % ●
Tjenester		
Areal og miljø		
Ved klagesaker skal Statsforvalters avgjørelse være lik administrasjonens innstilling i min. 90 % av tilfellene	Høyt fokus på faglig kvalitet	92 % ●
Prosjekt		
Prosjektleveranser skal være iht. økonomi og investeringsplan	I henhold til regulert budsjett	99,5 % ●
Bydrift		
Regularitet VA/veg-timer = 99%	Tilsvarende tilgjengelighet	99,5 % ●
Samfunn		
Støtte nyskaping	Flyplass, dypvannsskai, FV810 Bustneslia, E6 Mo i Rana, Vekstmobilisering.	●
Sikre infrastruktur	Næringstomter, bygginvesteringer, infrastrukturinvesteringer, vedlikeholdsetterslep, veiplaner, VA-planer	●
Videreføre byutvikling	Jernbanepark, medvirkningsprosesser byutvikling	●
Utvikle kommunen	Luftkvalitet, vannkvalitet, miljøfyrtårn plastreduskjon, fjernvarme, klimatiltak	●
Styrke folkehelse	Fritidspark, fritidsanlegg, GS-veier, turløyper, skiløyper, uteområder	●

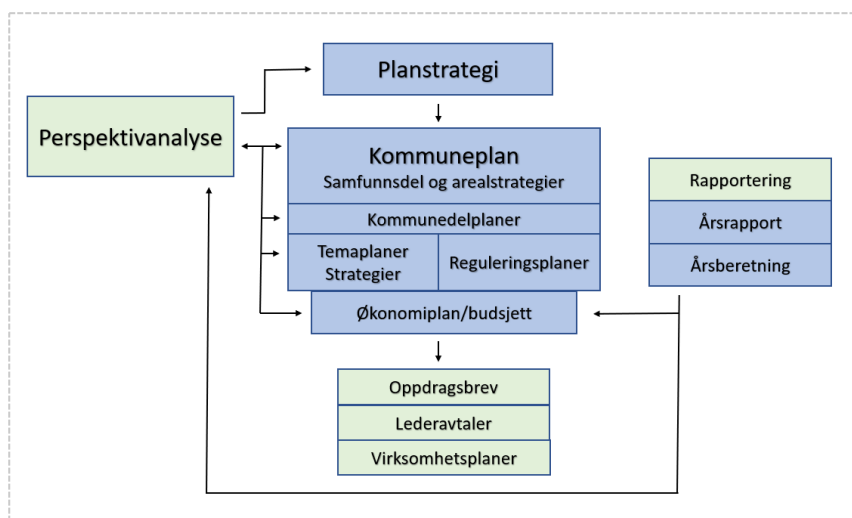
Styring og kontroll – etisk standard

Kommuneloven stiller krav til rapportering og internkontroll. Det skal redegjøres for iverksatte og planlagte tiltak for å sikre betryggende kontroll og etisk standard. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktivitet og risikoforhold.

I Rana kommune er internkontroll en del av den ordinære virksomhetsstyringen. Dette omfatter helhetlig styring av kommunen, fra vedtatte politiske planer og strategier til kommunedirektørens interne iverksetting. Årlig oppdragsbrev fra kommunedirektøren med tilhørende lederavtale og resultatkrav gir overordnede føringer for virksomhetsstyringen. Kommunedirektøren delegerer videre sin myndighet i linja gjennom delegasjon, og kommunens lederplattform setter ramme for utøvelse av ledelse.

Kommunens styringssystem omfatter vedtatte styringsdokumenter, kommunens kvalitetssystem og håndbøker. Systemet skal sikre oppnåelse av fastsatte målsetninger, effektiv drift, pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler. Det er etablert rutiner og årshjul med frister for rapportering internt og fra kommunedirektøren til politisk nivå.

Figur 12. Kommunens plan -og styringssystem

Det er etablert interne kvalitetsnettverk, og det pågår løpene arbeid med internkontroll-aktiviteter i hele organisasjon. Kommunen har sikkerhetsansvarlig og personvernombud gjennom Digitale Helgeland.

Kontroller foretas manuelt og ved hjelp av ulike applikasjoner. Tilganger er rollestyrt slik at medarbeiderne kun har tilgang til systemer og opplysninger som trengs for å utføre jobben. Økonomisystemet er låst og eksempelvis må det være to personer involvert ved attestasjon og anvisning av faktura. Ved utbetaling av større beløp er det forsterkede kontrolltiltak.

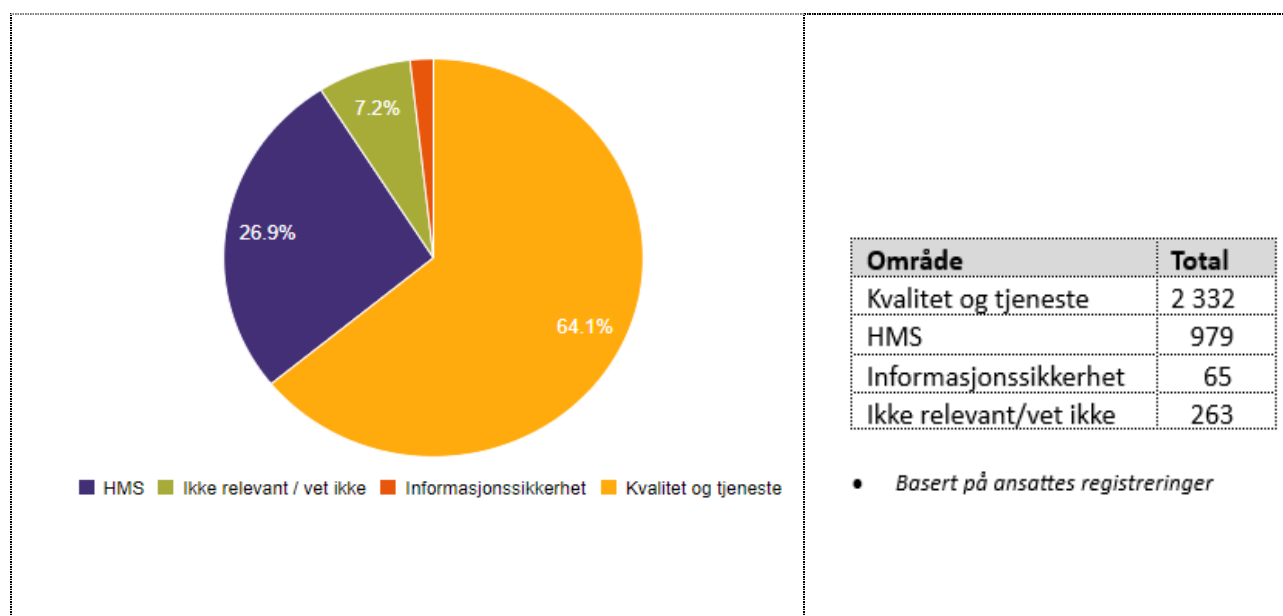
Elektroniske verktøy øker kvaliteten og er gode hjelpemidler i kartlegging -og oppfølging av internkontroll. Rana kommune benytter kvalitetssystemet EQS som dokumentbase og avvikssystem. Vi har også digitale løsninger for oppfølging av personvern, anskaffelser mv.

Ved utgangen av året var det registrert 1 516 unike brukere i kvalitetssystemet, 1 916 styrende dokumenter, 732 dokumentrevisjoner og 718 dokumenter under utforming.

I 2023 er det meldt inn 3 640 kvalitetsmeldinger mot 2 942 meldinger i 2022, en økning på 23,7 prosent. De to største sektoren har flest registreringer, med henholdsvis 2 950 meldinger innenfor Helse og omsorg og 588 innen oppvekst og kultur. 64 prosent av meldingene er relatert til kvalitet og tjenester og 27 prosent til HMS. 2 774 kvalitetsmeldinger er lukket, øvrige er under arbeid eller tiltak er iverksatt/pågår.

En kvalitetsmelding vurderes som avvik dersom det er brudd på lov og forskrift, regelverk, interne prosedyrer eller brudd på avtale. I 2023 er 2 263 kvalitetsmeldinger definert som avvik. Brudd på interne prosedyrer utgjør største andel avvik med 64,2 prosent fulgt av brudd på lov og forskrift med 21,7 prosent.

Figur 13. Oversikt over fordeling av kvalitetsmeldinger per hovedkategori

I 2023 er jobbet aktivt for å styrke kompetansen på risiko og risikostyring i organisasjonen. Det er gjennomført 88 vernerunder. 379 risikoelement er vurdert i kvalitetssystemet og det er etablert 102 oppfølgingstiltak. Samlet risikomatrise aggregeres opp til overordnet nivå på hovedområdene, HMS, informasjonssikkerhet, kvalitet og tjenester, materielle verdier, økonomi, omdømme, natur og miljø. Aggregererte data legges til grunn for styring og kontroll.

I 2023 har kommunedirektøren blant annet iverksatt følgende tiltak for å sikre betryggende kontroll:

- Stilt krav til internkontroll, risikostyring og rapportering i kommunedirektørens oppdragsbrev.
- Etablert kompetanse på risikovurdering og risikostyring i organisasjonen.
- Forsterket fokus på beredskap, informasjonssikkerhet og personvern.

- Systematisk bruk av kvalitetsmeldinger for kontinuerlig forbedring.
- Videreutviklet sammenheng mellom styrende dokument og styringsindikatorer. Styrket rapportering på ikke økonomiske mål.
- Gjennomført løpende oppdatering av sentrale rutiner, prosedyrer og reglement.
- Løpende dialog med revisor for å styrke og forbedre internkontroll på sentrale områder.
- Gjennomført forbedringstiltak i tjenestene etter oppfølging av uønskede hendelser, funn ved interne revisjoner, stikkprøver, forvaltningsrevisjoner og tilsyn.

Etisk standard

Etisk standard er et viktig fundament for god internkontroll og for forebygging av korrupsjon og misligheter. Som forvalter av samfunnets fellesgoder stilles det ekstra høye krav til våre etiske holdninger. Ansatte, ledere og folkevalgte må være seg bevisst at de med sin opptreden påvirker innbyggernes tillit og holdning til kommunen.

Kommunens verdier, vedtatt arbeidsgiverstrategi og arbeidsreglement stiller krav til etisk holdning og atferd. Etske retningslinjer skal gjennomgås årlig med ansatte og det tilrettelegges for refleksjon over verdigrunnlag og etiske dilemma.

Det er et uttalt mål for Rana kommune at kritikkverdige forhold skal avdekkes og behandles. Det er etablert varslingsrutiner med utvidet varslingskanal for å senke terskelen for å varsle.

Rana kommune er medlem i Transparency International Norge (antikorrupsjon).

Tilsyn og forvaltningsrevisjon

Tilsyn og forvaltningsrevisjoner innen fag- og tjenesteområder følges opp systematisk. Kommunedirektøren rapporterer løpende til kontrollutvalg (KU) og Kommunestyret.

Rana kommune har i 2023 hatt statlige tilsyn fra Statsforvalteren og Arbeidstilsynet.

Statsforvalteren har i 2023 gjennomført og avsluttet fire tilsyn innen:

- *Systemrevisjon - sosialtjenestelova. NAV-kontorenes ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad.*

Tilsynet vurderte at NAV Rana ikke gjorde tilstrekkelige individuelle vurderinger av barns behov ved søknad om økonomisk stønad. Det er utarbeidet handlingsplan for å lukke avvik innen 2024 - jf. K. sak 123/2023.

- *Landsomfattende tilsyn med barne - og avlastningsboliger.*

Det er gjennomført systemtilsyn og avvik som ble påpekt er lukket. Rapport unn.off.jf. offl.§ 13, jf. fvl §13.

- *Forvaltningskontroll. Kontroll av tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK), skogfond, resultatkartlegging og foryngelseskontroll for 2022*

Det er registrert tre avvik. Kommune har ikke etablert kontrollplan og interne rutiner for de kontrollerte ordningene. Det er ikke gjennomført risikobaserte feltkontroller på 5 prosent av omsøkte tiltak, eventuelt minimum 3 kontroller pr. år. Avvikene er fulgt opp.

- *Tilsyn kommunal beredskapsplikt og helseberedskap.*

Ett avvik ble gitt fordi kommunen manglet plan for øving på helseberedskap. Det er ikke tilstrekkelig at kommunens overordnet plan for beredskapsøvelser inneholdt øvinger som omfattet helsesektoren. Avvik fulgt opp.

Statsforvalteren gjennomførte også tilsyn knyttet til barnehagemyndigheten, etter barnehagelovens § 31,35 og 37. Rapport er ikke mottatt.

Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn med fokus rettet mot muskel og skjelettplager, psykisk plager og forebygge ulykker – systematisk sikkerhetsstyring vann -og avløp. Tilsyn har avdekket svakhet ved risikovurderinger. Det har derfor vært prioritert å bygge kompetanse og gjennomføre gjennomgående risikovurderinger på arbeidsplassene i 2023 med hensyn til arbeidsforhold som kan føre til muskel- og skjelettplager, psykiske plager samt vold og trusler. Tiltak innarbeides i handlingsplan for HMS 2024.

Kommunestyret har behandlet to saker knyttet til gjennomførte forvaltningsrevisjoner:

- *K.sak 36/2023: Status k. sak 43/19 -selskapskontroll Helgeland avfallsforedling IKS.*
- *K.sak 39/2023: Kontroll og tilsyn med barnehagenes uteområder i Rana kommune.*

Forvaltningsrevisjonen viser at det er etablert system som skal sikre rapportering av behov for oppfølging av barnehagenes lekeapparater og fysiske utemiljø. Det er videre etablert risikovurderinger for tilsynsfrekvens av miljørettet helsevern i ulike virksomheter, og at det blir satt i verk tiltak for å rette opp identifiserte mangler eller risiko i barnehagene i kommunen.

Samtidig viser undersøkelsen at det forhold knyttet til system, kontroll og rutiner som ikke er tilfredsstillende. Rapportens anbefalinger følges opp i henhold til plan.

Kommunestyret vedtok i 2023 å tilknytte seg kontrollutvalgssekretariatet Konsek Trøndelag IKS.

Vedtaksoppfølging

Tabellene viser en oversikt over alle politiske vedtak med status fra formannskapet og kommunestyret i 2023.

Formannskapet avviklet ti møter i 2023. Det ble behandlet 84 politiske saker, fem referatsaker og to spørsmål. I 2022 behandlet formannskapet 150 politiske saker, sju referatsaker og ett spørsmål.

Formannskapet 2023

Sektor	Iverksatt	Under arbeid	Totalt
Støttetjeneste	55	0	55
Oppvekst og kultur	5	0	5
Helse og omsorg	0	0	0
Tekniske tjenester	23	1	24
Andre *)	0	0	0
Sum	83	1	84

*) Rana Byggdrift KF, Mo i Rana Havn KF og Kontrollutvalge

Kommunestyret gjennomførte sju møter i 2023, to av disse over to dager. Kommunestyret behandlet 143 politiske saker, 15 referatsaker og 17 spørsmål/interpellasjoner. I 2022 behandlet kommunestyret 147 politiske saker, 22 referatsaker og 15 spørsmål/interpellasjoner.

Kommunestyret 2023

Sektor	Iverksatt	Under arbeid	Totalt
Støttetjeneste	87	0	87
Oppvekst og kultur	12	0	12
Helse og omsorg	1	0	1
Tekniske tjenester	29	1	30
Andre *)	13	0	13
Sum	142	1	143

*) Rana Byggdrift KF, Mo i Rana Havn KF og Kontrollutvalge

Det er redegjort for status og oppfølging av verbalvedtak i sak 4/2024.

Saker under arbeid

Sak om forringelsesgebyr under tekniske tjenester er under utredning.

Medarbeidere og organisasjon

Aktivitet- og redegjørelsesplikten (ARP)

Arbeidsgivere og offentlige myndigheter har en styrket plikt til å arbeide med likestilling og ikke-diskriminering. Dette kalles aktivitets- og redegjørelsespliktene (ARP). I årsberetningen redegjøres det for den faktiske tilstanden for kjønnslikestilling i virksomheten og hva vi gjør for å oppfylle aktivitetsplikten.

Rana kommunes arbeidsgiverpolitikk er individorientert, og rettet mot utfordringer i alle livsfaser. Dette innebærer satsning på økt nærvær, heltidskultur og inkludering av de som står utenfor arbeidslivet. Mangfold og integrering er et av kommunens satsningsområder.

Likestilling

Som arbeidsgiver skal Rana kommune arbeide aktivt for å ta i bruk mulighetene likestilling og mangfold gir. Vi jobber målrettet for å unngå diskriminering og mobbing på arbeidsplassen. Sentrale fokusområder for dette arbeidet er etnisitet, kjønn, heltidskultur, nedsatt funksjonsevne, tro og livssyn, alder og seksuell orientering. Likestilling og diskriminering er også et viktig aspekt innen rekruttering.

Rana kommune er en kvinneorientert arbeidsplass og 22,3 prosent av de ansatte er menn. NAV kommune har den høyeste kvinneandel på 88 prosent, etterfulgt av helse og omsorg samt sektor for oppvekst og kultur med henholdsvis 82,8 og 80,1 prosent kvinner. Sektor for tekniske tjenester har høyere andel menn (62,9 prosent) enn kvinner.

Tabell 9. Kjønnsfordeling avdelingsvis 2023

Sektor	Totalt	Antall		Andel i prosent	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Støttetjeneste	62	35	27	56,5 %	43,5 %
Oppvekst og kultur	744	596	148	80,1 %	19,9 %
Helse og omsorg	979	811	168	82,8 %	17,2 %
NAV kommune	25	22	3	88,0 %	12,0 %
Tekniske tjenester	140	52	88	37,1 %	62,9 %
Rana kommune	1 950	1 516	434	77,7 %	22,3 %

Det søkes balanse mellom kjønnene i leder – og mellomledersjiktet. Rådmannens ledergruppe hadde ved utgangen av 2023 en kvinneandel på 60 prosent. På avdelingsleder nivå (3.4.2 ledere) var fordelingen 47,8 prosent kvinner. I seksjonsledersjiktet (3.4.3 ledere) er kvinneandelen 66,6 prosent.

Kjønnsfordeling i kommunestyret

Kommunestyret har samlet 37 medlemmer, herav 20 kvinner og 17 menn.

Ansatte – stillinger og årsverk

Per 31. desember 2023 var det totalt 1 950 ansatte i Rana kommune, fordelt på 1 713,5 årsverk. Dette er en nedgang på 9,7 årsverk og 63 ansatte sammenlignet med tallene fra 2022. Av de ansatte i kommunen har 89,1 prosent faste stillinger, mens 10,9 prosent er midlertidig ansatt. Andelen faste stillinger har økt med 2 prosentpoeng sammenlignet med 2022.

Tabell 10. Sektorvis årsverksutvikling

Sektor	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endring fra i fjor
Støttetjeneste	70,1	71,3	73,3	64,1	63,4	64,8	59,9	-5,0
Oppvekst og kultur	756,8	743,1	708,7	693,8	676,8	680,9	691,2	10,3
Helse og omsorg	780,7	782,6	788,5	801,2	831,4	819,5	804,7	-14,8
NAV kommune	21,8	21,8	23,4	21,5	18,0	19,3	23,5	4,2
Tekniske tjenester	212,9	214,4	216,7	213,1	137,4	138,7	134,3	-4,4
Sum årsverk	1 842,3	1 833,2	1 810,6	1 793,7	1 727,0	1 723,2	1 713,5	-9,7

Innenfor oppvekst og kultur er det økning i antall årsverk i grunnskole, barnehage, samt barn og familieavdelingen.

Heltidskultur

I 2023 har Rana kommune aktivt arbeidet med å fremme en heltidskultur og innføre fleksible arbeidstidsordninger. En styrket heltidskultur bidrar til økt kvalitet og kontinuitet i tjenestene, tiltrekker kompetent arbeidskraft og sikrer stabile fagmiljøer, og er god arbeidsgiverpolitikk.

Ved utgangen av 2023 hadde 70,5 prosent av alle ansatte i kommunen heltidsstillinger, en økning på 4,8 prosentpoeng fra året før.

Tabell 11. Deltidsansatte i Rana kommune

	Ansatte 2022		Ansatte 2023			
Heltid	1 322	65,7 %	1 374	70,5 %		Deltid kvinner: 32,5 prosent
Deltid	691	34,3 %	576	29,5 %		Deltid menn: 23,3 prosent
Totalt	2 013	100 %	1 950	100 %		

I Rana kommune har gjennomsnittlig stillingsprosent hatt en positiv trend, med en økning til 87,8 prosent. Dette skyldes hovedsakelig at flere deltidsansatte har fått muligheten til å øke stillingsprosenten sin, både på faste og midlertidige stillinger. Målet på 86 prosent innen 2025 er allerede nådd. Spesielt har kvinners stillingsandel økt med 5,9 prosentpoeng fra 2022 til 2023, mens menns stillingsandel har hatt en nedgang på 1,7 prosentpoeng i samme periode.

Tabell 12. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse Rana kommune

	2021	2022	2023		
Kvinner	82,7	84,7	90,6		90,6
Menn	88,0	88,6	87,0		87,0
Alle	84,7	85,6	87,8		87,8

Alderssammensetning

Gjennomsnittsalderen i Rana kommune har gått ned fra 45,4 år til 44 år fra 2022 til 2023. Dette gjelder både for menn og kvinner. Innenfor sektorene viser helse og omsorg samt NAV kommune lavest gjennomsnittsalder med henholdsvis 43,3 og 43,2 år. På den andre siden har støtte-tjenesten den høyeste gjennomsnittsalderen med 47,9 år.

Tabell 13. Alderssammensetning

	2022		2023	
Aldersgruppe	Antall ansatte	Andel i prosent	Antall ansatte	Andel i prosent
Under 20 år	8	0,4 %	11	0,6 %
20 - 39 år	675	33,5 %	694	35,6 %
40 - 61 år	1 129	56,1 %	1 097	56,3 %
62 - 64 år	134	6,7 %	111	5,7 %
65 år og over	67	3,3 %	37	1,9 %
Sum	2 013	100 %	1 950	100 %

I Rana kommune har gjennomsnittsalderen blant de ansatte vært relativt stabil over tid, men det er en kontinuerlig bevegelse mellom aldersgruppene. Fra 2022 til 2023 har andelen ansatte i alderen 20 til 61 år økt med 2,4 prosentpoeng, samtidig som det har vært en nedgang på 2,4 prosentpoeng blant ansatte på 62 år og eldre. For å sikre en bærekraftig sammensetning av arbeidsstyrken, er det viktig å motivere flere unge til å søke jobb i kommunen. Samtidig må det også være fokus på å oppmuntre eldre ansatte til å fortsette i jobben lengre for å opprettholde stabiliteten og kontinuiteten i arbeidsstyrken.

Foreldre permisjon

I 2023 er det tatt ut i alt 2 302 uker foreldrepermisjon i Rana kommune. 2 192 uker for kvinner og 110 uker for menn. I 2022 har 71 kvinner tatt ut foreldrepermisjon, og gjennomsnittlig lengde på permisjon var 31 uker. Tilsvarende har 7 menn tatt ut foreldrepermisjon, og gjennomsnittlig lengde for permisjonen var 15 uker.

Avgangsalder

Rana kommune har som mål å være en attraktiv arbeidsgiver for medarbeidere i alle livsfaser. Kommunen benytter seniorpolitiske tiltak for å beholde godt kvalifiserte ansatte. I 2023 var det 87 ansatte som hadde senioravtale.

Vi ønsker at våre ansatte skal jobbe lengst mulig og har satt et mål om gjennomsnittlig avgangsalder på 66 år innen utgangen av 2025. Avgangsalderen har gått opp fra 64,3 år i 2022 til 64,9 år i 2023.

Pensjonsytelser

Kommunen har også i 2023 hatt to leverandører for tjenestepensjon. Statens Pensjonskasse (SPK) for lærere og Kommunal Landspensjonskasse (KLP) for øvrige ansatte

I løpet av 2023 var det 63 ansatte som gikk ut med ulike ordninger, 49 ansatte sluttet i kommunen, mens 14 har delvis sluttet og går i reduserte stillinger.

Tabell 14. Ytelser fordelt på kvinner og menn

Ytelse	2020			2021			2022			2023		
	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn
Hel AFP	27	18	9	33	24	9	18	14	4	12	7	5
Delvis AFP	2	1	1	4	4	0	6	4	2	4	3	1
Hel alderspensjon	21	15	6	14	9	5	6	6	0	8	5	3
Delvis alderspensjon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
Hel uførepensjon	34	31	3	25	25	0	29	24	5	26	20	6
Delvis uførepensjon	27	22	5	26	25	1	25	23	2	9 *)	7	2
Sum	111	87	24	102	87	15	84	71	13	60	43	17

*) Det mangler tall fra Statens Pensjonskasse (SPK) på delvis uførepensjon i 2023

I løpet av 2023 har åtte ansatte gått fra delvis ufør til å være tilbake i 100 prosent i sin stilling. Tall fra KLP viser at Rana kommune har en høyere andel uføre enn øvrige kommuner i Nordland og blant kommuner tilknyttet KLP. Uføreandelen er 15,4 prosent, mot 13,0 prosent i Nordland og KLP total med 10,3 prosent. Uføreandelen er spesielt høy blant sykepleiere med 22,5 prosent. Det jobbes med å analysere og vurdere årsakssammenhenger til denne utviklingen.

Lønn og likestilling

Fra 2022 til 2023 har både menn og kvinner hatt en tilnærmet lik økning i månedsfortjeneste, men menn har hatt en økning på 0,5 prosentpoeng mer i grunnlønn enn kvinner i samme periode.

Tabell 15. Lønnsutvikling for fast og timelønte

Kjønn	Månedsfortjeneste 2023	Grunnlønn 2023	Endring månedsfortjeneste 2022-2023	Endring i grunnlønn 2022-2023
Kvinner	49 084	45 813	5,6 %	5,5 %
Menn	52 504	48 373	5,7 %	6,0 %
Kvinner og menn	50 794	47 093	5,7 %	5,8 %

Tall pr. 1.12.21 og 1.12.22 basert på KS'PAI-register

Kvinnerns lønn som andel av menns lønn

Stillingsgruppe og stillingskode brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av forskjellene som skyldes ulike yrkesvalg. For stillingsgruppe og stillingskode utgjør kvinners gjennomsnittlige grunnlønn av menns lønn 98,2 og 98,4 prosent i Rana kommune. Tilsvarende tall for KOSTRA gruppe 9 er henholdsvis 99,6 prosent og 99,5 prosent.

Tabell 16. Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsverk for kvinner i prosent av menns lønn

Justert for	Kvinnerns måneds fortjeneste i prosent av menn i 2022	Kvinnerns grunnlønn i prosent av menn i 2022	Kvinnerns måneds fortjeneste i prosent av menn i 2023	Kvinnerns grunnlønn i prosent av menn i 2023
Stillingsgruppe	96,5	99,0	96,1	98,2
Stillingskode	96,3	98,5	96,5	98,4

Arbeidsgiverstrategi 2018-2024

Rana kommunes arbeidsgiverstrategi for perioden 2018- 2024 prioriterer fire satsningsområder:

- godt lederskap
- myndiggjorte medarbeidere med rett kompetanse
- mangfold og inkludering
- innovasjon og utvikling

Det utarbeides årlig handlingsplan med utvalgte styringsparametere som følges opp som del av ordinær virksomhetsstyring og rulleres årlig ved behandling av budsjett og økonomiplan.

Tabell utvalgte styringsindikatorer medarbeidere og organisasjon

Indikator	Forrige måling	Siste måling	Mål 2025	Status
Sykefravær	10,5 %	9,5 %	8 %	
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	85,6 %	87,8 %	86,0 %	
Avgangsalder ansatte	64,3	64,9	66,0	
Antall lærlinger	46	30 (44)	52	
Mestringsorientert ledelse	3,81	3,84	4,20	
Indre motivasjon	4,16	4,17	4,30	
Turnover (andel ansatte sluttet)	13,9%	13,3 %	11,8 %	

Vurdering av utvikling kommenteres under de ulike temaene i årsberetningen.

Medarbeiderundersøkelse -10 faktor

Rana kommune benytter 10-faktor, en forskningsbasert medarbeiderundersøkelse, som et viktig verktøy i kommunen sin strategiske arbeidsgiverpolitikk. Dette verktøyet bygger på nasjonal og internasjonal forskning som fremmer kontinuerlig utvikling av engasjement, kunnskapsdeling, kultur og god ledelse i organisasjonen.

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i hele organisasjonen i 2022. Resultatene viser at det store bildet er bra, selv om det i en stor og sammensatt organisasjon til enhver tid vil være enkelte avdelinger eller medarbeidere som opplever det annerledes.

I løpet av 2023 har alle avdelinger i Rana kommune jobbet målrettet med å følge opp egne resultater ved å bruke en felles tilnærming. Dette innebærer at det har vært en strukturert tilnærming for å evaluere og handle på grunnlag av resultatene fra undersøkelsen, med sikte på å sikre kontinuerlig forbedring og utvikling i organisasjonen. I tillegg har medarbeidersamtalene blitt tilpasset 10-faktor undersøkelsen, slik at de kan brukes som et verktøy for å adressere spesifikke områder for forbedring og bidra til organisasjonens utvikling over tid.

Ledelse og myndiggjorte medarbeidere

Rana kommune har satset på å styrke kommunalt lederskap. Lederstruktur og ansvarslinjer er tydeliggjort gjennom administrativ organisering. Det er etablert «lederpakke» med lederavtale for kommunale ledere.

Mestringsorientert ledelse er en måleparameter i medarbeiderundersøkelsen. Det er en positiv forbedring fra 2020 til 2022, men det er ennå et stykke opp til måltallet på 4,2. Snitt tallet i landet er 3,97 men vi ønsker å strekke oss lengre. Det jobbes målrettet med å utvikle og følge opp ledere og utvikle felles ledelseskultur. Det skal i løpet av 2024 gjennomføres en ny 10 faktor medarbeiderundersøkelse for alle ansatte i Rana kommune.

Mangfold og integrering

Rana kommune er en åpen og inkluderende arbeidsgiver, hvor alle søkere blir vurdert på en rettferdig og likeverdig måte. I utlysningstekster oppfordrer kvalifiserte søkere til å søke uten å ta hensyn til faktorer som alder, kjønn, funksjonsevne eller etnisk bakgrunn.

Rana kommune erkjenner også at hendelser og erfaringer gjennom en yrkeskarriere kan påvirke vårt ønske om å fortsette å jobbe i kommunen og hvor lenge vi velger å være yrkesaktive. Derfor støtter kommunens livsfasepolitikk opp under arbeidsgiverstrategi og fastsetter hvordan det kan tilrettelegges for ansattes behov i ulike faser av deres karriere. Livsfasepolitikken skal gjennomgås og revideres i 2024 for å sikre at den fortsatt er relevant og effektiv.

Innovasjon og utvikling

Et godt tjenestetilbud krever kompetanse og stiller krav til omstilling og innovasjon. I 2023 ble det vedtatt innovasjonsstrategi, etablert innovasjonsfond og innovasjonspris. Innovasjonsfondet skal bidra til innovativ utvikling av kommunens tjenester. Formålet er bedre kvalitet på tjenester, økt tilfredshet blant medarbeidere og økt effektivitet i kommunen. Fondet skal gi økonomisk løftekraft til å etablere innovasjonskultur og iverksette prosjekt i samsvar med kommunens vedtatte innovasjonsstrategi.

Rekruttering

Rekruttering er en av Rana kommunes største utfordringer, da det er økende konkurranse i arbeidsmarkedet og stadig mer krevende å tiltrekke seg rett kompetanse. Dette gjelder spesielt innenfor flere fagfelt, og i løpet av 2023 utlyste vi 421 stillinger med 1689 søkere.

Rekrutteringsstrategi for Rana kommune ble vedtatt våren 2023, med hovedmål å være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker og beholder nødvendig kompetanse for å løse kommunens oppgaver. Fire hovedstrategier ble identifisert for å oppnå dette målet:

1. Bygge omdømme som arbeidsgiver. Rana kommune vil gjennom aktiv og målrettet profilering synliggjøre seg som en arbeidsplass som kjennetegnes av god tjenesteproduksjon, spennende og utviklende arbeidsoppgaver, godt lederskap og som arena for medarbeiderutvikling som gir stolte medarbeidere.
2. Hvordan beholde ansatte. Rana kommune skal kjennetegnes for god og utviklingsorientert personalpolitikk, der medarbeidere opplever å få utvikle sin kompetanse og prestere på sitt beste.
3. Hvordan tiltrekke oss nye ansatte. Rana kommune skal være en praksisarena og døråpner til yrkeslivet.
4. Global rekruttering. Rana kommune skal ha en inkluderende kultur og praksis som fremmer mangfold og integrering.

Rana kommune jobber aktivt på flere arenaer for å markedsføre kommunen som en attraktiv arbeidsplass. Kommunen er aktiv deltaker på ulike møteplasser – eksempelvis karrieredager. Rana kommune er også partner i Heile Helgeland som er et samarbeidsprosjekt med helhetlig tilnærming til rekruttering. Bak satsningen står en rekke engasjerte bedrifter, offentlige virksomheter og kommuner.

Kommunen - døråpner til yrkeslivet

Kommunen er en viktig praksisarena og døråpner til yrkeslivet. Ved utgangen av 2023 var det registrert totalt 44 personer som deltar i utdanningsløp med mål om å oppnå fagbrev innen ulike yrkesgrupper. Blant disse er det 30 lærlinger, 9 ansatte som tar fagbrev på jobben, og 5 ansatte som er lærekandidater. Målet om å ha to lærlinger per 1000 innbyggere er ikke oppnådd, da det var mangel på søkere til å fylle lærlingekvoten.

Helse, miljø og sikkerhet

Rana kommune jobber systematisk med helse, miljø og sikkerhet. Det ble avholdt fire møter i det overordnede arbeidsmiljøutvalget AMU, som er en lovpålagt fora der administrasjon og arbeidstakersiden (hovedtillitsvalgte og hovedverneombud) deltar. I 2023 har arbeidsgiversiden hatt lederfunksjonen. Det er gjennomført planmessig opplæring av verneombud og ledere.

I 2023 ble det registrert totalt 3 488 hendelsesmeldinger i Rana kommune, fordelt på forskjellige hovedkategorier. Av disse var 936 meldinger relatert til HMS, 58 meldinger om informasjonssikkerhet, 2 241 meldinger om kvalitet på tjenestene, og 253 meldinger som ble vurdert som ikke relevant.

Sykefravær

Rana kommune hadde et sykefravær i 2023 på 9,6 prosent, mot 10,5 prosent i 2022.

Langtidsfraværet endte på 7,6 prosent, mot 7,7 prosent i 2022. Korttidsfraværet har gått mest ned og endte på 2,1 prosent i 2023, mot 2,8 prosent i 2022.

Tabell 17. Sykefravær per sektor

Sektor	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Støttetjeneste	5,9	4,9	5,1	5,8	5,2	7,8	5,3
Oppvekst og kultur	8,9	6,9	8,1	9,7	10,3	10,0	8,2
Helse og omsorg	10,6	9,2	10,2	10,7	11,3	11,6	12,1
NAV kommune	4,5	10,7	11,4	6,3	5,9	9,8	4,9
Tekniske tjenester	6,6	6,7	5,9	4,7	7,6	8,0	4,3
Sum sykefravær	9,1	8,0	8,6	9,4	10,3	10,5	9,6

Mål for sykefravær er justert i henhold til kommunestyrets vedtak. Sykefraværet skal reduseres med 2,5 prosentpoeng over tre år med utgangspunkt i status pr. 31.12.2021. Måltall for 2022 var 9,3 prosent med nedtrapping til 7,8 prosent ved utgangen av 2024.

Måltallet for 2023 var 9,5 med nedtrapping til 8 prosent ved utgangen av 2024.

Strategi for sykefravær 2022-2024 ble vedtatt av kommunestyret i februar 2022 (k. sak 7/22).

Viktige fokusområder er:

- gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 10-faktor
- lederopplæring og lederstøtte
- oppfølging med bistand fra HR avdelingen i avdelinger med høyt sykefravær
- HMS-opplæring til ledere og verneombud
- Samarbeid med NAV lokal, NAV arbeidslivssenter og HR for å sikre samhandling og kunnskapsdeling

Reduksjon i sykefravær krever kontinuitet, fokus og pågår ofte over en lengre periode før man ser resultat. Det kan derfor ikke forventes umiddelbar effekt av tiltakene i sykefraværstrategien. Et godt partssamarbeid er en forutsetning for å nå målet.

Planstatus i forhold til Planstrategi 2020-2023

Ny oversikt over folkehelsen, som identifiserer hovedutfordringer (Lov om folkehelsearbeid § 5) ble utarbeidet i 2023. I dokumentet ble det innarbeidet en oversikt boligbehovet for vanskeligstilte (ny lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet § 5). Oversiktsdokumentet ble lagt til grunn for arbeidet med Perspektivanalyse 2024-2027 og Planstrategi 2024-2027.

Prosessen med planstrategi 2024-2027 og planprogram for revisjon av *Kommuneplan 2017-2027, samfunnsdel med arealstrategier* startet opp høsten 2023. Planstrategi 2024-2027 legger føringer for at kommunens helhetlige planbehov skal drøftes årlig i budsjett/økonomiplanprosess. Planstrategien legger også føringer for at det skal utarbeides arealregnskap og naturregnskap som styringsverktøy i arealplanlegging.

Ny strategi for framtidige helse- og omsorgstjenester ble utarbeidet i 2023. Strategien skal revideres ved behov og i samsvar med årlige budsjett- og økonomiplanvedtak. Arbeidet med kunnskapsgrunnlag til ny oppvekststrategi startet opp høsten 2023.

Kommuneplanens arealdel 2023-2033 ble delvis rullert i 2023 med innlegging av soner med tilhørende bestemmelser for reindrift, og samtidig oppdatering av bestemmelser for bebyggelse i LNFR-områdene. Planen ble vedtatt i juni, men det gjenstår innsigelser på to punkter. I 2023 ble det også utarbeidet og vedtatt et planprogram for Kommunedelplan bærekraftig byutvikling.

I 2023 er det utarbeidet en ny rekrutteringsstrategi, med en mer helhetlig tilnærming for å rekruttere og beholde arbeidskraft og kompetanse i kommunens tjenester.

På området samfunnssikkerhet og beredskap ble arbeidet med oppdatering av beredskapsplaner på sektornivå startet opp i 2023, og krisekommunikasjonsplanen er blitt oppdatert.

Oversikt over planer som er vedtatt i kommunestyret, planer kommunestyret har vedtatt skal utarbeides, og planer som er under rulling er listet opp i tabellen under.

Tabell 18. Oversikt over gjeldende planer og strategier.

PLANDOKUMENT	Vedtatt	Merknad
Kommuneplaner		
Økonomiplan/budsjett 2024-2027, med kommuneplanens handlingsdel	2023	Rulleres årlig
Kommuneplan 2017-2027 – samfunnsdel med arealstrategier	2017	Rulleres 2024
Kommuneplanens arealdel 2023-2033	2023	
Kommuneplanens arealdel, sone Mo og omegn 2013-2023	2014	
Kommunedelplaner		
Kommunedelplan byutvikling	2007	Under rulling
Kommunedelplan for naturmangfold 2020-2030	2020	
Temaplaner / strategier		
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) 2022-2025	2022	
Beredskapsplanverk 2019-2022		Under rulling
Klimabudsjett i økonomiplan	2023	Rulleres årlig
Tiltaksplan bedre luftkvalitet		Rulleres årlig
Temaplan næringsutvikling for Rana kommune	2019	
Boligstrategi Rana kommune 2022-2025	2021	
Innovasjonsstrategi Rana kommune	2022	
Kommunedelplan for kulturminner, bygninger og andre anlegg	2002	Rulleres - endrer status til temaplan
Frivilligstrategi 2023-2026	2022	
Temaplan idrett og fysisk aktivitet 2021-2030	2020	
Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebygging 2021-2024	2021	
Strategi for å motvirke økende fattigdom		Ny
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2017-2022	2017	Rulleres
Strategi for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer		Ny

PLANDOKUMENT	Vedtatt	Merknad
Handlingsplan for å fremme likestilling og ikke-diskriminering av LHBTQ+		Ny
Handlingsplan for selvmordsforebygging		Ny
Alkoholpolitisk handlingsplan – bevillingspolitikk 2020-2024	2020	Rulleres
Strategi teknisk sektor		Under arbeid
Strategi helse- og omsorg	2023	
Strategi oppvekst		Under arbeid
Strategi kultur		Under arbeid
Kommunikasjonsstrategi 2023-2026	2023	
Rekrutteringsstrategi Rana kommune	2023	
Anskaffelsesstrategi 2021-2024	2021	
Arbeidsgiverstrategi 2018-2024	2018	
Digitaliseringsstrategi	2020	
Trafikksikkerhetsplan 2020-2023	2021	
Hovedplan vann 2019-2030	2019	
Hovedplan avløp og vannmiljø 2017-2030	2017	
Hovedplan veg 2019-2030	2020	
Miljø- og næringstiltak i landbruket 2020-2021	2019	
Hjorteviltplan (samarbeid med Hemnes)	2014	
Beitebruksplan		

Rapportering på bærekraft og samfunnsutvikling

Systematisk oppfølging av vedtatt retning og prioriterte satsings- og bærekraftsområder er en viktig del av styringsprosessene i Rana kommune. Kommunens visjon «Norges grønne industrihovedstad – framtida er fornybar» følges opp med fire hovedsatsingsområder, tilhørende strategier og bærekraftsmål i kommuneplanens samfunnsdel. Prioriteringer i kommuneplanens samfunnsdel skal bidra til å styre utviklingen i ønsket og bærekraftig retning, følge opp nasjonale forventninger, og samtidig møte de viktigste utfordringene kommunen har som samfunn og som organisasjon.

Kommuneplan 2017-2027

Samfunnsdel med arealstrategier

Våre syv prioriterte bærekraftsmål:

Mål nr. 3. God helse.

Mål nr. 4. God utdanning.

Mål nr. 9. Industri, innovasjon og infrastruktur.

Mål nr. 10. Mindre ulikhet.

Mål nr. 11. Bærekraftige byer og samfunn.

Mål nr. 13. Stoppe klimaendringer.

Mål nr. 17. Samarbeid for å nå målene.

Denne delen av årsberetningen gir en helhetlig og indikatorbasert informasjon og vurdering av hvordan det går med samfunn, befolkning og bærekraft. Det finnes ingen standardiserte måter å måle samfunnsutvikling eller bærekraft på i kommunene. Vi har valgt å bruke fargekode grønn, gul eller rød på relevante indikatorer, i tillegg til skjønnsmessige vurderinger innenfor valgte utviklingsområder. Vurderinger og fargekoder vil samlet indikere om utviklingen går i ønsket og bærekraftig retning.

Rapportering og vurderinger på de ulike utviklingsområdene er en viktig del av grunnlaget for kommunens planlegging og påfølgende økonomiplanprosess;

- Går utviklingen i ønsket og bærekraftig retning?
- Blir utfordringene mindre?
- Trenger vi nye/reviderte planer/strategier, eller bør noen fases ut?
- Har vi planer/strategier som ikke blir fulgt godt nok opp?

Styring og demokrati

Innbyggernes tillit til og tilfredshet med kommunen er viktig for lokaldemokratiet. Engasjerte innbyggere er viktig for å fremme samhold, samfunnsdeltakelse og samarbeid.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Lokaldemokratiet og lokalt selvstyret er under press fordi kommunene i økende grad får en rolle som forvalter av sterkt statlig styrte velferdstjenester. Det kan føre til svekket tillit til kommunen og at innbyggere i mindre grad engasjerer seg.	• Vekstmobilisering og flere andre store samfunnsprosjekter bidrar til engasjement og mobilisering. • Kommunens deltakelse i DEMRE, med formål om å prøve ut nye former for dialog mellom politikere og innbyggere.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Valgdeltakelse, kommunestyrevalg	63,3 %	58,5 %	Økning		
Systemer og løsninger for å sikre åpenhet og innsyn (opptil 20 poeng)	5,0	20,0	Økning		
Plassering Kommunebarometeret, årlig samlet rangering	140. plass	94. plass	Økning		
Frivillighetens tilfredshet med samarbeidet med kommunen	Ikke målt				
KS innbyggerundersøkelse 2024 - innbyggere sin opplevelse av mulighet til å påvirke beslutninger	Ikke målt i 2023				

Vurdering:

- Valgdeltakelsen er mål på samfunnsdeltakelse og engasjement. I Rana har gått valgdeltakelsen blitt lavere siden sist kommunestyrevalg. En innbyggerundersøkelse kan være med å kartlegge mulige årsaker.
- Kommunens plassering på åpenhetsbarometeret og kommunebarometeret er blitt betydelig bedre sammenlignet med 2022.

Demografi

Befolkningens demografiske sammensetning er viktig kunnskap for kommunens langsiktige politiske satsinger for samfunnsutvikling, og samtidig viktig kunnskapsgrunnlag for planlegging og omstilling av kommuneøkonomien og framtidig tjenestebehov.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Økningen i antall eldre kommer raskere og mer komprimert i Rana på grunn av oppbyggingen av industrien på 60- og 70-tallet. • Andelen unge har over flere tiår blitt lavere. • Rana har over år hatt en lavere innvandrерandel sammenlignet med de største bykommunene i Nord-Norge.	• Store samfunns- og infrastrukturprosjekter som ny flyplass og dypvannskai skal bidra grønn industrivekst, og bidra til en mer bærekraftig demografisk utvikling.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Dimensjon
Antall innbyggere pr. 1/1	25 980	25 926	Vekst		
Andel av befolkningen 0-17 år	19,2 %	19,0 %	Økning		
Innvandrere og norskfødt med innvandrерforeldre	8,4 %	8,6 %	Økning		

Vurdering:

- I Rana har vi siste årene hatt svak befolkningsnedgang og lav innvandrерandel, samtidig som andelen unge blir færre.
- Ny kommuneplan tar videre de langsiktige vekststrategiene, med formål om en mer bærekraftig demografi. Samtidig jobber kommunen med demografisk omstilling av kommuneøkonomi og tjenester.

- Rekruttering av unge (helst par/familier) vil være viktig.
- Eldre som ressurs er et viktig satsingsområde i samarbeid med frivilligheten.
- Viktige satsinger er aldersvennlig samfunn og strategier som gjør befolkningen er beredt på å legge til rette og forberede seg på egen og pårørende sin alderdom.

Rekruttering og sysselsetting

Ranasamfunnets evne til å rekruttere og beholde nye innbyggere, sikre høy sysselsetting og forebygge utenforskap er viktig for nye industrietableringer, og for øvrige næringer.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Rana kommune og mange andre bransjer i Rana har store rekrutteringsutfordringer. I kommunens tjenester vil knapphet på personell bli mer krevende enn det økonomiske tiltak kan motvirke. • Andelen unge innvandrere som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring går også nedover, men er vesentlig høyere enn total andel unge i utenforskap.	• Vekstmobilisering med etablert rekrutteringssamarbeid på tvers lokalt. • Forsterket satsing på tidlig innsats og forebygging for å redusere andel som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring. • Rekrutteringsstrategi for Rana kommune er vedtatt i 2023.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Aldersbæreevne	3,50	3,43	Økning		
Utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år, totalt	7,8 %	7,5 %	Reduksjon		
Utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år, innvandrere	17,1 %	17,6 %	Reduksjon		
Arbeidsledighet 15-29 år	2,5 %	1,4 %	Lav		
Andel sysselsatte 15-74 år	68,0 %	69,3 %	Økning		
Jobb for to – tilflytta partnere som mangler jobbtilbud	Ikke målt				
Overgang fra introduksjonsprogram til arbeid/utdanning	61,1 %	69,0 %	Økning		

Vurdering

- Det er positivt at den totale andelen unge som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring er på vei ned.
- Kommunen må øke innsatsen for å redusere andelen innvandrere som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring.
- Samarbeid på tvers om å rekruttere og beholde arbeidskraft er viktig for kommunens utvikling og muligheter.
- Hvis vi skal lykkes med å beholde flyktninger/tilflyttere er blant annet sosiale nettverk, deltakelse og opplevd tilhørighet viktige faktorer, men vanskelig å finne gode indikatorer på.

Økologisk bærekraft

«Norges grønne industrihovedstad – framtida er fornybar» er visjonen til Rana kommune. Bevaring av naturmangfold og naturressurser, reduksjon av forurensning og avfall, bærekraftig landbruk og matproduksjon og ikke minst klimavennlige løsninger er viktige innsatsområder.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Utviklingen mot et lavutslippsamfunn går ikke raskt nok • Klima-, natur- og miljøutfordringer tiltar og kan også forsterkes med forventet befolkningsvekst • Det er økt press på å redusere energiforbruk • Behovet for tilgang på fornybar energi øker • Økt press på naturområder • Nedgang i antall gårdsbruk og lokal matproduksjon	• Satsingsområder og strategier i kommuneplanen for grønn omstilling • Vedtak om at kommunen skal bidra til å stanse den negative påvirkningen arealbruken har på naturen gjennom å: ○ klima- og naturhensyn i arealpolitikken ○ arealregnskap og naturregnskap ○ identifisere arealer med potensiale for restaurering ○ kommunedelplan for naturmangfold • Klimabudsjett er styringsverktøy for klima- og energiplanlegging. • Opprettelse av klimafond

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Utslipp klimagasser utenom industri, CO ₂ -ekv., i 1000 t, referanseår 2009	99	96	Reduksjon (66)		
Registrerte EL-biler (93 biler ved første registrering i 2016)	776	1422	Økning		
Registrerte biler hybrid ladbar (67 biler ved første registrering i 2016)	589	753	Økning		
Gjennomsnittlig kjørelengde, km per personbil per år (11 680 km i 2016)	10 332	10 078	Reduksjon		
Miljøsertifiserte bedrifter, antall (referanseverdi 2011 er 11 bedrifter)	45	48	Økning (50)		
Energiforbruk kommunale bygg kWh/m ²	201	202	Reduksjon (185)		
Avfall, andel husholdningsavfall til ombruk og materialgjenvinning, i prosent	41	46	Økning (55 %)		
Antall vannforekomster som har oppnådd god økologisk tilstand og godt økologisk potensial, i prosent	85	86	God (100%)		
Luftkvalitet, overskridelse av grenseverdi for støv (PM ₁₀) antall døgn	10	9	Reduksjon (7)		
Dyrket/dyrkbar jord omdisponert til andre formål enn jordbruk, daa	10	2	Minst mulig		
Vanntap i distribusjonsnett for drikkevann (samlet for alle kommunale vannverk)	37,1 %	55,6 %	Reduksjon		

Klimabudsjettet er kommunens styringsdokument for klima- og energiplanlegging. Det viser utslippsstatus, historikk, framskrivninger, tiltak som er gjennomført og ikke minst tiltak som skal gjennomføres. Klimabudsjettet fyller kravene i statlige planretningslinjer for klima og energiplanlegging.

Klimabudsjettet skal rapporteres på lik linje med virksomhetenes økonomiske rapportering. Kommunens klimabudsjett er fortsatt litt i startgropa og det startes nå et arbeid for hvordan rapporteringen skal utformes og gjennomføres.

Status for tiltakene i klimabudsjettet

Tiltak	Status	Vurdering	Bærekraft
Energieffektivisering	Gjennomføres		
Tilrettelegge for aktiv transport	Igang satt. Innhentet pristilbud på renovering av garderober på rådhuset og sykkelparkering. Det er kjøpt inn mobile løsninger for sykkelparkering som prøves ut i 2024.		
Elsykler i kommunens tjeneste	Ikke påbegynt		
Bruk av massivtre i nybygg og restaureringer	I 2023 ble de nye gymsalene på Båsmo og Selfors bygget i massivtre		
Etablering av ladestasjoner på kommunale parkeringsplasser	Det er etablert ladestasjoner på parkeringsplasser ved nybygde gymsaler ved Båsmo barneskole og Selfors barneskole		
Snarveiprojekt	Prosjektet ble startet opp i 2023 i samarbeid med Polarsirkelen friluftsråd. I løpet av året ble 20 snarveier skiltet og så langt er 200 snarveier kartlagt i sentrum og bydelene. Prosjektet er treårig.		
Miljøfyrtårnsertifisering i kommunen	Ikke påbegynt/Utsatt		
Klimahensyn i anskaffelsesprosesser	Gjennomføres		
REKO-ring og Bondens marked	Ikke påbegynt		
Kommunalt klimafond	Retningslinjer ble vedtatt i 2023		
Økt bruk av nettbaserte møter	Gjennomføres		
Ombruk/resirkulering av bygningsmasse i rivning av kommunale bygg	Det er ikke revet noen kommunale bygg i 2023. Men i forbindelse med ombyggingsprosjektet i tidligere SFO bygg ved Båsmo barneskole er det foretatt ombrukskartlegging. Resultatet av denne kartleggingen innarbeides i konkurransegrunnlag for utførelse i 2024.		

Klimafondet

I 2023 fikk vi opprettet klimafondet og vedtatt retningslinjer for dette. Klimafondet skal brukes til konkrete tiltak som bidrar til kutt i utslipp. Mange klimatiltak er kostnadskreven og utfordrende å få finansiert. Nå som vi har opprettet fondet vil ubrukte midler fra ett år, kunne muliggjøre et større klimatiltak et annet år. Klimafondet kan del- og fullfinansiere klimatiltak, eller brukes som kommunal egenandel for å søke om midler fra andre støtteordninger.

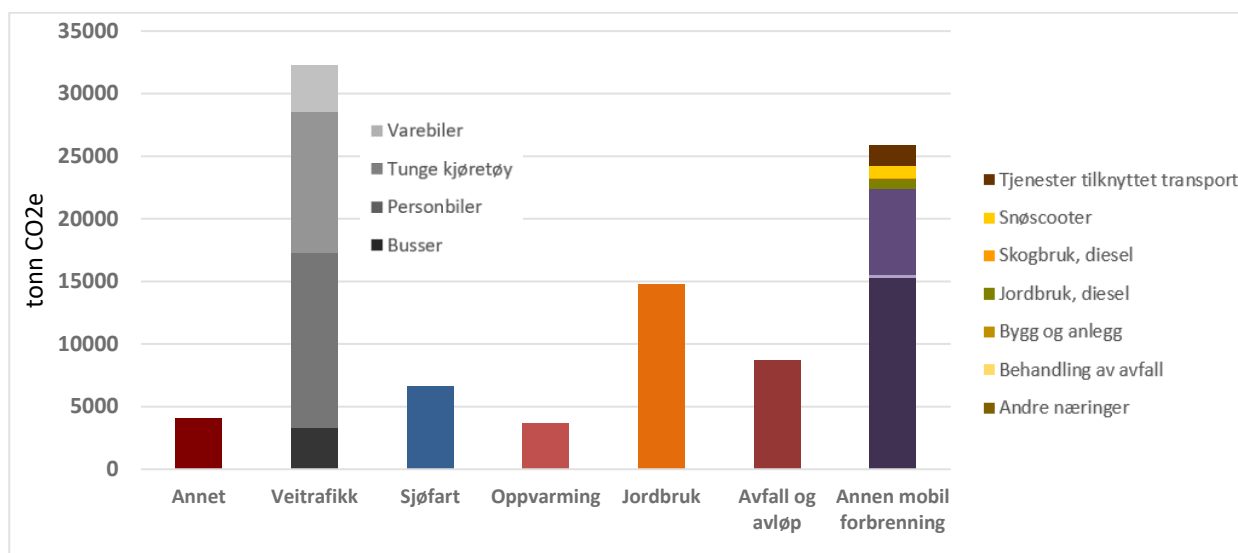
I 2023 ble det brukt midler fra klimafondet til snarveiprosjektet og innkjøp av mobile sykkelparkeringer til rådhuset.

Status klimagassutslipp 2022

Sektorvis fordeling av ikke-kvotepliktige klimagassutslipp i Rana for 2022 er vist i figuren under. Miljødirektoratets utslippstall er publisert med ett års forsinkelse, og nyeste tilgjengelige utslippstall er derfor for 2022.

Seksti prosent av utslippene kommer fra annen mobil forbrenning og veitrafikk. Sektoren annen mobil forbrenning omfatter alt av ikke-veigående maskiner som går på avgiftsfri diesel - for eksempel anleggsmaskiner og traktorer. Sektoren annet omfatter ikke-kvotepliktige utslipp fra industri og energiforsyning. Utslippene i 2022 var 96 000 tonn CO₂-ekvivalenter, en nedgang på tre prosent fra 2021. Alle sektorene, unntatt sjøfart og oppvarming, hadde en reduksjon i utslipp fra 2021 til 2022.

Figur 14. Ikke-kvotepliktige klimagassutslipp i Rana kommune i 2022. Kilde: Miljødirektoratet.

Status for klimamål

Kommuneplan 2017-2027 peker ut en tydelig retning mot grønn omstilling. Kommunens klimamål er at ikke-kvotepliktige klimagassutslipp reduseres med 40 prosent innen 2030 og 90 prosent innen 2050, sammenliknet med referanseår 2009.

Ifølge Miljødirektoratets utslippstall var utslippene redusert med 13 prosent i 2022 i forhold til 2009. Dette betyr at vi må redusere ytterligere 30 000 tonn årlige CO₂-ekvivalenter for å nå klimamålet for 2030. Framskrivningene av klimagassutslipp i Rana viser at klimamålet ikke vil nås med dagens vedtatte nasjonale og lokale tiltak.

Veitrafikk

Dette er den største kilden til ikke-kvotepliktige utslipp i kommunen og omfatter utslipp fra personbiler, varebiler, busser og tungtransport. Utslipp fra veitrafikk har store potensialer for utslippsreduksjon. Sektoren har hatt en gradvis nedgang siden 2009, noe som skyldes overgang til el- og hybridbiler.

Elektrifisering av biler i kommunal tjeneste gir reduserte utslipp. Økt bruk av nettbaserte møter og hjemmekontor bidrar også til en reduksjon innen veitrafikk. Snarveiprosjektet som startet opp i 2023 skal bidra til at flere velger å bytte ut bilen med sykkel og gange.

Annen mobil forbrenning

Denne sektoren omfatter utslipp fra bruk av avgiftsfri diesel og bensin til ikke-veigående motorredskaper som traktorer, anleggsmaskiner og snøscootere. Avgiftsfri diesel brukes blant annet i næringer som bygg og anlegg, industri, jordbruk og skogbruk. Utslippene fra denne sektoren har økt siden 2009.

Kommunen har de senere årene bidratt til reduserte utslipp fra anleggsmaskiner på anleggsplass ved bygging av nye Gruben og Båsmo skoler, samt nye gymsaler på Båsmoen og Selfors.

Sjøfart

Denne sektoren omfatter klimagassutslipp fra all sjøfart innenfor kommunen, det vil si at utslipp fra både innenriks, utenriks og gjennomfartstrafikk er inkludert. Utslippene fra sjøfart har vært relativt stabile de siste årene. Et viktig tiltak i kommunen er etablering av landstrøm ved Rana Industriterminal i 2018.

Avfall og avløp

Denne sektoren omfatter klimagassutslipp fra utslippskildene avfallsdeponigass, biologisk behandling av avfall samt utslipp fra avløp. Utslippene fra avfall og avløp har vært relativt stabile de siste årene.

Andre tiltak

- Karbonlagring i bygg ved bruk av massivtre ved nye Båsmo og Gruben skole og nye gymsaler på Båsmo og Selfors
- Utbygging av gatelys til LED
- Byutvikling med vekt på grønnstrukturer og urbanisering
- Utvikling av gang- og sykkelveinett, f.eks. ny vei i Brennåsen
- Utfasing av fossile kilder i Mo fjernvarme
- Klimahensyn i anskaffelsesprosesser

Samfunnssikkerhet og beredskap

Klimaendringer gjør at samfunnssikkerhet og beredskap vil bli enda viktigere i årene som kommer. Kommunene må forberede seg på flere uønska hendelser knyttet til ekstremvær.

Samfunnssikkerhet handler blant annet om klimatilpasningstiltak for å forebygge skader fra flom, skred, havnivåstigning, stormflo, erosjon og overvann. God beredskap er for eksempel å sikre arealer til matproduksjon, tilgang til rent drikkevann, kraftforsyning og kommunikasjon.

Den geopolitiske situasjonen medfører også økt risiko og høyere beredskap i kommunene. Flyktningstrøm og hackerangrep mot digital infrastruktur er eksempler på hendelser som kommunene må være forberedt på. Bruk av ny teknologi og kunstig intelligens vil øke kommunenes sårbarhet.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Klimaendringer gir økt grad av ekstremvær, og flere utfordringer og kostnader knyttet til å stå imot, tilpasse oss og håndtere klimakonsekvenser. • Krig og energikrise i Europa endrer trusselbildet for norske kommuner. Kommunen må være forberedt på flere uønska hendelser, og det krever høyere beredskap på flere områder. • Globale og nasjonale utviklingstrekk og utfordringer kan raskere enn før endre forutsetningene for samfunnssikkerhet lokalt. • Fare for cyberangrep øker med bruk av ny teknologi og kunstig intelligens. • Økt fare for terrorhendelser.	• Systematisk arbeid med opplæring, øvelser og informasjon. • Kommunen har oppdatert ROS, oppdaterte analyser og planverk, og gjennomfører øvelser på håndtering av uønska hendelser på overordna nivå (iht. gjeldende lovverk). • Innsatsområder som prioriteres for samfunnssikkerhetsarbeidet i Rana er gjennomgående sikkerhetskultur, tydelig og målrettet. krisekommunikasjon, og systematisk forberede, øve og forbedre. • Samfunnssikkerhet og beredskap får økt oppmerksomhet i Kommuneplan 2024-2036, samfunnsdel med arealstrategier.

Vurdering:

- Kommunen må fortsette å jobbe systematisk, helhetlig og proaktivt med sikkerhet- og beredskapsarbeid på alle nivå i organisasjonen, basert på oppdaterte ROS-analyser.
- ROS og beredskapsplaner i kommunens sektorer må kobles bedre opp mot overordna beredskapsplanverk, slik at alle avdelinger er godt forberedt på uønskede hendelser.
- Egenberedskap i befolkningen, og økt fokus på sikkerhet og beredskap i næringsliv og frivillighet vil være viktige innsatsområder i årene som kommer.

Sosial bærekraft og folkehelse

Folkehelseloven og flere bærekraftsmål legger grunnlag for hvordan kommunene skal jobbe kunnskapsbasert med å fremme gode levekår, folkehelse og sosial bærekraft. Mål og strategier i kommunens planer/strategier skal være egnet til å møte de utfordringene kommunen mener er viktigst.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksette strategier, tiltak/prosjekter
• Økende fattigdom, ulikhet og boligutfordringer. • Det er geografiske levekårsforskjeller mellom bydelene. • Mange unge står utenfor arbeid, utdanning og opplæring, og andelen er betydelig høyere blant innvandrere. • Rana har høyt frafall i videregående opplæring, samtidig er det tydelig sosial ulikhet i frafall. • Mange unge og eldre opplever psykiske problemer og ensomhet. • Rana har en høy andel utføre. • Utfordringer knyttet til sosial bærekraft og folkehelse er vedvarende og komplekse.	• Folkehelse og sosial bærekraft er gjennomgående perspektiv i kommunens planverk og alle kommunens tjenester. • Arbeid med oppvekststrategi og strategi for å forebygge økt fattigdom er i gang. • I 2023 har Rana kommune søkt om og blitt i Folkehelseprogrammet i 2023 (Hdir). • Oppvekstreformen og prosjektet «Tidlig inn Rana» er med å samordne forebygging og tidlig innsats i tjenester. • Oppvekstløft Nord – samarbeid mellom O6-kommunene om videre utvikling av tidlig og helhetlig innsats (Foyer og mentorordninger). • Frivilligstrategi – med formål om å bygge strukturer for dialog og samarbeid mellom kommune og frivilligheten, om bærekraftig samfunns- og tjenesteutvikling. • Iverksetting Boligstrategi 2022-2025.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Gjennomføring i videregående opplæring (totalt) 1)	74 %	75 %	Økning		
Gjennomføring i videregående opplæring (foreldre med vgs. som høyeste utdanningsnivå) 2)	65 %	66 %	Økning		
Andel 15-29 år utenfor arbeid, utdanning og opplæring, totalt	7,8 %	7,5 %	Reduksjon		
Andel innvandrere 15-29 år utenfor arbeid, utdanning og opplæring	17,1 %	17,6 %	Reduksjon		
Mottakere av stønad til livsopphold, 20-66 år	21 %	20 %	Reduksjon		
Mottakere av uføreytelser, 25-34 år	5,3 %	5,4 %	Reduksjon		
Mottakere av uføreytelser, 18-67 år	14,6 %	14,4 %	Reduksjon		
Inntektsulikhet - Gini-koeffisient	0,2	0,2	Lav		
Andel i arbeid/utdanning etter endt introduksjonsprogram	61,1 %	69,0 %	Økning		
Vedvarende lavinntekt (husholdninger), andel alle aldre	6,6 %	6,3 %	Reduksjon		
Plaget av ensomhet, ungdomsskoleelever	27 %	25 %	Reduksjon		
Psykiske plager ungdom	16 %	17 %	Reduksjon		
Angst og depresjon (symptomer), brukere av primærhelsetjeneste 0-74 år (per 1000)	64	63	Reduksjon		
Vold og mishandling, anmeldte tilfeller	6,6 %	7,2 %	Reduksjon		
Treffsteder for unge, opplevelse av at tilbudet er bra	49 %	42 %	Økning		
Trygghet i nærmiljøet	87 %	89 %	Økning		
Fornøyd med lokalmiljøet, ungdom (Ungdata)	68 %	65 %	Økning		
Antall pensjonister som deltar i humanitært frivillig arbeid	106	102	Økning		
Andel enslige over 80 år	63,7 %	62,0 %	Reduksjon		

1) Viser total andel elever som gjennomfører videregående opplæring.

2) Viser andel elever som gjennomfører videregående opplæring, som har foreldre med videregående skole som høyeste utdanningsnivå.

Vurdering:

- Kommunen bør vurdere nye og mer radikale former for tiltak og samarbeid på tvers for å møte vedvarende utfordringer knyttet til ulikheter i levekår og helse.
- Med en økende andel eldre kombinert med rekrutteringsutfordringer vil kommunens roller som tjenesteleverandør og samfunnsutvikler utfordres. Det vil være behov for nye løsninger og mer bærekraftig bruk av kommunens tjenester, personellressurser, bygg og infrastruktur.
- Hvor det bygges boliger, hvilke typer boliger som finnes, hvordan det legges til rette for samskaping og trivsel mellom ulike aldersgrupper og interesser, og hvordan det legges til rette for å forberede egen alderdom vil være av stor betydning for kommunens tjenester.
- Møteplasser, særlig for unge og eldre, er viktig å prioritere, jfr. tidligere Ungdataundersøkelser.
- Eldre som ressurs er en viktig strategi (forankret i Frivilligstrategi) for å redusere ensomhet.
- Godt samarbeid med frivillighet og næringsliv – om nye tiltak som forebygger utenforskap er viktig.

Bolig

Å ha en bolig er en grunnleggende forutsetning for livskvalitet, velferd og samfunnsdeltakelse. Selv om de fleste har et trygt sted å bo, er det mange grupper som har utfordringer med å skaffe seg bolig, eller som har dårlig boevne. Med inflasjon, økte levekostnader og renter øker utfordringene.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Andelen vanskeligstilte på boligmarkedet øker. • Det mest utfordrende for kommunen er å skaffe bolig til de som ikke har boevne. • Økt førstegangsbosetting av flyktninger skaper press i kommunalt boligmarked. • Det er lengre ventetid på utleiebolig for vanskeligstilte. • Flere ber om avdragsfrihet på startlån på grunn av økte levekostnader. • Generell økning i byggekostnader, og strenge krav til utforming og standard bidrar til økte driftskostnader og økt husleie ved bygging av boliger for vanskeligstilte.	• Boligstrategi for Rana kommune 2022-2025. • Ny stilling for samordning av boligtjenester, iverksetting av boligstrategi og sikre helhetlig innsats. • Boligsosial dag – styrke boligsosialt arbeid på tvers av aktører. • Økt låneramme fra Husbanken, til startlån og tilskuddsmidler til vanskeligstilte. • Økt innleie av boliger til bosetting av flyktninger. • Bygging av fire boenheter (modulbygg) til personer som står i boligkrise.

- Innstramming i Finansavtaleloven har medført økt søkermasse og økt press på saksbehandling knyttet til startlån.
- Boligprisene har økt, og med økte renter og levekostnader er det generelt blitt mer utfordrende å kjøpe bolig, særlig for unge og eldre.
- KOBO – digitalt system for kommunale utleieboliger, der innbyggertorget er støttefunksjon.
- Revisjon av retningslinjer for tildeling av kommunal bolig.
- Ny nettside moirana.com med egen portal for bolig – for utleiery og leietakere.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Bostedsløse i Rana	20	32	Reduksjon		
Bor trangt, andel alle eldre	6,3 %	6,3 %	Reduksjon		
Bor trangt, andel 0-17 år	14,4 %	14,6 %	Reduksjon		
Ventetid startlån (fra søknad kommer inn til forhåndsgodkjenning)	6,5 mnd.	7,5 mnd.	Reduksjon		
Antall husstader som har fått utbetalt bostøtte	498	538	Reduksjon		
Andel husstader med utbetaling av bostøtte som er barnefamilier	23,5 %	23,5 %	Økning		

Vurdering:

- God oversikt over boligbehov og tilgjengelige boliger for vanskeligstilte er viktig.
- Kommunen må særlig følge med på behov og tilgjengelighet dersom det skal bosettes flere flyktninger.
- Endringer i demografien og økende behov for aldersvennlige boliger må være et gjennomgående hensyn i kommunenes boligpolitikk og for lokale utbyggere.

Næringsutvikling

Kommuneplanens samfunnsdel, økonomiplan og Temaplan næringsutvikling har satsingsområder og strategier som skal skape vekst og bærekraftig verdiskaping i regionen. Innenfor prioriterte næringsområder – industri, destinasjonsutvikling og offentlige virksomheter – har temaplan næringsutvikling mål som skal fremme vekst, bærekraft, kompetanse, innovasjon, omdømme, attraktivitet, bolyst og framtidsretta infrastruktur.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
- Fremtidig tilgang på fornybar energi. - Tilgang på nærings- og industriareal. - Fremtidig tilgang på arbeidskraft. - Behov for framtidsretta kompetanse tilpasset grønn næringsutvikling. - Mange initiativ innenfor eksisterende og nye grønne verdikjeder. - Mangel på statlige subsidieordninger for nye grønne industriprosjekter. - Dreining mot en mer bærekraftig næringsutvikling.	- Temaplan næringsutvikling - Prosjekt VekstMOobilisering med seks satsingsområder; næringsutvikling, kommunikasjon, Welcome to Mo i Rana, utdanning, attraktivitet og grønn mobilitet og infrastruktur. - Prosjektet Venture North, Invest in Rana region Norway med formål om å profesjonalisere, markedsføre og tilrettelegge for nasjonale og internasjonale virksomheter. - Masterplan Bærekraftige turistmål – samarbeid

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
NHOs Kommune-NM 2023, rangering totalscore attraktivitet og vekstkraft	93. plass	72. plass			
NHOs Kommune-NM 2023, rangering etter næringsvariasjon	16. plass	14. plass			
NHOs Kommune-NM 2023, rangering etter arbeidsmarked (sysselsetting, sykefravær, utføre, arbeidsledighet)	189. plass	154. plass			
NHOs Kommune-NM 2023, rangering etter kompetanse	48. plass	39. plass			

Vurdering

- Kommuneplanens samfunnsdel, økonomiplan og temaplan for næringsutvikling har retning for grønn næringsutvikling og bidratt til å løfte kommunen som tilrettelegger og pådriver.
- Det oppleves økende interesse for ny industrietablering i Rana
- Prioriterte næringsområder og prosjekter i temaplan næringsutvikling er fortsatt aktuelle. Fremdriften vurderes som god, men det er likevel behov for styrket innsats på igangsatte satsinger.
- Storskala batteriproduksjon er satt på vent, på grunn av subsidieordning for grønn industriutvikling i USA. Rana skal fortsatt være en aktiv og framoverlent vertskommune for grønn industri, og pådriver overfor nasjonale myndigheter om konkurransedyktige støtteordninger.

Digital infrastruktur

Utvikling i kommunens tjenester forutsetter digitalisering, økt bruk av teknologi og kunstig intelligens. Det betyr også at krav til informasjonssikkerhet og personvern må håndteres i en ny kontekst. Kvaliteten på digital infrastruktur vil påvirke framdrift og stabilitet i digitale tjenester, og kommunens sårbarhet overfor dataangrep.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
• Kommunen står overfor både juridiske og tekniske utfordringer i digitaliseringen, som eierskap til løsninger, tilgang til data, datasikkerhet og personvern. • Krigen i Europa har økt det digitale trusselbildet for norske kommuner. Gjentatte cyberangrep krever kontinuerlig oppdatering av sikkerhetstiltak og samtidig implementering av nye tiltak. • Ny teknologi/velferdsteknologi krever høy hastighet og mer sikre og robuste nett. • Nye digitale tjenester for innbyggere og ansatte krever raske og robuste nett, som forutsetter at nettutbyggere må prioritere utbygging i regionen.	• Utbygging av kommunale fibernett gjøres fortløpende, med utgangspunkt i behovet for interne sikre og robuste nett på kommunale lokasjoner. • Nett med høy hastighet, som for eksempel 5G bygges kontinuerlig ut i sentrale områder. • 5G-nettet bygges ut med høy sikkerhet slik at det også kan benyttes for tilkobling til kommunal programvare. 5G kan for enkelte små kommunale lokasjoner være tilstrekkelig robust og sikkert nok. • Rana kommune har høyt fokus på sikkerhet og fortsetter å implementere nye sikkerhetstiltak i tråd med nasjonale sikkerhetsmyndigheters anbefalinger.

Vurdering:

- Bedre og mer samhandling med digitale verktøy krever fortsatt utbygging av sikre høyhastighetsnett.
- Det er viktig å fortsette med utbygging av fibernett, også for internt bruk av AI og robotisering i kommunen.
- Robuste nett med høy hastighet gir innbyggerne tilgang til ny teknologi og løsninger, som bidrar til å fremme digital kompetanse og innovasjon.
- Digitalisering er en viktig strategi for å møte rekrutteringsutfordringer.
- Med bedre og interaktive læringsverktøy vil kompetanse på informasjonssikkerhet og personvern bli mer tilgjengelig for innbyggerne.
- Det er viktig at alle ansatte i kommunen har god kompetanse på informasjonssikkerhet og personvern.

Oppsummert

Formålet med rapportering på bærekraftig utvikling er å bruke indikatorer og vurderinger til å gjøre eventuelle endringer og forbedringer dersom utviklingen ikke er bærekraftig, eller dersom det bør gjøres andre prioriteringer for å møte langsiktige utfordringer. Kommuneleien, plan- og bygningsloven og folkehelseloven stiller krav til bærekraftig utvikling, og at kommunens planlegging skal møte og vise hvordan langsiktige utfordringer følges opp. Det er viktig for kommunen å ha oversikt, kunnskap om og følge med på utviklingen.

Rapportering på bærekraftig utvikling kan være utfordrende. På mange utviklingsområder finnes det ikke gode nok indikatorer. Samtidig representerer noen av utviklingsområdene samfunns-/bærekraftsutfordringer med sammensatte årsakssammenhenger.

Oppsummert vurderes utviklingen å gå i politisk vedtatt retning. Kommuneplanens hovedsatsingsområder, strategier og retning iverksettes og følges opp, og har i stor grad vært styrende for utviklingen av samfunnet og kommunens tjenester. På spørsmål om de langsiktige utfordringene blir mindre, har de fleste kommunene en vei å gå. Klimautslipp, demografi, rekruttering, samfunnssikkerhet og beredskap, fornybar energi, ulikheter og utenforskap er komplekse og vedvarende utfordringer som forutsetter helt nye løsninger og samarbeidsformer.

Årsregnskap

Rana kommunes årsregnskap

Årsregnskapet til Rana kommune utarbeides i tråd med kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. (heretter forskriften), bokføringsloven, kommunale regnskapsstandarder og god kommunal regnskapsskikk.

Kommuner skal utarbeide følgende årsregnskap:

- a) Regnskap for kommunekassen
- b) Regnskap for hvert kommunalt foretak
- c) Regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i medhold av lov eller forskrift.
- d) Samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet(konsernet)

Årsregnskapene skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet.

Årsregnskapene skal også bestå av et balanseregnskap og noteopplysninger.

Noteopplysninger følger som vedlegg til dette dokument.

Kommunens økonomireglement regulerer rekkefølgen på strykninger der rekkefølgen ikke er bestemt i lov eller forskrift.

Enhetene som inngår i konsernet, er Rana kommune, Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF. Særregnskapene utarbeides som egne regnskaper.

Rana kommunes årsregnskap er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk før strykninger på 10,9 mill. kr. I henhold til forskriftens § 4-3, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond. Bruk av disposisjonsfond er redusert med tilsvarende beløp i henhold til regnskapsforskriften, og medfører at regnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udekket beløp før strykninger på 2,2 mill. kr. I henhold til forskriftens § 4-5 skal det udekkete beløpet reduseres så mye som mulig ved å stryke avsetninger til ubundet investeringsfond. Avsetning til ubundet investeringsfond er redusert med 2,2 mill. kr, slik at investeringsregnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Økonomiske oversikter

Nedenfor følger obligatoriske oppstillinger i form av økonomiske oversikter etter §§ 5.4 - 5.6 og §5.8 - 5.9 i forskriften.

Økonomisk oversikt drift viser kommunens og konsernets offisielle resultatrapport. Rapporten er satt opp etter forskriften § 5.6 og er lik for alle kommuner.

Brutto driftsresultat er forskjellen mellom driftsinntekter og driftsutgifter. I utgifts begrepet inngår avskrivninger, som utgjør en utgift for kommunene.

Netto driftsresultat er brutto driftsresultat korrigert for avskrivninger og netto finansutgifter.

Bevilgningsoversikt drift spesifiserer inntekter, finansinntekter og finansutgifter og anvendelsen av disse.

Bevilgningsoversikt investering er utarbeidet etter forskriften § 5.5 og viser alle inntekter og utgifter for investeringsregnskaper.

Kommunens og konsernets balanse, som viser bokført verdi av eiendeler, gjeld og egenkapital per 01.01 og 31.12 i regnskapsåret.

Alle tall i noter og økonomiske oversikter er oppgitt i hele tusen.

Økonomisk oversikt drift Rana kommune

Etter § 5-6 i forskriften

Økonomisk oversikt - drift	Note	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Driftsinntekter					
1 Rammetilskudd		924 459	921 693	884 822	859 361
2 Inntekts- og formuesskatt		799 621	804 514	790 514	829 908
3 Eiendomsskatt		107 892	108 160	102 660	89 316
4 Andre skatteinntekter		45 936	42 500	42 500	42 541
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		54 278	54 640	34 739	49 049
6 Overføringer og tilskudd fra andre		293 308	274 365	206 394	296 225
7 Brukerbetalinger		76 491	74 713	77 025	76 028
8 Salgs- og leieinntekter		235 612	235 537	222 512	204 547
9 Sum driftsinntekter		2 537 598	2 516 122	2 361 166	2 446 975
Driftsutgifter					
10 Lønnsutgifter		1 250 411	1 267 045	1 267 497	1 197 831
11 Sosiale utgifter		200 705	201 465	185 012	200 008
12 Kjøp av varer og tjenester		536 453	515 088	447 677	495 175
13 Overføringer og tilskudd til andre		720 549	718 489	235 294	257 491
14 Avskrivninger	4	123 789	114 544	114 544	109 598
15 Sum driftsutgifter		2 831 907	2 816 631	2 250 024	2 260 104
16 Brutto driftsresultat		-294 309	-300 509	111 142	186 872
Finansinntekter		0	0	0	0
17 Renteinntekter		86 376	87 701	50 000	42 628
18 Utbytter		25 280	24 550	15 000	37 366
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	29
20 Renteutgifter		113 719	120 019	111 019	60 191
21 Avdrag på lån	10	110 500	110 500	110 500	98 765
22 Netto finansutgifter		-112 564	-118 268	-156 519	-78 933
23 Motpost avskrivninger	4	123 789	114 544	114 544	109 598
24 Netto driftsresultat		-283 083	-304 233	69 167	217 537
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
25 Overføring til investering		32 019	31 964	46 364	34 505
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	29 392	18 388	16 188	34 020
27 Bruk av bundne driftsfond	13, 14	-28 022	-27 212	-17 968	-23 500
28 Avsetninger til disposisjonsfond	13	165 328	165 328	34 083	172 512
29 Bruk av disposisjonsfond	13	-481 800	-492 701	-9 500	0
30 Dekning av tidligere års merforbruk	13	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-283 083	-304 233	69 167	217 537
32 Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Økonomisk oversikt konsern

<i>Økonomisk oversikt - drift konsern</i>		<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regnskap 2023</i>
Driftsinntekter			
1 Rammetilskudd		859 361	924 459
2 Inntekts- og formuesskatt		829 908	799 621
3 Eiendomsskatt		89 316	107 892
4 Andre skatteinntekter		42 541	45 936
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		49 049	54 278
6 Overføringer og tilskudd fra andre		315 199	312 109
7 Brukerbetalinger		78 981	79 431
8 Salgs- og leieinntekter		287 267	323 070
9 Sum driftsinntekter		2 551 622	2 646 796
Driftsutgifter			
10 Lønnsutgifter		1 245 990	1 299 257
11 Sosiale utgifter		208 078	209 423
12 Kjøp av varer og tjenester		602 303	665 870
13 Overføringer og tilskudd til andre		185 759	638 853
14 Avskrivninger	4	113 563	127 330
15 Sum driftsutgifter		2 355 693	2 940 732
16 Brutto driftsresultat		184 497	-297 259
Finansinntekter			
17 Renteinntekter		42 542	85 830
18 Utbytter		37 366	25 280
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		29	0
20 Renteutgifter		61 732	116 300
21 Avdrag på lån	10	101 215	112 950
22 Netto finansutgifter		-82 682	-116 528
23 Motpost avskrivninger	4	113 563	127 330
24 Netto driftsresultat		226 810	-283 134
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:			
25 Overføring til investering		34 505	32 019
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	34 020	29 392
27 Bruk av bundne driftsfond	13	-23 500	-28 022
28 Avsetninger til disposisjonsfond	13	178 412	166 320
29 Bruk av disposisjonsfond	13	0	-481 800
30 Dekning av tidligere års merforbruk	13	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		223 437	-282 091
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		3 373	-1 043

Bevilgningsoversikt drift Rana kommune

Etter § 5-4 i forskriften

Bevilgningsoversikt - drift (regnskap)	Note	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
1 Rammetilskudd		924 459	921 693	884 822	859 361
2 Inntekts- og formueskatt		799 621	804 514	790 514	829 908
3 Eiendomsskatt		107 892	108 160	102 660	89 316
4 Andre generelle driftsinntekter		100 214	97 140	77 239	91 590
5 Sum generelle driftsinntekter		1 932 186	1 931 507	1 855 235	1 870 175
6 Sum bevilgninger drift, netto		2 102 706	2 117 472	1 629 549	1 573 705
7 Avskrivninger	4	123 789	114 544	114 544	109 598
8 Sum netto driftsutgifter		2 226 495	2 232 016	1 744 093	1 683 304
9 Brutto driftsresultat		-294 309	-300 509	111 142	186 872
10 Renteinntekter		86 376	87 701	50 000	42 628
11 Utbytter		25 280	24 550	15 000	37 366
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	29
13 Renteutgifter		113 719	120 019	111 019	60 191
14 Avdrag på lån	10	110 500	110 500	110 500	98 765
15 Netto finansutgifter		-112 564	-118 268	-156 519	-78 933
16 Motpost avskrivninger	4	123 789	114 544	114 544	109 598
17 Netto driftsresultat		-283 083	-304 233	69 167	217 537
Disponering eller dekning av netto driftsresultat		0	0	0	0
18 Overføring til investering		32 019	31 964	46 364	34 505
19 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	29 392	18 388	16 188	34 020
20 Bruk av bundne driftsfond	13, 14	-28 022	-27 212	-17 968	-23 500
21 Avsetninger til disposisjonsfond	13	165 328	165 328	34 083	172 512
22 Bruk av disposisjonsfond	13	-481 800	-492 701	-9 500	0
23 Dekning av tidligere års merforbruk	13	0	0	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-283 083	-304 233	69 167	217 537
25 Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Nettobeløp bevilgninger til drift etter § 5-4 tilsvarende beløpet på post 6.

Sektor	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
10 Støttetjeneste	113 160	117 942	111 101	102 062
19 Rådmannen	6 790	13 154	11 700	5 591
20 Oppvekst og kultur	655 271	648 537	611 062	601 811
30 Helse og omsorg	712 866	708 344	666 560	677 257
35 NAV kommune	46 118	46 869	44 750	36 305
60 Tekniske tjenester	125 017	125 940	114 866	113 670
64 Selvkostområde Vann og Avløp	-51 354	-51 761	-51 761	-42 260
65 Selvkostområde Feiing	341	-173	-173	473
71 Kirkelig fellesråd	16 025	16 025	16 025	16 068
80 Fellesområde drift	104 887	119 413	171 037	110 994
93 Finans	373 586	373 182	-65 618	-48 265
Sum bevilgninger drift	2 102 706	2 117 472	1 629 549	1 573 705

Bevilgningsoversikt investeringer Rana kommune

Etter § 5-5 i forskriften

<i>Bevilgningsoversikt - investeringer</i>	<i>Note</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Regnskap 2022</i>
1 Investeringer i varige driftsmidler	4	257 195	260 848	305 125	232 137
2 Tilskudd til andres investeringer		29 357	29 350	479 350	3 800
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	6 051	5 765	5 765	5 599
4 Utlån av egne midler	6	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	10	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter		292 603	295 963	790 240	241 536
7 Kompensasjon for merverdiavgift		23 611	25 362	31 430	32 767
8 Tilskudd fra andre		18 245	24 300	2 800	16 401
9 Salg av varige driftsmidler		6 996	6 900	2 000	21 157
10 Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	9	6 040	6 040	6 040	6 040
13 Bruk av lån	9	208 647	208 647	233 071	136 881
14 Sum investeringsinntekter		263 539	271 249	275 341	213 247
15 Videreutlån		113 179	100 000	100 000	133 925
16 Bruk av lån til videreutlån		113 179	100 000	100 000	83 530
17 Avdrag på lån til videreutlån		19 285	20 000	24 000	18 869
18 Mottatte avdrag på videreutlån		65 161	59 928	36 928	105 143
19 Netto utgifter videreutlån		-45 877	-39 928	-12 928	-35 880
20 Overføring fra drift		-32 019	-31 964	-46 364	-34 505
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	66 157	67 478	38 478	74 545
22 Bruk av bundne investeringsfond	13	-19 285	-24 462	-26 525	-34 757
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	13	28 838	31 040	8 440	8 440
24 Bruk av ubundet investeringsfond	13	-26 878	-26 878	-476 000	-6 132
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		16 813	15 214	-501 971	7 591
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investeringer konsern

<i>Bevilgningsoversikt - investeringer</i>	<i>Note</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regnskap 2023</i>
1 Investeringer i varige driftsmidler	4	232 164	257 222
2 Tilskudd til andres investeringer		3 800	29 357
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	5 708	6 174
4 Utlån av egne midler	6	0	0
5 Avdrag på lån	10	1 050	245
6 Sum investeringsutgifter		242 722	292 998
7 Kompensasjon for merverdiavgift		32 767	23 611
8 Tilskudd fra andre		16 401	18 245
9 Salg av varige driftsmidler		23 750	6 996
10 Salg av finansielle anleggsmidler		0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	9	6 040	6 040
13 Bruk av lån	9	136 881	208 647
14 Sum investeringsinntekter		215 839	263 539
15 Videreutlån		133 925	113 179
16 Bruk av lån til videreutlån		83 530	113 179
17 Avdrag på lån til videreutlån		18 869	19 285
18 Mottatte avdrag på videreutlån		105 143	65 161
19 Netto utgifter videreutlån		-35 880	-45 877
20 Overføring fra drift		-34 505	-32 291
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	74 545	66 157
22 Bruk av bundne investeringsfond	13	-34 757	-19 285
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	13	9 478	28 838
24 Bruk av ubundet investeringsfond	13	-6 132	-26 878
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		472	120
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		9 101	16 660
27 Fremført til inndecking i senere år (udekket beløp)		104	243

Økonomisk oversikt balanse Rana kommune

Etter § 5-8 i forskriften

Oversikt - balanse		Rana kommune		Konsern	
	Note	01.01.2023	01.01.2023	31.12.2023	31.12.2023
EIENDELER					
A. Anleggsmidler	4	7 481 658	7 656 993	7 829 483	7 992 683
I. Varige driftsmidler		3 222 020	3 313 869	3 345 684	3 414 587
1. Faste eiendommer og anlegg	4	3 167 313	3 219 867	3 293 588	3 344 692
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	54 707	94 002	52 096	69 895
II. Finansielle anleggsmidler		934 675	935 258	984 300	985 058
1. Aksjer og andeler	5	188 176	188 759	194 228	194 986
2. Obligasjoner		0	0	0	0
3. Utlån	6	746 499	746 499	790 072	790 072
III. Immaterielle eiendeler		0	0	0	0
IV. Pensjonsmidler	11	3 324 963	3 407 867	3 499 500	3 593 038
B. Omløpsmidler		1 940 509	1 975 849	1 668 188	1 725 490
I. Bankinnskudd og kontanter		1 517 780	1 533 085	1 208 750	1 252 379
II. Finansielle omløpsmidler		0	11 469	0	29 460
1. Aksjer og andeler		0	0	0	0
2. Obligasjoner		0	0	0	0
3. Sertifikater		0	0	0	0
4. Derivater		0	0	0	0
III. Kortsiktige fordringer	18	422 729	442 764	459 438	473 111
1. Kundefordringer	18	110 746	128 728	18 316	23 922
2. Andre kortsiktige fordringer	18	133 516	134 617	191 631	197 854
3. Premieavvik	11	178 467	179 419	249 491	251 334
Sum eiendeler		9 422 167	9 632 842	9 497 671	9 718 173
EGENKAPITAL OG GJELD					
C. Egenkapital		2 826 298	2 865 813	2 562 637	2 609 525
I. Egenkapital drift		1 012 817	1 030 486	697 714	715 332
1. Disposisjonsfond	13	885 548	906 361	569 075	590 880
2. Bundne driftsfond	13, 14	127 270	127 270	128 639	128 639
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	-3 144	0	-4 187
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0
II. Egenkapital investering		525 399	521 083	574 231	584 895
1. Ubundet investeringsfond	13	228 306	228 567	230 266	240 912
2. Bundne investeringsfond	13	297 093	297 353	343 965	344 225
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	-4 837	0	-243
III. Annen egenkapital		1 288 082	1 314 244	1 290 692	1 309 299
1. Kapitalkonto	2	1 295 206	1 322 244	1 297 816	1 317 297
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	-874	0	-874
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		-7 124	-7 124	-7 124	-7 124
D. Langsiktig gjeld	9	6 289 559	6 437 303	6 612 949	6 756 114
I. Lån		3 161 456	3 227 194	3 331 672	3 384 460
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	9	2 624 156	2 689 894	2 994 372	3 047 160
2. Obligasjonslån	9	537 300	537 300	337 300	337 300
3. Sertifikatlån		0	0	0	0
II. Pensjonsforpliktelse	11	3 128 103	3 210 109	3 281 277	3 371 655

Oversikt - balanse	Note	Rana kommune	Konsern	Rana kommune	Konsern
		01.01.2023	01.01.2023	31.12.2023	31.12.2023
E. Kortsiktig gjeld		306 309	329 725	322 085	352 534
I. Kortsiktig gjeld		306 309	324 872	322 085	347 781
1. Leverandørgjeld		73 103	73 939	86 705	87 840
2. Likviditetslån		0	0	0	0
3. Derivater		0	0	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		233 206	251 819	235 380	264 693
5. Premieavvik		0	3 967	0	0
Sum egenkapital og gjeld		9 422 167	9 632 842	9 497 671	9 718 173
F. Memoriakonti		0	0	0	0
I. Ubrukte lånemidler		104 584	104 584	82 758	82 758
II. Andre memoriakonti		-26 087	-26 087	-24 377	-24 377
III. Motkonto for memoriakontiene		-78 497	-78 497	-58 380	-58 380

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Se § 5-9 i forskriften

Drift	Regnskap 2023	Regulert budsjett
1. Netto driftsresultat	283 083	304 233
2. Avsetninger til bundne driftsfond	29 392	18 388
3. Bruk av bundne driftsfond	-28 022	-27 212
4. Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	32 019	31 964
5. Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	165 328	165 328
6. Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-492 701	-492 701
7. Budsjettetert dekning av tidligere års merforbruk	0	0
8. Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-10 901	0
12. Strykning av bruk av disposisjonsfond	10 901	0
13. Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0	0
18. Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	0	0

Investering	Regnskap 2023	Regulert budsjett
1. Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	305 014	293 433
2. Avsetninger til bundne investeringsfond	66 157	67 478
3. Bruk av bundne investeringsfond	-19 285	-24 462
4. Budsjettetert bruk av lån	-321 826	-308 647
5. Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-32 019	-31 964
6. Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	31 040	31 040
7. Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-26 878	-26 878
8. Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0
9. Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	2 202	0
10. Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	-2 202	
14. Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0	-
16. Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp).	0	-

Avdelingsregnskap

Kommunestyret vedtar bevilgninger på avdelingsnivå – regnskapet vises derfor også på avdelingsnivå i denne oversikten.

	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Sektor: 10 Støttetjeneste				
100 Brukerbetalinger	0	0	-27	0
110 Salgs- og leieinntekter	-1 251	-626	-950	-641
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-350	-475	-449	0
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-21 314	-18 833	-10 468	-18 272
200 Lønnsutgifter	58 591	64 674	56 900	54 936
205 Sosiale utgifter	15 548	17 142	16 435	14 745
210 Kjøp av varer og tjenester	37 512	33 208	40 852	31 234
220 Overføringer og tilskudd til andre	24 074	22 377	8 359	20 060
250 Renteinntekter	-1 246	-701	-1 000	-1 029
270 Renteutgifter	1	0	0	8
340 Bruk av bundne fond	-176	-300	-656	0
370 Avsetning til bundne driftsfond	146	0	0	129
Sum sektor: 10 Støttetjeneste	111 535	116 466	108 996	101 170
Sektor: 19 Rådmannen				
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-402	-558	-549	-337
200 Lønnsutgifter	3 789	4 609	4 232	3 299
205 Sosiale utgifter	818	1 020	945	659
210 Kjøp av varer og tjenester	2 196	7 418	6 423	1 652
220 Overføringer og tilskudd til andre	389	665	649	317
270 Renteutgifter	0	0	0	0
330 Bruk av disposisjonsfond	0	-875	0	0
Sum sektor: 19 Rådmannen	6 790	12 279	11 700	5 591
Sektor: 20 Oppvekst og kultur				
100 Brukerbetalinger	-21 623	-22 023	-25 917	-24 046
110 Salgs- og leieinntekter	-14 569	-15 285	-16 264	-12 702
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-2 116	-2 226	-4 575	-4 644
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-70 238	-67 837	-54 641	-80 248
200 Lønnsutgifter	451 847	451 506	426 485	432 424
205 Sosiale utgifter	80 546	80 641	72 957	72 231
210 Kjøp av varer og tjenester	206 424	199 446	182 384	193 017
220 Overføringer og tilskudd til andre	22 885	22 089	26 058	21 136
250 Renteinntekter	-47	0	0	-25
270 Renteutgifter	6	0	0	8
340 Bruk av bundne fond	-6 575	-3 330	-730	-5 686
370 Avsetning til bundne driftsfond	5 009	2 200	0	8 188
Sum sektor: 20 Oppvekst og kultur	651 548	645 181	605 757	599 653

	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Sektor: 30 Helse og omsorg				
100 Brukerbetalinger	-54 867	-52 683	-51 074	-51 982
110 Salgs- og leieinntekter	-9 927	-9 186	-7 453	-9 564
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	0	0	-15	-288
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-169 158	-160 369	-122 563	-150 811
200 Lønnsutgifter	633 762	633 795	612 455	609 194
205 Sosiale utgifter	129 760	129 905	122 281	116 130
210 Kjøp av varer og tjenester	168 533	152 934	104 239	150 737
220 Overføringer og tilskudd til andre	14 764	13 948	8 675	13 552
250 Renteinntekter	-76	0	0	-40
270 Renteutgifter	2	0	0	12
340 Bruk av bundne fond	-2 343	0	0	-2 227
370 Avsetning til bundne driftsfond	2 928	0	0	1 199
Sum sektor: 30 Helse og omsorg	713 377	708 344	666 545	675 913
Sektor: 35 NAV kommune				
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-2 576	-2 306	-504	-3 968
200 Lønnsutgifter	13 559	14 905	13 624	12 189
205 Sosiale utgifter	2 607	2 413	2 207	2 333
210 Kjøp av varer og tjenester	3 485	3 969	4 445	3 092
220 Overføringer og tilskudd til andre	29 042	27 888	24 978	22 659
270 Renteutgifter	0	0	0	0
340 Bruk av bundne fond	-298	0	0	0
370 Avsetning til bundne driftsfond	0	0	0	670
Sum sektor: 35 NAV kommune	45 820	46 869	44 750	36 975
Sektor: 60 Tekniske tjenester				
100 Brukerbetalinger	-1	-7	-7	0
110 Salgs- og leieinntekter	-35 677	-35 004	-37 409	-35 184
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-320	-234	-225	-252
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-23 285	-21 825	-15 032	-28 403
200 Lønnsutgifter	73 143	74 360	71 357	69 994
205 Sosiale utgifter	14 906	15 043	14 886	13 887
210 Kjøp av varer og tjenester	72 147	69 341	61 862	65 103
220 Overføringer og tilskudd til andre	23 784	24 032	19 209	28 274
270 Renteutgifter	2	0	0	22
340 Bruk av bundne fond	-1 569	0	0	-2 093
370 Avsetning til bundne driftsfond	656	128	128	41
390 Overføring til investeringsregnskapet	0	822	822	822
Sum sektor: 60 Tekniske tjenester	123 786	126 656	115 591	112 211
Sektor: 64 Selvkostområde Vann og Avløp				
110 Salgs- og leieinntekter	-100 510	-100 300	-100 300	-81 699
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-456	-290	-290	-870
200 Lønnsutgifter	14 553	14 970	14 970	14 143
205 Sosiale utgifter	2 593	3 100	3 100	2 623
210 Kjøp av varer og tjenester	31 947	30 619	30 619	23 415
220 Overføringer og tilskudd til andre	518	140	140	128
230 Avskrivninger	22 797	23 218	23 218	21 557
270 Renteutgifter	29 382	29 025	29 025	19 769
340 Bruk av bundne fond	-1 523	-566	-566	0
370 Avsetning til bundne driftsfond	1 914	84	84	1 084
Sum sektor: 64 Selvkostområde Vann og Avløp	1 216	0	0	150

	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Sektor: 65 Selvkostområde Feiing				
110 Salgs- og leieinntekter	-4 467	-4 784	-4 784	-4 005
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-31	0	0	-1
200 Lønnsutgifter	3 232	3 137	3 137	3 169
205 Sosiale utgifter	664	750	750	661
210 Kjøp av varer og tjenester	911	724	724	649
220 Overføringer og tilskudd til andre	32	0	0	0
230 Avskrivninger	91	91	91	123
270 Renteutgifter	62	56	56	42
340 Bruk av bundne fond	0	0	0	-512
370 Avsetning til bundne driftsfond	0	26	26	0
Sum sektor: 65 Selvkostområde Feiing	494	0	0	125
Sektor: 71 Kirkelig fellesråd				
110 Salgs- og leieinntekter	-618	0	0	-558
220 Overføringer og tilskudd til andre	16 643	16 025	16 025	16 626
Sum sektor: 71 Kirkelig fellesråd	16 025	16 025	16 025	16 068
Sektor: 80 Fellesområde drift				
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-3 002	0	0	-5 832
200 Lønnsutgifter	0	7 262	66 510	370
205 Sosiale utgifter	0	0	0	48
210 Kjøp av varer og tjenester	2 986	7 134	9 634	14 295
220 Overføringer og tilskudd til andre	104 903	105 017	94 893	102 112
260 Utbytter	-14	0	0	0
270 Renteutgifter	0	0	0	0
340 Bruk av bundne fond	-3 500	-6 250	-6 250	-3 630
Sum sektor: 80 Fellesområde drift	101 372	113 163	164 787	107 364
Sektor: 93 Finans				
110 Salgs- og leieinntekter	-68 594	-70 352	-55 352	-60 194
130 Rammetilskudd	-924 459	-921 693	-884 822	-859 361
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-51 492	-51 705	-29 475	-43 865
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-2 846	-2 347	-2 347	-7 484
160 Inntekts- og formuesskatt	-799 621	-804 514	-790 514	-829 908
170 Eiendomsskatt	-107 892	-108 160	-102 660	-89 316
180 Andre skatteinntekter	-45 936	-42 500	-42 500	-42 541
200 Lønnsutgifter	-2 065	-2 173	-2 173	-1 885
205 Sosiale utgifter	-46 736	-48 549	-48 549	-23 309
210 Kjøp av varer og tjenester	10 312	10 295	6 495	11 981
220 Overføringer og tilskudd til andre	483 514	486 308	36 308	32 626
230 Avskrivninger	100 901	91 235	91 235	87 918
250 Renteinntekter	-85 007	-87 000	-49 000	-41 565
260 Utbytter	-25 265	-24 550	-15 000	-37 366
270 Renteutgifter	84 266	90 938	81 938	40 331
280 Avdrag	110 500	110 500	110 500	98 765
300 Mot post avskrivninger	-123 789	-114 544	-114 544	-109 598
330 Bruk av disposisjonsfond	-481 800	-491 826	-9 500	0
340 Bruk av bundne fond	-12 040	-16 766	-9 766	-9 351
360 Avsetning til disposisjonsfond	165 328	165 328	34 083	172 512
370 Avsetning til bundne driftsfond	18 739	15 950	15 950	22 709
390 Overføring til investeringsregnskapet	32 019	31 142	45 542	33 683
Sum sektor: 93 Finans	-1 771 964	-1 784 983	-1 734 151	-1 655 219

Detaljert investeringsregnskap 2023

Prosjekt	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Skolelokaler				
31720079 Gruben barneskole - nybygg	226	226	0	2 968
31720080 Båsmo barneskole - nybygg	2 362	1 800	0	32 202
31920082 Selfors barneskole - ny gymsal	32 732	32 050	42 250	43 580
32120085 Ny gymsal Båsmo barneskole	44 575	43 800	42 250	26 412
32220002 Riving Båsmo barneskole inkl. gymanlegg	0	0	0	3 500
32320002 Solskjerming Rana U Moheia	2 454	2 000	0	0
Sum skolelokaler	82 350	79 876	84 500	108 662
Parker og turveier				
31860043 Grønt-park Nordlandstorget	0	0	0	155
32060060 Havmannaksen-jernbaneparken	7 584	7 600	0	9 490
32260005 Turvei Yttrabekken - Leirhølabekken	0	0	0	688
Sum parker og turveier	7 584	7 600	0	10 333
Kommunale eiendommer og teknisk infrastruktur				
32060001 Nytt luftaggregat Moheia bad	0	0	0	337
32360002 Renovering Moheia bad	12 660	19 000	50 000	0
32360004 Tidtaker-bu Sagbakken friidrettsstadion	160	0	0	0
32360006 Lys fotballanlegg sagbakken	423	700	0	0
32260103 Lys fotballanlegg - Sagbakken stadion	0	0	0	1 278
32360010 Sykkelparkering	216	0	0	0
32160089 Boligfelt Brennaasen	1 074	800	0	1 005
32160100 Kjøp av Heggveien 7	0	0	0	0
31960016 Kjøp av Torggata 2 (Trygdegården)	0	0	0	3
32010001 Oppgradering/utbygging internt nettverk	2 100	2 025	0	6 152
32130083 Kriesesenter Tjærahågen	0	0	0	251
32130086 Oppgradering Ytteren bosenter	0	0	0	101
32250001 Kjøp av leilighet i Fairbanksveien 14	0	0	0	2 307
32280001 Utskifting vindu kommunestyresal	0	0	0	1 095
32330001 Kjøp av Heggveien 7 - 206	892	892	0	0
32330002 Oppgradering Fairbanksveien 14	0	0	625	0
32330003 Oppgradering Engvollen 7D	0	0	625	0
32330004 Modulbygg bostedsløse	2 074	2 100	0	0
32330005 Kjøp av andel Mjøløn omsorgsboliger Heggveien 7U02	796	1 045	0	0
32320001 Foyerboliger	442	1 500	4 000	0
32320003 Innredn. Fritidsklubb/gymsal Gruben	1 860	1 860	0	0
Sum kommunale eiendommer og teknisk infrastruktur	22 697	29 922	55 250	12 530
Øvrige investeringstiltak				
31198091 Investeringstilskudd Rana kirkelige fellesråd	29 350	29 350	29 350	3 800
32260106 Brannbil midlertidig erstatning VF64879	0	0	0	450
32360009 Ny brannbil - Scania 2023/2024-modell	394	0	0	0
32360003 Ny bil feietjenesten 2023	0	0	625	0
32460001 Traktor John Deere 4066 - park/idrett	163	0	0	0
31260033 Bevilgning trafiksikkerhetstiltak	0	0	3 750	0
30460015 Tomtesalg	263	0	0	20
30460016 Kjøp av tomtgrunn	122	1 000	1 000	0
31160031 Ny flyplass	0	0	450 000	2 289
41598007 Egenkapitalinnskudd pensjonsordning	6 051	5 765	5 765	5 599
41598008 Ramme mindre investeringer lånefinansiert	0	0	5 000	0
41798011 Ramme mindre investeringer < 1 mill. kr	0	500	5 000	0
Sum øvrige investeringstiltak	36 343	36 615	500 490	12 158

Prosjekt	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Kommunale veier				
31660037 Toranesgata	424	450	0	267
31760040 Kommunale veier	0	5 550	4 000	0
31760042 GS-veg Brennåsen del 2 med va	125	0	0	1 270
31960053 Miljøgate Lars Meyers gate	0	0	0	37
32160076 Bru Andfjellet	4 367	4 500	0	27 612
32160077 Dunderforsen bru - Stupforsmoen	0	0	0	4 774
32260001 Rør gjennom Harestien/Svingen	548	700	0	752
32260002 Bekkeinntak Mølhusdalen	0	0	0	1 562
32260003 Kantslått - klippehode	0	0	0	206
32260008 Utstyr veihøvel	0	0	0	125
32260099 John Deere 6250R	0	0	0	1 744
32260100 Asfaltbalje	0	0	0	391
32260102 Plogfeste YF14628	0	0	0	270
32260104 Klappvinge hjullaster	0	0	0	358
32260105 Klappvinge hjullaster	0	0	0	235
32260107 Ny bruktbil samferdsel VW Transporter YA65839	0	0	0	150
32360001 SNOWEK oppsamlende feiemaskin	363	0	0	0
32360007 Volvo EWR170E hjulgraver 2021 modell	3 500	0	0	0
32360008 Lastebil Volvo FL280 2023-modell	1 692	0	0	0
Sum kommunale veier	11 019	11 200	4 000	39 753
Vann og avløpsanlegg				
30464023 Hovedplan vannforsyning	884	2 200	50 000	590
30464024 Utbedring avløp	967	0	96 000	716
31264032 Vannledning Langneset -Åga	0	0	0	6
31564036 Rehab VA Lilleåsen øst	0	0	0	9
31564095 Rehab VA Slettbakken	0	0	0	5
31864048 Avløpsløsning Rana	14 169	21 000	0	5 813
31964049 Rehab VA Møllerveien del 1 og 3	80	0	0	1
31964051 Rehab VA Sankthansveien	0	0	0	1 016
31964052 Høydebasseng Skillevollen	29	0	0	1 439
31964056 Rehab VVA Skellefteåvn, Lilleåsen Øst og Vasaveien	0	0	0	1 116
31964057 Rehab VVA Svalbardgata øst og vest	5 072	5 000	0	6 738
31964058 Rehab VVA Svenskeveien øst og Storgata øst	16 285	14 000	0	12 483
31964059 UV-bygg Hammeren - Reservevannforsyning Mo vannverk	167	0	0	2 150
32064062 Rehab VA AP10 til Sportsalleen, Engveien del 1 og Krokveier	41 959	30 000	0	10 737
32064063 Rehab VA Engveien del 2, Soleiebakken og Ormeggata	655	0	0	0
32064064 Rehab VA Skogveien	0	0	0	16
32064070 Rehab VA Petter Dass gt	219	0	0	3 377
32164074 Rehab VA Lemoen-Kvernkroken	0	0	0	1 681
32164075 Rehab VA Hasselbomsvei	16	0	0	3 325
32164090 Skisseprosjekt Ranosen	0	0	0	179
32264002 Omlegging VA Bane NOR	4 331	4 300	0	4 000
32264003 Rehab. VA Per Persaveien	7 407	8 000	0	50
32264004 Rehab. VA Skipper Nilsens gate	11 429	11 600	0	46
32264005 Rehab. VA Øvrebakken	4 861	5 000	0	25
32264006 Rehab. VA Kaialundveien	584	350	0	0
32264008 Rehab. VA Grannesveien øst og AP1	1 141	620	0	0
32264009 Svartflågeveien/Krøtabakken øst	444	280	0	0
32264097 Rehab VA Mofjellveien	0	0	0	2 440
32264098 Rehab VA Skogbrynet 73-77	0	0	0	144
32364001 MjøRA 2 Moskjæran pumpestasjon	487	600	0	0
32364002 MjøRA 2 Sjøledninger	21 047	24 000	0	0
32364003 Vannledning Båsmo	56	100	0	0
32364004 Undervannsledninger AP1 og AP2	0	3 700	0	0
32364007 Mulighetsstudie Møllerveien/Fairbanksveien - videreføre sepe	116	0	0	0
32364008 TN7216 - ATV Outlander Max 650 XU	206	0	0	0
Sum vann og avløpsanlegg	132 612	130 750	146 000	58 101
Sum investeringsutgifter	292 603	295 963	790 240	241 536

Noter

Note 1	Endring i arbeidskapital	92
Note 2	Kapitalkonto	93
Note 3	Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp	94
Note 4	Varige driftsmidler	94
Note 5	Aksjer og andeler	95
Note 6	Utlån	96
Note 7	Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	97
Note 8	Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser	97
Note 9	Lån	98
Note 10	Avdrag på lån	100
Note 11	Pensjon	101
Note 12	Garantier gitt av kommune	103
Note 13	Bruk og avsetning fond	104
Note 14	Selvkost	105
Note 15	Salg av aksjer	107
Note 16	Ytelse til ledende personer	107
Note 17	Godtgjørelse til revisor	108
Note 18	Fordringer	108
Note 19	Usikre forpliktelser	108
Note 20	Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner	109

Regnskapsprinsipper

Regnskapet til Rana kommune utarbeides i tråd med regnskapsprinsipper som fremkommer av kommuneloven § 14, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner (regnskapsforskriften), Rana kommunes økonomireglement, kommunale regnskapsstandarder, samt god kommunal regnskapsskikk.

Som det fremkommer av kommuneloven § 14-6, fremgår all tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet av drifts- eller investeringsregnskapet. Det skal ikke forekomme regnskapsføring av tilgang og bruk av midler som bare føres i balanseregnskapet.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er regnskapsført brutto, det vil si at det ikke er gjort fradrag for tilhørende inntekter til utgiftene – og omvendt. (brutto prinsippet). Videre er de tatt med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke. (anordningsprinsippet) For utgifter og inntekter som enkeltvis ikke kan fastsettes eksakt for tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp. (beste estimat) Justering i henhold til eksakt beløp foretas påfølgende år.

For lån er det den delen av lånet som faktisk er brukt, som føres i investeringsregnskapet, jf. Regnskapsforskriften § 2-6. Ubrukte lånemidler er registrert som memoriapost.

Klassifiserings og vurderingsregler for anleggsmidler, omløpsmidler og gjeld

I tråd med forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner § 3-1, er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen klassifisert som anleggsmidler i balanseregnskapet. Eiendeler som ikke oppfyller kravet til varig eie eller bruk, klassifiseres som omløpsmidler. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost og omløpsmidler til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi (laveste verdis prinsipp). Laveste verdis prinsipp fravikes i tilfeller hvor det er i tråd med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring.

Anleggsmidler med begrenset levetid, avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningsperioden er i tråd med forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner § 3-4. Avskrivning starter senest året etter at anleggsmidlet er anskaffet eller tatt i bruk. Ved verdifall som ikke er forbigående, nedskrives anleggsmiddelet til virkelig verdi.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler vurderes til virkelig verdi.

Lån som er tatt opp etter kommuneloven § 14-15 første eller andre ledd, § 14-16, § 14-17 første ledd, klassifiseres i balanseregnskapet som langsiktig gjeld. Annen gjeld er kortsiktig. Langsiktig gjeld vurderes til opptakskost, og oppskrives ved varig økning i forpliktelsen i henhold til § 3-2 i forskriften. Kortsiktig gjeld vurderes til høyeste av opptakskost og virkelig verdi. Dette fravikes i tilfeller hvor det er i tråd med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring. Hvor kortsiktig gjeld vurderes likt som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, vurderes det til virkelig verdi.

Tap på fordringer

Kundefordringer blir vurdert til pålydende verdi med fradrag for mulige tap. Det foretas årlig en gjennomgang av kundemassen og konstaterte tap skal utgiftsføres. I tillegg foretas en konkret gjennomgang av kundemassen for å kunne foreta en avsetning på kunder hvor risikoen for tap foreligger.

Merverdiavgift

For de relevante tjenesteområder benyttes regler i tråd med merverdiavgiftsloven (for eksempel vann og avløp, feiertjeneste, parkering, kantinedrift og kino). For øvrige tjenesteområder kreves merverdiavgiftskompensasjon.

Selvkostberegninger

Selvkost er fastsatt i tråd med kommuneloven § 15-1 og Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

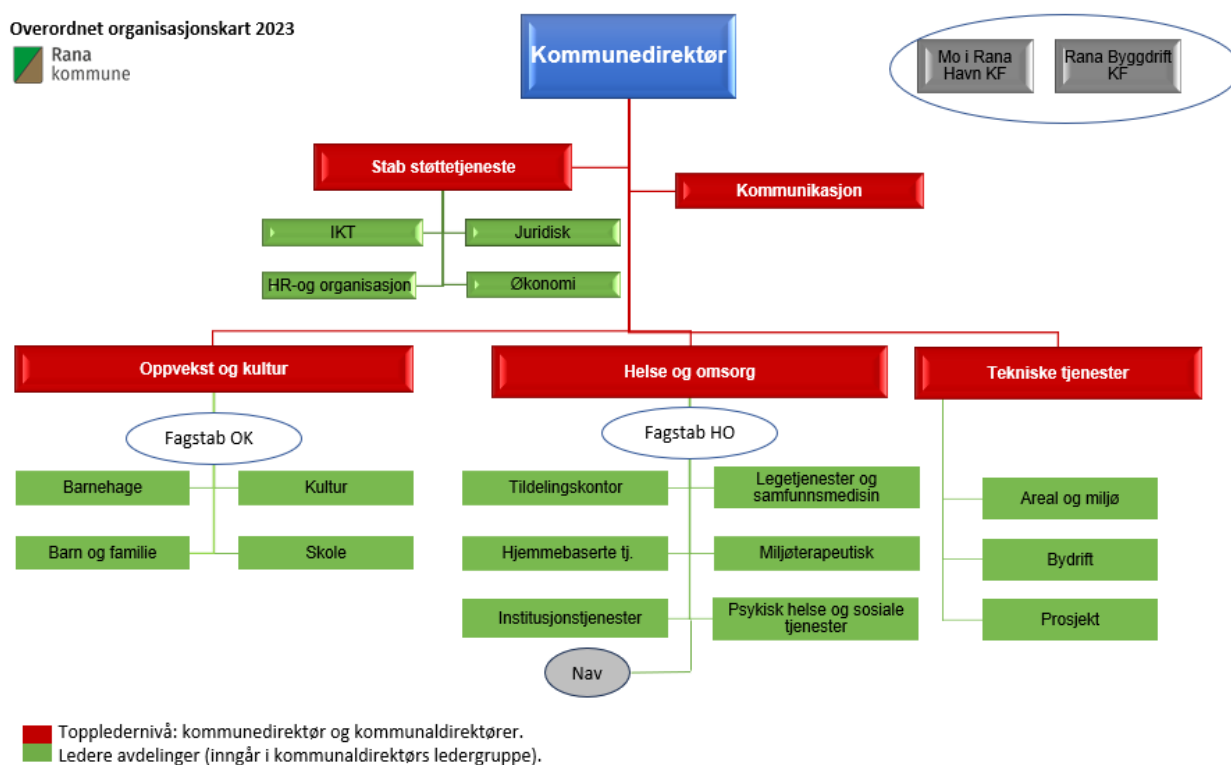
Pensjoner

Pensjoner føres i tråd med regnskapsforskriften § 3-5 om regnskapsføring av pensjon.

Organiseringen av kommunens virksomhet

Av figuren nedenfor fremgår det hvordan kommunens virksomhet er organisert.

Overordnet organisjonskart 2023

Kommunen har eierskap og interesser i aksjeselskap, interkommunale selskap, kommunale foretak, og ulike former for interkommunalt samarbeid etter gammel og ny kommunelov, samt andre samarbeid etter avtale.

Det vises i denne sammenhengen til «Eierskapsmelding Rana kommune 2022», del 1 og 2, publisert på kommunens tjenesteportal. Her listes de ulike eierskap, interesser og samarbeid opp. Se også oppstilling nedenfor.

Aksjer og andeler fremgår av note 5

Interkommunale selskap:

Helgeland Avfallsforedling IKS

Kommunale foretak

Rana Byggdrift KF og Mo i Rana Havn KF

Interkommunale samarbeid og andre virksomheter

Arkiv i Nordland/KOAN	MidtSkandia
Biblioteksentralen SA	Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Digitale Helgeland	Norges nasjonalpark kommuner (NPKL)
Fosterhjem Helgeland	Opplæringskontoret Nord-Helgeland
Helseparken i Rana	Polarsirkelen Friluftsråd
Indre Helgeland Kontrollutvalgssekreteriat	PPT Rana
Indre Helgeland Regionråd	Ranavassdraget Fiskeforvaltning SA
Krisesenteret	Samordna innkjøp i Nordland
Kommunenenes Sentralforbund KS	Stiftelsen Helgeland Museum
Landssammenslutning av Vass- dragskommuner (LVK)	Sparebankstiftelsen Helgeland
Legevakt	Termik Rana
	Utmarkskommunenenes sammenslutning (USS)

Note 1 Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen til kommunen viser hvor likvid kommunen er. Videre uttrykker endringen i arbeidskapital utviklingen i kommunen sin betalingsevne. Utgangspunktet er balanseregnskapet og endringen av arbeidskapitalen som består av omløpsmidler minus kortsiktig gjeld i regnskapsperioden, korrigert for ubrukte lånemidler i tilsvarende periode. Tilsvarende finner man endringen av arbeidskapitalen ved å se på anskaffelses og anvendelse av midler i drift- og investeringsregnskap.

Balanseregnskapet	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Omløpsmidler	1 668 188	1 940 509	-272 321
Kortsiktig gjeld	-322 085	-306 309	-15 776
Arbeidskapital	1 346 103	1 634 200	-288 097
Driftsregnskapet			Sum
Sum driftsinntekter			-2 537 598
Sum driftsutgifter			2 708 117
Netto finansutgifter			112 564
Netto driftsresultat			283 083
Investeringsregnskapet			
Sum investeringsutgifter			292 603
Sum investeringsinntekter			-263 539
Netto utgifter videreutlån			-45 877
Netto utgifter i investeringsregnskapet			-16 813
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)			-21 826
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital			0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			288 097

Endring i arbeidskapital konsern

Balanseregnskapet	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Omløpsmidler	1 725 500	1 976 963	-251 463
Kortsiktig gjeld	-352 544	-330 839	-21 704
Arbeidskapital	1 372 956	1 646 123	-273 167
Driftsregnskapet			Sum
Sum driftsinntekter			-2 749 903
Sum driftsutgifter			2 916 510
Netto finansutgifter			116 527
Netto driftsresultat			283 134
Investeringsregnskapet			
Sum investeringsutgifter			303 549
Sum investeringsinntekter			-289 465
Netto utgifter videreutlån			-45 877
Netto utgifter i investeringsregnskapet			-31 793
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)			-21 826
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital			0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			273 167

Note 2 Kapitalkonto

Kapitalkontoen beskriver hvor mye kommunen har brukt av sin egenkapital til å finansiere anleggsmidler. Dette fremkommer som differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld justert for ubrukte lånemidler.

Balansen	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Anleggsmidler	7 829 483	7 481 658	347 825
Langsiktig gjeld	-6 612 949	-6 289 559	-323 389
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	82 758	104 584	-21 826
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			
Sum (A)	1 299 292	1 296 683	2 609
Bokført kapitalkonto (B)	1 297 816	1 295 206	2 609
Differanse mellom A og B	1 477	1 477	-0

Saldo kapitalkonto 1.1.2023	1 295 206
Økning av kapitalkonto (kreditposter):	
Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	251 188
Reversert nedskrivning eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	-
Kjøp av aksjer/andeler	-
Reversert nedskrivning aksjer/andeler	-
Utlån	133 499
Avdrag på eksterne lån	110 234
Endring pensjonsmidler KLP	194 453
Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	6 051
Intrum avskrivning , feil ført	2 346
Oppskrivning Sosiale lån	80
Reduksjon av kapitalkonto (debitposter):	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	3 735
Avskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	123 789
Nedskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	-
Salg aksjer/andeler	-
Nedskrivning aksjer/andeler	-
Avdrag på utlån	72 753
Avskrivning på utlån	48
Bruk av lånemidler	321 826
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	153 174
Endring pensjonsmidler SPK	19 916
Saldo kapitalkonto 31.12.2023	1 297 816

Mo i Rana, dato: 21/3-2024

Robert Pettersen
Kommunedirektør

Torstein Karlsen
Fungerende økonomisjef

Note 3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Konsern 2023
Beholdning pr 1.1	7 124	7 124	7 999
Brukt i løpet året			
Avsatt			
Endring			
Beholdning pr 31.12	7 124	7 124	7 999

I 2008 ble det foretatt flere endringer på bakgrunnen av brev fra KRD av 15.7.2007 og 20.12.2007 om endret regnskapsførsel av likviditetsreserven som skulle sees i sammenheng med GKRS nr. 5 *Endringer i regnskapsprinsipper*. Kommunen overførte endringer i regnskapsprinsipper tidligere år samt mottatt topp-finansiering ressurskrevende brukere 2008 til ny konto 2581001 Endring regnskapsprinsipper drift i 2008.

Note 4 Varige driftsmidler

Note anleggsmidler 2023	Gruppe 1 Edb-utstyr Kontormaskiner	Gruppe 2 Person-vare og Lastebiler	Gruppe 3 Parkerings plasser	Gruppe 4 Boliger, skoler barneh, idrettsanl	Gruppe 5 Forretningsbygg Lagerbygg	Gruppe 6 Tomter	TOTALT
Avskrivnings prosent	20,0 %	10,0 %	5,0 %	2,5 %	2,0 %	0,0 %	
Akkumulert anskaffelseskost pr. 1.1.2023	48 850	80 791	3 420	3 271 761	938 508	82 348	4 425 678
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	0	-1 305	-95	-78 526	-48 795	0	-128 721
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 1.1.2023	-32 809	-40 820	-3 325	-785 855	-212 129	0	-1 074 938
Bokført verdi 1.1.2023	16 041	38 666	0	2 407 380	677 585	82 348	3 222 020
Tilgang i året	2 100	6 317	0	242 649	0	122	251 188
Avgang i året	0	0	0	0	0	-3 735	-3 735
Delsalg i året	0	0	0	0	0	0	0
Årets ordinære avskrivninger	-4 992	-6 036	0	-89 684	-23 078	0	-123 789
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.2023	13 149	38 947	0	2 560 345	654 507	78 735	3 345 684

GRUPPE 1 = Edb-utstyr og kontormaskiner - 5 år
 GRUPPE 2 = Kjøretøy, maskiner, verktøy, inventar - 10 år
 GRUPPE 3 = Parkeringsplasser og trafikklys - 20 år
 GRUPPE 4 = Boliger, skoler, barnehg. idr.hus, tekn. anl., veier - 40 år
 GRUPPE 5 = Forretningsbygg, Lagerbygg, Kirker og Brannstasjoner - 50 år
 GRUPPE 6 = Fast eiendom og anlegg

Varige driftsmidler konsern

Note anleggsmidler 2023, konsern Rana kommune og Mo i Rana Havn KF	Gruppe 1 Edb-utstyr Kontormaskiner	Gruppe 2 Person-vare og Lastebiler	Gruppe 3 Parkerings plasser	Gruppe 4 Boliger, skoler barneh, idrettsanl	Gruppe 5 Forretningsbygg Lagerbygg	Gruppe 6 Tomter og ikke avskr.b.	Gruppe 7 Båter	TOTALT
Avskrivnings prosent	20,0 %	10,0 %	5,0 %	2,5 %	2,0 %	0,0 %	2,0 %	
Akkumulert anskaffelseskost pr. 1.1.2023	48 850	135 583	3 420	3 271 761	1 023 402	89 303	26 089	4 598 409
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	0	-1 305	-95	-78 526	-48 795	0	0	-128 721
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 1.1.2023	-32 809	-77 294	-3 325	-785 855	-250 204	0	-1 960	-1 151 447
Bokført verdi 1.1.2023	16 041	56 985	0	2 407 380	724 404	89 303	24 130	3 318 241
Tilgang i året	2 100	6 587	0	242 649	0	175	0	251 511
Avgang i året	0	0	0	0	0	-3 735	-19 677	-23 411
Delsalg i året	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets ordinære avskrivninger	-4 992	-8 145	0	-89 684	-24 509	0	0	-127 330
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.2023	13 149	55 426	0	2 560 345	699 895	85 744	4 453	3 419 012

GRUPPE 1 = Edb-utstyr og kontormaskiner - 5 år
 GRUPPE 2 = Kjøretøy, maskiner, verktøy, inventar - 10 år
 GRUPPE 3 = Parkeringsplasser og trafikklys - 20 år
 GRUPPE 4 = Boliger, skoler, barnehg. idr.hus, tekn. anl., veier - 40 år
 GRUPPE 5 = Forretningsbygg, Lagerbygg, Kirker og Brannstasjoner - 50 år
 GRUPPE 6 = Fast eiendom og anlegg
 GRUPPE 7 = Båter

Note 5 Aksjer og andeler

Finansielle anleggsmidler

<i>Selskapsnavn</i>	<i>Bokført verdi per 1.1.2023</i>	<i>Bokført verdi per 31.12.2023</i>	<i>Endring i året</i>	<i>Markeds- verdi</i>	<i>Eierandel i %</i>
Kinoalliansen AS	5	5	0	-	3,70 %
Moment Rana AS	93	93	0	-	91,67 %
Årjelhsaemien teatere AS	17	17	0	-	15,00 %
Driv karriere AS	1 347	1 347	0	-	54,50 %
Visit Helgeland AS	200	200	0	-	11,20 %
Freyr Battery US Holding, Inc.	10 000	10 000	0	-	0,81 %
Nordland teater AS	100	100	0	-	40,00 %
Stakobygget AS	2 284	2 284	0	-	100,00 %
Helgeland Invest AS	1 375	1 375	0	-	8,56 %
Rana Utviklingsselskap AS	497	497	0	-	60,58 %
Helgeland Industrietvikling AS	-	-	0	-	8,56 %
Kommunekraft AS	1	1	0	-	0,31 %
Kunnskapsparken Helgeland AS	500	500	0	-	4,80 %
Helgeland kraft AS	80 640	80 640	0	-	26,85 %
Sjonfjellet Vindpark holding AS	-	-	0	-	2,94 %
Egenkapitalinnskudd KLP	89 730	95 781	6 051	-	
Sum andeler	56	56	0	-	
Sum innskudd boliger	1 332	1 332	0	-	
Sum	188 177	194 228	6 051	-	

Regnskapsforskriften krever opplysninger om aksjer og andeler i selskaper bokført som anleggsmidler. Anleggsmidler er eiendeler bestemt for varig eie eller bruk i motsetning til omløpsmidler som er eiendeler hvor fordringen normalt forfaller innen et år.

Ifølge god kommunal regnskapsskikk skal det i tillegg opplyses om vesentlige endringer i løpet av året, for eksempel selskapsstruktur, eierandel, omdanning, fusjon/fisjon og kjøp/salg av eiendeler.

Årets endringer består av:

Egenkapitalinnskuddet KLP i løpet av 2023 har økt med 6 mill. kr.

Egenkapitalinnskudd KLP regnes som anleggsmidler i henhold til regnskapsforskriftens § 8 og skal etter gjeldende regler føres til anskaffelseskost i balansen dvs. med det beløp som faktisk er innbetalt i løpet av de årene det har vært innbetalt egenkapitalinnskudd. Det innbetalte beløp kan avvike fra beregnet egenkapital etter KLP's vedtekter.

Rana kommune har mottatt aksjeutbytte i 2023 fra Helgeland Invest AS på 15,5 mill. kr.

Det er ingen øvrige vesentlige endringer i akser og andeler i løpet av 2023.

Aksjer og andeler konsern

Selskapsnavn	Bokført verdi per 1.1.2023	Bokført verdi pr 31.12.2023	Endring i året	Markeds- verdi	Eierandel i %
Kinoalliansen AS	5	5	-	-	3,70 %
Moment Rana AS	93	93	-	-	91,67 %
Åarjelhsaemien teatere AS	17	17	-	-	15,00 %
Driv karriere AS	1 347	1 347	-	-	54,50 %
Visit Helgeland AS	200	200	-	-	11,20 %
Freyr Battery US Holding, Inc.	10 000	10 000	-	-	0,81 %
Nordland teater AS	100	100	-	-	40,00 %
Stakobygget AS	2 284	2 284	-	-	100,00 %
Helgeland Invest AS	1 375	1 375	-	-	8,56 %
Rana Utviklingsselskap AS	497	497	-	-	60,58 %
Helgeland Industriutvikling AS	0	0	-	-	8,56 %
Kommunekraft AS	1	1	-	-	0,31 %
Kunnskapsparken Helgeland AS	500	500	-	-	4,80 %
Helgeland kraft AS	80 640	80 640	-	-	26,85 %
Sjonfjellet Vindpark holding AS	0	0	-	-	2,94 %
Egenkapitalinnskudd KLP	90 312	96 539	6 227	-	-
Sum andeler	56	56	-	-	-
Sum innskudd boliger	1 332	1 332	-	-	-
Sum	188 759	194 986	6 227	-	-

Egenkapitalinnskuddet KLP i konsern har økt med 6,2 mill. kr.

Note 6 Utlån

Utlånt til	Utestående 31.12.23	Utestående 01.01.22	Tap på hovedstol	Tap på løpte renter mv.	Samlet tap
Utlån finansiert med innlån					
Stakobygget	161 120	172 048	-	-	-
Eldres borettslag	0	0	-	-	-
GIL Eiendom AS	45 400	45 400	-	-	-
Formidlingslån	542 791	475 067	-	-	-
Sum lånefinansierte utlån	749 311	692 515	-	-	-
Utlån finansiert med egne midler					
Moment AS	6 050	6 050	-	-	-
Fageråsbyggene AS	10 520	17 000	-	-	-
Helgelands Kraft AS	18 121	24 161	-	-	-
Landbruksfondet	2 917	3 445	-	-	-
Sosiale utlån	3 152	3 328	-	-	-
Sum egenfinansierte utlån	40 760	53 984	-	-	-
Sum	790 071	746 499	-	-	-

Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Rana kommune har ingen markedsbaserte finansielle omløpsmidler.

Note 8 Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansiell eiendel (sikring)	Sikrings-instrument	Formål med sikringen	Sikringens utløp (år)
Aksjer			
Andeler			
Obligasjoner			
Utlån			
Sertifikater			
Gjeld	Rentebytteavtale	Forutsigbare rentekostnader	2024, 2028, 2030 og 2031

Kommunen har fire rentebytteavtaler - tre i Danske Bank og en i DNB.

Produkt (gjeld)	Sikring	Formål	Motpart	Lånebeløp	Rente	Utløp
Danske BQ7LC	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	150 000	0,903	19.06.2030
Danske BRKDF	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	100 000	1,297	18.06.2031
Danske BLRZS	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	100 000	1,727	18.12.2024
DnB 4155	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	DnB	100 000	1,385	21.06.2028
Totalt				450 000		

Risiko som sikres

Renterisiko, variasjon i renteutgifter knyttet til låneporteføljen.

Type sikring

Formålet med sikringen er kontantsstrømsikring. Det vil si etablering av sikringer med tanke på å redusere variabiliteten i kontantstrøm knyttet til renteutgifter på lån. Når renteutgifter på underliggende (fysiske) lån øker/faller, vil dette bli nøytralisert med tilsvarende endring i kontantstrøm på sikringsinstrumentet.

Sikringsobjekt

Samlet gjeldsportefølje av flytende investeringslån. Lånene er etablert med flytende rente basert på 3 mnd. nibor og renteregulering hver tredje måned på IMM-dato.

Sikringsinstrument

Det er kun avtaler om bytte fra flytende rente til fast rente som er benyttet som sikringsinstrumenter, såkalte rentebytteavtaler eller renteswapper. Sikringsavtalene inneholder avtalt et beløp som beregningsgrunnlag for avtalen, for eksempel 100 mill. kr. Det beregnes fast avtalt rente av det avtalte beløp i avtalen, som kostnad for kommunen i avtaleperioden. Samtidig beregnes gjeldende 3 mnd. niborrente på avtalebeløpet i samme periode, som inntekt for

kommunen i avtaleperioden. Kommunen betaler eller mottar netto utgift eller inntekt i avtaleperioden, men avtalene bruttoføres i regnskapet. Avtalene inngås med forfallsdato på IMM-dato, sammenfallende med forfall på flytende investeringslån. Se nedenfor. Alle avtalene om rentesikringer er etablert med formål å holdes til forfall. Se oversikt ovenfor.

Formålet med sikringen

Formålet med sikringen er forutsigbare og faste betalbare rentekostnader for sikret del av låneporteføljen. Sikringen samsvarer med rentesikringsstrategi nedfelt i Finansreglementet. Andel rentesikret, og løpetid på rentesikringen er innenfor rammer gitt i finansreglementet.

Sikringseffektivitet

Sikringseffektiviteten vurderes som meget høy. Den flytende renten i bytteavtalene reguleres på samme tidspunkt som underliggende portefølje av lån. Regulering skjer den tredje onsdagen i månedene mars, juni, september og desember, IMM-dato. Selve rentefastsettelsen skjer to dager tidligere, nøyaktig kl. 12, både for bytteavtalene og de underliggende lån. Rente blir følgelig helt lik på både rentebytteavtalene og underliggende portefølje av flytende investeringlån.

Rentebytteavtalenes hovedstol korresponderer med en andel av nibor-basert gjeld som er antatt å være til stede i hele bytteavtalenes løpetid.

Note 9 Lån

<i>Eksterne lån</i>	<i>Bokført verdi 31.12.23</i>	<i>Løpetid</i>	<i>Vektet rente</i>	<i>Refinansiering*</i>
Lån til egne investeringer**	2 397 522	12,2	4,02 %	200 000
Lån til andres investeringer***	372 588	9,4	3,64 %	-
Lån til innfrielse av kausjoner	0	-	-	-
Lån til videre utlån	957 151	20,4	3,94 %	-
Finansielle leieavtaler	0	-	-	-

*Lån som forfaller og må refinansieres i det året regnskapet legges fram.

** inkl. sikring

***estimert verdi lån kirke 73,4 mill. kr

<i>Lånegiver</i>	<i>Rente</i>	<i>Restgjeld</i>	<i>Andel</i>
Fastrente			
Husbanken		147 851	4,4 %
Verdipapirmarkedet		146 800	4,3 %
Kommunalbanken (Mo i Rana Havn KF)		4 330	0,1 %
KLP (Mo i Rana Havn KF)		10 500	0,3 %
Sum fastrente gjeld		309 481	9,1 %
Rentebytteavtaler			
Danske Bank		350 000	10,3 %
DnB		100 000	3,0 %
Sum fastrente		759 481	13,3 %
Flytende rente			
Husbanken		562 900	16,6 %
Verdipapirmarkedet		340 500	10,1 %
Kommunalbanken		2 030 020	60,0 %
KLP		103 600	3,1 %
Kommunalbanken (Mo i Rana Havn KF)		37 958	1,1 %
Sum flytende rente		3 074 978	90,9 %
Sum gjeld		3 384 459	

De fleste lånene er etablert med flytende rente basert på 3 mnd. nibor og med et tillegg for en kredittmargin (ikke Husbanken). Ved gjennomføringen av låneopptaket i 2023 ble det valgt å dele det opp i to lån herav 150 mill. kr er tatt opp som FRN-lån hos Kommunalbanken og et tre måneders sertifikatlån hos DnB Bank ASA.

Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF har ikke gjennomført opptak av lån i 2023.

Fastrente andelen i porteføljen reguleres via rentebytteavtaler, jf. note 8, som gir en andel fast rente pr. 31.12.23 i låneporteføljen på 23 prosent. Lånene i porteføljen har lang løpetid og 56 prosent av lånevolumet har forfall etter 2027. Refinansieringsrisikoen vurderes å være lav. Gjennomsnittlig porteføljerente var per 31.12.23 – 3,64 prosent.

<i>Lånegivere</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>Andel</i>
Obligasjonslån	487 300	14,4 %
Kommunalbanken	2 072 308	61,2 %
Husbanken	710 751	21,0 %
KLP	114 100	3,4 %
Sum	3 384 459	100,0 %

Den totale lånegjelden på 3,385 mrd. Kr. Det er videre tatt opp lån fra Husbanken på til sammen 711,2 mill. kr for videreutlån i ordningen med startlån, etableringslån og grunnlån. Kommunen tok i 2012 opp et lån på 246,4 mill. kr for videreutlån til det heleide aksjeselskapet Stakobygget AS, for finansiering av utbyggingen av Campus Helgeland.

Ubrukte lånemidler utgjør til sammen 82,8 mill. kr. Det ble betalt 110,5 mill. kr i ordinære avdrag i 2023, belastet driftsregnskapet, og 19,3 mill. kr i avdrag på innlån fra Husbanken belastet i investeringsregnskapet.

Note 10 Avdrag på lån

Beregning av minimumsavdrag	2023	2022
Beregnet minste lovlige avdrag	85 188	78 306
Korrigerings for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	0	0
Betalt avdrag eks. utlån	110 500	98 765
Differanse	25 312	20 459

Beregnet minimumsavdrag (forenklet metode)	2023	2022
A. Årets avskrivning	123 789	109 598
B. IB Anleggsmidler	3 134 637	3 039 320
C. IB lånegjeld (ekskl. utlån)	2 157 177	2 171 553
Minimumsavdrag (=A/B*C)	85 188	78 306

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	2023	2022
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.22	3 134 637	3 039 320
Lånegjeld eks. startlån	2 157 177	2 171 553
Avskrivninger 2023	123 789	109 598

Kommunen har betalt mer i avdrag enn de beregnede minimumsavdragene.

Konsern

Beregning av minimumsavdrag	2023	2022
Beregnet minste lovlige avdrag	86 917	80 427
Korrigerings for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	0	0
Betalt avdrag eks. utlån	123 450	101 215
Differanse	36 533	20 788

Beregnet minimumsavdrag (forenklet metode)	2023	2022
A. Årets avskrivning	127 329	113 563
B. IB Anleggsmidler	3 256 466	3 162 513
C. IB lånegjeld (ekskl. utlån)	2 222 915	2 239 741
Minimumsavdrag (=A/B*C)	86 917	80 427

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	2023	2022
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.22	3 256 466	3 162 513
Lånegjeld eks. startlån	2 222 915	2 239 741
Avskrivninger 2023	127 329	113 563

Note 11 Pensjon

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene.

Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl. § 14-6, 2. ledd nr. c).

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Beregningsforutsetninger

Beregningsforutsetningene er regulert i regnskapsforskriften § 3-6.

<i>Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden</i>	<i>KLP</i>	<i>SPK</i>
Diskonteringsrente	3,50 %	3,50 %
Lønnsvekst	2,48 %	2,48 %
G-regulering	2,48 %	2,48 %
Pensjonsregulering	1,71 %	
Forventet avkastning	4,00 %	3,50 %
Amortiseringstid	7	7

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	<i>KLP hovedordning</i>	<i>KLP Folkevalgt</i>	<i>KLP Sykepleier</i>	<i>SUM</i>	<i>Konsern</i>
Innestående på premiefond 01.01.	-313 694	-2 433	-12 995	-329 122	-334 600
Tilførsel	-19 155	-155	-2 249	-21 559	-22 196
Bruk av premiefondet i løpet av året	100 000	0	2 291	102 291	102 291
UB 31.12.2023	-232 849	-2 588	-12 953	-248 390	-254 505

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik		KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2023	Konsern
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	85 570	19 857	15 913	121 340	127 758
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	88 716	17 446	6 091	112 254	115 160
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-107 635	-20 558	-3 946	-132 138	-135 349
	Administrasjonskostnad	4 851	934	606	6 392	6 663
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	71 503	17 679	18 665	107 847	114 232
B	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	148 828	46 031	26 213	221 073	231 659
C	Årets premieavvik (B-A)	77 325	28 352	7 548	113 226	117 427

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2023	Konsern
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	148 828	46 031	26 213	221 073	231 659
C	Årets premieavvik	-77 325	-28 352	-7 548	-113 226	-117 427
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	41 722	5 711	-1 785	45 648	45 851
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	113 225	23 391	16 879	153 495	160 083
G	Pensjonstrekk ansatte	14 815	3 019	4 216	22 050	23 705
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (E-G)	98 411	20 371	12 663	131 445	136 377

Akkumulert premieavvik		KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2023	Konsern
	Sum gjestående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	141 735	32 495	-4 423	169 807	166 869
	Årets premieavvik	77 325	28 352	7 548	113 226	117 427
	Sum amortisert premieavvik dette året	-41 722	-5 711	1 785	-45 648	-45 851
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	177 338	55 135	4 911	237 385	238 445
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	9 044	2 812	250	12 107	12 161
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	186 383	57 947	5 161	249 491	250 606

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2023	Konsern
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	2 446 874	468 159	208 387	3 123 420	3 203 638
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	53 330	16 950	-34 356	35 925	36 815
	Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)				0	0
	Årets pensjonsopptjening	85 570	19 857	15 913	121 340	127 758
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	88 716	17 446	6 091	112 254	115 160
	Utbetalinger	-102 037	-13 018	1	-115 054	-116 944
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	2 572 454	509 394	196 036	3 277 884	3 366 427
	Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	2 703 627	504 784	116 552	3 324 963	3 405 538
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-33 731	-6 873	-16 624	-57 228	-58 233
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)					0
	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	148 828	46 031	26 213	221 073	231 659
	Administrasjonskostnad/rentegaranti	-4 851	-934	-606	-6 392	-6 663
	Utbetalinger	-102 037	-13 018	1	-115 054	-116 944
	Forventet avkastning	107 635	20 558	3 946	132 138	135 349
	Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	2 819 471	550 548	129 482	3 499 501	3 590 706
	Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	-247 017	-41 154	66 555	-221 617	-224 279
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse			3 394	3 394	3 492

Note 12 Garantier gitt av kommune

<i>Garanti gitt til</i>	<i>Opprinnelig garanti</i>	<i>Garantibeløp per 31.12</i>	<i>Utløp</i>
Båsmobakken barnehage, 951 563 838	3 052 000	1 040 765	2039
Driv Karriere as, 919 864 168	13 931 538	5 245 954	2025
Driv Karriere as, 919 864 168	20 439 115	2 248 520	2025
Eldres borettslag, 965038906	26 400 000	12 601 683	2042
Eldres borettslag, 965038906	11 565 159	6 196 889	2042
Eldres borettslag, 965038906	26 400 000	13 600 000	2052
HAF IKS, 971140496	35 524 520	29 126 164	2040
Kirketunet Barnehage, 988 059 625,	8 000 000	3 866 646	2037
Kløvertun Boligstiftelse, org nr 961 531 454	4 200 000	1 290 621	2022
Mo i Rana Havn KF	10 500 000	10 500 000	2047
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland nord	186 000 000	56 336 540	2030
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland nord	136 000 000	64 210 021	2038
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland sør	202 000 000	99 421 875	2030
Rana kommunale boligstiftelse, 951019909	7 830 000	639 580	2025
Rana kommunale boligstiftelse, 951019909	4 326 000	353 315	*
Småtroll barnehage, 960835999	600 000	224 960	2039
Tusenbein barnehage, 971482613	2 300 000	1 837 258	2035
Utskarpen Menighetsbarnehage	2 403 600	1 114 208	2039
Sum garantier	731 661 932	309 854 999	

* Til lånet er nedbetalt

Note 13 Bruk og avsetning fond

Vesentlige bundne fond

Bundne fond - formål	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12.
Næringsfond	-59 784	-18 554	10 501	-67 836
Tilskuddsmidler utbedtr/etabl. Lån	-7 933	0	0	-7 933
Kompetansemidler	-7 041	-146	176	-7 011
Landbruksfondet	-6 750	0	575	-6 175
Selvkostfond vann	-3 230	-2 687	0	-5 917
Prosjekt familiesenteret veiledning	-5 999	-575	2 382	-4 191
Skjønnsmidler ubrukte	-8 011	0	4 814	-3 197
Gavefond og øvrige bundne driftsfond	-28 522	-7 432	9 574	-26 379
Sum bundne driftsfond	-127 270	-29 392	28 022	-128 639
Avdragsfond	-167 728	-10 928	0	-178 656
Ekstraordinære avdrag form.lån	-108 771	-47 769	19 285	-137 255
Boligfond	-14 717	-4 048	0	-18 764
Øvrige bundne investeringsfond	-5 878	-3 412	0	-9 290
Sum bundne investeringsfond	-297 093	-66 157	19 285	-343 965

Bruk og avsetninger alle fond

Avsetninger til fond	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr. budsjett 2023	Regnskap 2022
Avsetninger til ubundne fond	165 328	165 328	34 083	172 512
Avsetninger til bundne driftsfond	29 392	18 388	16 188	34 020
Avsetninger til ubundne investeringsfond	28 838	31 040	8 440	8 440
Avsetninger til bundne investeringsfond	66 157	67 478	38 478	74 545
Sum avsetninger til fond	289 715	282 234	97 189	289 517

Bruk av fond	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr. budsjett 2023	Regnskap 2022
Bruk av ubundne fond	-481 800	-492 701	-9 500	0
Bruk av bundne driftsfond	-28 022	-27 212	-17 968	-23 500
Bruk av ubundne investeringsfond	-26 878	-26 878	-476 000	-6 132
Bruk av bundne investeringsfond	-19 285	-24 462	-26 525	-34 757
Sum bruk av avsetninger	-555 986	-571 253	-529 993	-64 389
Netto avsetninger	-266 271	-289 019	-432 804	225 128

Balanse alle fond Rana kommune – konsern

Rana kommune - konsern	Pr 1.1.2023	Avsetning	Bruk	Pr. 31.12.2023
Ubundne driftsfond	906 361	166 320	-481 800	590 880
Bundne driftsfond	127 270	29 392	-28 022	128 639
Ubundne investeringsfond	228 567	39 276	-26 878	240 965
Bundne investeringsfond	297 353	66 157	-19 285	344 225
Sum fond	1 559 550	301 145	-555 986	1 304 709

Note 14 Selvkost

Selvkostområde vann	Regnskap 2022	Regnskap 2023
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	19 451	20 666
B. Indirekte kostnader, interntjenester	873	871
C. Kalkulatoriske rentekostnader	11 254	14 642
D. Kalkulatoriske avskrivninger	10 648	11 079
E. Andre inntekter og kostnader	-567	-438
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	41 659	46 820
G. Gebyrinntekter	-41 555	-49 758
H. Årets finansielle resultat G - F	104	-2 938
I. Avsetning til selvkostfond	-	2 938
J. Bruk av selvkostfond	-104	-
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	-	-
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	2 802	2 795
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	97	183
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	2 795	5 917
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	99,75 %	106,27 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

Benyttet kalkylerente: 4,296 %

Selvkostområde avløp	Regnskap 2022	Regnskap 2023
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	19 114	27 014
B. Indirekte kostnader, interntjenester	870	1 061
C. Kalkulatoriske rentekostnader	9 539	13 715
D. Kalkulatoriske avskrivninger	10 909	11 718
E. Andre inntekter og kostnader	-453	-25
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	39 980	53 483
G. Gebyrinntekter	-40 144	-50 745
H. Årets finansielle resultat G - F	-164	2 738
I. Avsetning til selvkostfond	164	0
J. Bruk av selvkostfond	0	-2 738
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	-	-
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	1 303	1 516
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	49	6
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	1 516	-1 216
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	100,41 %	94,88 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

<i>Selvkostområde feiing</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regnskap 2023</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	4 337	4 674
B. Indirekte kostnader, interntjenester	142	134
C. Kalkulatoriske rentekostnader	42	46
D. Kalkulatoriske avskrivninger	123	91
E. Andre inntekter og kostnader	-489	-496
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	4 155	4 449
G. Gebyrinntekter	-3 517	-3 471
H. Årets finansielle resultat G - F	638	978
I. Avsetning til selvkostfond	-	-
J. Bruk av selvkostfond	-638	-478
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	-	500,00
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	505	-126
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	7	-16
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-126	-620
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	84,65 %	78,02 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	87,41 %

<i>Selvkostområde renovasjon</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regnskap 2023</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	46 951	48 861
B. Indirekte kostnader, interntjenester	3 254	4 724
C. Kalkulatoriske rentekostnader	2 406	3 155
D. Kalkulatoriske avskrivninger	3 566	4 289
E. Andre inntekter og kostnader	-3 546	-3 159
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	52 630	57 870
G. Gebyrinntekter	-49 192	-56 829
H. Årets finansielle resultat G - F	3 438	1 041
I. Avsetning til selvkostfond	-	-
J. Bruk av selvkostfond	-3 438	-1 041
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	-	-
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	-4 479	-8 156
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	-239	-405
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-8 156	-9 602
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	93,47 %	98,20 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

Øvrige selvkostområder 2023	<i>Plansaks- behandling (301)</i>	<i>Bygge- og delesaks- behandling (hoveddel av funksjon 302)</i>	<i>Matrikulering (kart og oppmåling, funksjon 303)</i>	<i>Eier- seksjonering (del av funksjon 302)</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	2 189	7 844	2 191	1 029
B. Indirekte kostnader, interntjenester				
C. Kalkulatoriske rentekostnader				
D. Kalkulatoriske avskrivninger				
E. Andre inntekter og kostnader				
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	2 189	7 844	2 191	1 029
G. Gebyrinntekter	-314	-6 092	-1 607	-1 131
H. Årets finansielle resultat G - F	1 874	1 752	584	-102
I. Avsetning til selvkostfond	-	-	-	-
J. Bruk av selvkostfond	-	-	-	-
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	1 874	1 752	584	-102
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	-	-	-	-
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	-	-	-	-
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-	-	-	-
Nøkkeltall:				
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	14,36 %	77,66 %	73,34 %	109,89 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	14,36 %	77,66 %	73,34 %	109,89 %

Note 15 Salg av aksjer

Rana kommune har ikke salg av aksjer i 2023.

Note 16 Ytelse til ledende personer

Ytelser til ledende personer fremkommer under. Med ledende personer menes rådmann, daglig leder i kommunale foretak og ordfører.

	2022	2023	Konsern 2023
Lønn og annen godtgjørelse til rådmann/daglig leder	1 659	1 739	4 101
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører/styreleder	1 116	1 177	1 302
Lønn og annen godtgjørelse til varaordfører	901	943	943
Sum	3 676	3 859	6 346

Note 17 Godtgjørelse til revisor

Honorar til revisjonstjenester inkluderer både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon fra kommunens leverandør av revisjonstjenester, Deloitte AS.

<i>Deloitte AS</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>Konsern 2023</i>
Godtgjørelse til revisor	1 088	1 540	1 653
<i>Nettobeløp inkl. mva. kompensasjon</i>			

<i>Type revisjonsoppdrag</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>Konsern 2023</i>
Lovpålagt revisjon	440	397	464
Forvaltningsrevisjon	615	1 010	1 035
Andre revisjonsoppdrag	33	132	153
Sum godtgjørelse til revisor	1088	1 540	1 653

Note 18 Fordringer

	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>Endring</i>
Kundefordringer	110 746	18 316	92 430
Andre kortsiktige fordringer	133 516	191 631	-58 115
Premieavvik	178 467	249 491	-71 024
Sum kortsiktige fordringer	422 729	459 438	-36 710

	<i>Endring</i>		
Usikre kundefordringer	-2 673	-4 760	2 087

Fordringer til andre kommuner, virksomheter og kommunens innbyggere mv blir vurdert i sammenheng med avslutningen av regnskapet, jfr. hovedoversikt balanse pkt 2.1.

En vurderer kundefordringene i tråd med notatet fra GKRS fra april 2006: "Tidspunktet for regnskapsføring av utgifter, utbetaling og tap i kommuneregnskapet" og vurderingsreglene for omløpsmidler § 8 jfr. Forskrift av 15.12.2000 nr. 1424, herunder også kommunens interne retningslinjer for tapsføring.

Alle kundefordringer, med unntak av fordringer sikret med legalpant over 90 dager er i denne sammenheng nedskrevet pr 31.12.2023 med 4,76 mill. kr, og anses tilstrekkelig til å dekke fremtidige tap.

Note 19 Usikre forpliktelser

Regresskrav fra Gjensidige Forsikring ASA

Hålogaland lagmannsrett har frifunnet kommunen for regresskrav fra Gjensidige forsikring i forbindelse med utbetaling etter brann i en flyktningebolig. Gjensidige har anket saken og saken skal behandles av Høyesterett. Regresskravet fra forsikringsselskapet er på 8,3 mill. kr pluss renter og omkostninger.

Tvist mellom Øijord & Aanes entreprenørforretning AS

I forbindelse med en entreprise, er det uenighet mellom Rana kommune og Øijord & Aanes entreprenørforretning AS. Tvistesum er på 13,5 mill. kr. Det er krevd kravet avgjort ved voldgift. Partene er uenig om hvem som er ansvarlig for forsinkelser og følgekostnader som oppstod under arbeidet med nytt vann- og avløpssystem.

Note 20 Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner

Anslag refusjonsinntekter ressurskrevende tjenester

Gjelder delvis refusjon av direkte lønnsutgifter til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltbrukere. Tilskuddordningen er basert på et prinsipp der kommunen skal inntektsføre et anslag for refusjonsinntekt samme år som utgiften påløper. Det betyr at kommunen må foreslå en beregning av anslått refusjonsinntekt som inntektsføres i driftsregnskapet med motpost i balanseregnskapet (fordring på staten). Utbetalingen skjer to-tre måneder etter fristen for å sende inn refusjonskravet (mai - juni).

Ut fra oppgaver innhentet fra Helse og omsorg, er refusjonsinntekten for 2023 anslått til 63,5 millioner kr og gjelder 45 tjenestemottakere. For 2022 var refusjonsinntekten 54,2 millioner kr for 46 tjenestemottakere. Refusjonsinntekten er korrigert for pensjonskostnader knyttet til bruk av premiefond.

Anordning variabel lønn

I henhold til kommuneloven § 14-6 tredje avsnitt bokstav c skal alle kjente utgifter og inntekter tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes. (anordningsprinsippet)

Variable lønnsutgifter knyttet til november og desember utbetales i januar og februar påfølgende år. Rana kommune har siden 2011 anordnet lønnsutgiftene i henhold til anordningsprinsippet. Fra og med regnskapsåret 2012 er det kun forskjellen mellom variabel lønn i november og desember mellom regnskapsårene som påvirker regnskapsresultatet. I 2023 utgjorde denne differansen en redusert utgift på 1 139 904 kroner.

 [Lytt til teksten](#)

Hva ser du etter?

→ Nyheter, kunngjøringer og høringer	→ Ledige stillinger
→ Ny flyplass i Mo i Rana	→ Ønsker du å booke time hos saksbehandler
→ Har du rett på bostøtte?	→ Meld feil digitalt til Rana kommune
→ Kommunestyre- og fylkestingsvalg 2023	→ Pårørende? Vi vil ha din mening!

Hei! Mitt navn er Kari. [Hva kan jeg hjelpe deg med?](#)

Våre tjenester

Hva kan vi hjelpe deg med? Se alle våre tjenester.

Aktivitetskalender

Hva skjer i Rana kommune? Følg med på alt som skjer.

Flytte til Mo i Rana

Alt du trenger å vite hvis du ønsker å flytte til Rana.

Vil du være med å påvirke?

Følg med på hva som skjer i kommunen og lokaldemokratiet. Si din mening om planer, følg med på prosjekter og se politikernes møtekalender.

[Se alt om politikk](#)

- Politisk møteplan og saksdokumenter
- Følg med på våre politiske møter
- Si meningen din/høringer
- Planer, budsjett og reglementer
- Offentlig innsyn og postliste
- Rana i vekst

Kontakt oss

[Kontaktinformasjon](#)[Nød- og vakttelefoner](#)[Personvernerklæring](#)[Meld om feil på nettsiden eller gi oss din tilbakemelding](#)[Tilgjengelighetserklæring](#)

Følg oss på sosiale medier

